

ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

ПРОГРАМА

**ЗА НАМАЛЯВАНЕ НИВАТА НА ЗАМЪРСЯВАНЕ
И ДОСТИГАНЕ НА УСТАНОВЕНИТЕ НОРМИ
ЗА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ НА
ГР.СЕВЛИЕВО**

Период на действие: 2012 - 2014 година

гр. Севлиево
м.Ноември.2012 год.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на използваните съкращения	2
ВЪВЕДЕНИЕ	3
I. ИНФОРМАЦИЯ ПО РАЗДЕЛ-1 НА ПРИЛОЖЕНИЕ №15 ОТ НАРЕДБА №12/2010 г.	4
1.Локализация на наднорменото замърсяване: район; град (карта); ПМ (карта, географски координати).....	4
2.Обща информация.....	8
2.1.Описание на района за оценка на КАВ. Географско положение. Данни за топографията, ландшафта и инфраструктурата на района	8
2.2.Тип на района, оценка замърсеността на територията	11
2.3.Население, експонирано на замърсяването	12
2.4.Климатични и метеорологични данни	13
2.5. Подробни метеорологични данни.....	15
3.Отговорни органи за разработването и изпълнението на плановете за подобряване качеството на атмосферния въздух.	19
4.Характер и оценка на замърсяването	19
4.1. Оценка на замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10.....	20
4.1.1.Норми за нивата на ФПЧ10 в атмосферния въздух	20
4.1.2.Концентрации на ФПЧ10, наблюдавани в периода 2007-2010 г.	21
4.1.3.Сравнение на средно денонощни концентрации на ФПЧ10 за 2007 -2010 г.	21
4.1.4.Сезонна оценка на ФПЧ10.....	22
4.2. Методи, използвани за оценката.....	24
5. Произход на замърсяването.....	24
5.1.1. Главни източници на емисии, причинители на замърсяването с ФПЧ10	24
Обобщени резултати от инвентаризацията.....	26
5.1.2. Инвентаризация на емисии от Битово отопление	28
5.1.3. Инвентаризация на емисии от Промисленост	35
5.1.4. Инвентаризация на емисии от Транспорта	41
5.1.5. Информация за замърсяване от други райони и източници.....	47
5.6. Дисперсно моделиране на емисиите на ФПЧ10 в гр.Севлиево	48
5.6.1 Описание на дисперсионния модел SELMA GIS	48
5.6.2. Входна информация за дисперсионното моделиране.....	49
5.6.3. Последователност в процеса на моделиране	51
5.6.3.1.Резултати от моделирането за 2007 година	53
5.6.3.2.Резултати от моделирането за 2010 година	55
5.6.3.3. Обобщени резултати от моделирането 2007-2010 година.....	56
5.6.3.4. Неопределеност на резултатите от моделирането	58
6. Анализ на ситуацията	59
6.1. Анализ на влиянието на факторите, които са причина за нарушеното на КАВ.....	60
6.1.1. Влияние на топографските условия в района на град Севлиево	60
6.1.2.Неблагоприятни климатични условия.....	61
6.1.3. Характеристика на източниците, причина за нарушението на КАВ.....	62
6.2. Възможни мерки за подобряване, поддържане и или задържане на КАВ.....	63
7. Информация за мерките и проектите за подобряване на КАВ, прилагани и реализирани в периода до 2010г.	66
8. Информация за мерките или проектите за поддържане подобряване на КАВ, приети след влизане в сила Наредба 12/2010 г. (краткосрочни и средносрочни)	87
9.Дисперсионно моделиране и оценка на прогнозните нива на замърсяване, след прилагане на мерките 2013г.	98
10. Информация по т.2 и т.3 от раздел II на Приложение № 15 на Наредба № 12/2010 г.....	101
Приложения	109

Списък на използваните съкращения

Списък на използваните съкращения	
АВ	Атмосферен въздух
ДВ	Държавен вестник
ДВГ	Двигатели с вътрешно горене
ГИС	Географска информационна система
ЕС	Европейски съюз
ЗЕЕЕ	Закон за енергетиката и енергийната ефективност
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИСПА	Инструмент ISPA на Европейския съюз
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (IPPC)
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
НАРЕДБА № 12/2010 г.	Наредба № 12/2010 г. на МОСВ и МЗ за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (Обн., ДВ, бр. 58/2010 г.)
НДНТ	Най добри налични техники
НСИ	Национален статистически институт
НСЕМ	Национална система за екологичен мониторинг (на МОСВ)
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПДК ср.ч.	Средно часова Пределно Допустима Концентрация
ПМ	Пункт за мониторинг
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
PM10	Фини прахови частици (с диаметър 10 микрона)
РОУ	Райони за оценка и управление
РОУКАВ	Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РТ	Рецепторна точка
ФПЧ10	Фини прахови частици (с диаметър 10 микрона)
СДК	Средно дневна концентрация
СДН	Средно денонощна норма
СГК	Средно годишна концентрация
СГН	Средно годишна норма за опазване на човешкото здраве
СДК	Средно денонощна концентрация за опазване на човешкото здраве
СМК	Средно месечна концентрация
СЧН	Средно часова норма
ОЧЗ	Опазване на човешкото здраве
СДК	Средно дневна концентрация
ЦГЧ	Централна градска част
ЕФ	Емисионният фактор (коефициент), за замърсител

ВЪВЕДЕНИЕ

Община Севлиево има разработена и приета общинска програма за управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) с период на действие 2003-2010 год.

В съответствие с чл. 27 от ЗЧАВ и чл. 30 на Наредба № 7 / 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ, територията на Община Севлиево е включена в списъка на районите за оценка и управление на КАВ, на територията на Република България по показателите фини прахови частици (ФПЧ10) и сероводород. Данни за съдържания на ФПЧ10 в атмосферния въздух на гр.Севлиево са регистрирани от периодични измервания на мобилната станция за имисионен контрол на въздуха, на Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/ при ИАОС-МОСВ.

Във връзка с открита през 2010г. процедура в Европейската комисия за нарушение на Общностното право от България за неспазване на нормите за ФПЧ10, МОСВ предприема инициатива за преразглеждане на действащите в момента Общински програми по чл.27 от ЗЧАВ за качество на атмосферния въздух (КАВ).

Изискванията на МОСВ са за разработване на Общински програми за управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и оценка нивата и приноса на замърсяване на атмосферния въздух от отделните източници на емисии и по-конкретно, оценка нивата на ФПЧ10, което да бъде извършено чрез дисперсионно моделиране.

Настоящата програма за управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в Община Севлиево е направена в съответствие с изискванията на МОСВ (Приложение 1).

Целта на програмата е предприемане на мерки за достигане и поддържане на установените норми за КАВ до 2014 година. За постигането ѝ следва да се решат следните задачи:

- Анализ на всички събрани данни за периода от 2007 до 2010г.;
- За референтна година е взета 2007 година;
- Инвентаризация на емисиите с ФПЧ10 по източници и сектори към референтната 2007г. и към 2010г. и количествено определяне на приноса на отделните сектори/източници на емисии към нивата на замърсяване;
- Дисперсионно моделиране на базата на анализите и оценките на емисиите, (включително на базата на прогнозна информация за бъдещата дейност) и оценка приноса на отделните източници на замърсяване (промишленост, битов сектор, транспорт, фон и др.) към нивата на замърсяване на атмосферния въздух.
- Определяне на факторите, които са причина за нарушеното КАВ (неблагоприятните климатични условия, влияние на топографските условия);
- На основа на получените резултати формулиране на мерки за подобряване, поддържане и или задържане качеството на атмосферния въздух (КАВ) на територията на Община Севлиево и поддържане на съответствие с нормите за ФПЧ10, в условията на градска среда, отговарящи на здравните потребности на населението.
- Подобряване процеса на управление на КАВ в гр.Севлиево, чрез система от мерки, за намаляване нива на ФПЧ10 с отчитане актуалния принос на отделните сектори на атмосферно замърсяване (промишленост, битово отопление, транспорт и др.)

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

- Насърчаване осъществяването на утвърдени европейски практики допринасящи за намаляване емисиите на замърсителите във въздуха;
- Повишаване на обществената информираност по проблемите на замърсяването на атмосферния въздух;

Изпълнението на Програмата е предвидено в следните периоди:

- краткосрочен: 2012г.
- средносрочен: 2013г.
- дългосрочен: 2014г.

Програмата за КАВ (2012 -2014г.) е неразделна част от Програма за околна среда на Община Севлиево. Програмата и планът за действие към нея определя насоки и приоритетните действия, които Община Севлиево предприема в отговор на изискванията на Европейския съюз за чистота на атмосферния въздух.

I. ИНФОРМАЦИЯ ПО РАЗДЕЛ-1 НА ПРИЛОЖЕНИЕ №15 ОТ НАРЕДБА №12/2010 г.

1.Локализация на наднорменото замърсяване: район; град (карта); ПМ (карта, географски координати).

Община Севлиево се намира в Централна Северна България и е една от съставните общини на Област Габрово. Административен център на общината е гр.Севлиево където живее (71%) от населението на района (2011г.). Наблюдава се обезлюдяване на малките населени места в общината за сметка на увеличаване на градското население.

На територията на гр.Севлиево следенето на качеството на атмосферния въздух се осъществява от Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/, чрез периодични измервания на КАВ от мобилната станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС - Регионална Лаборатория (РЛ) Русе.

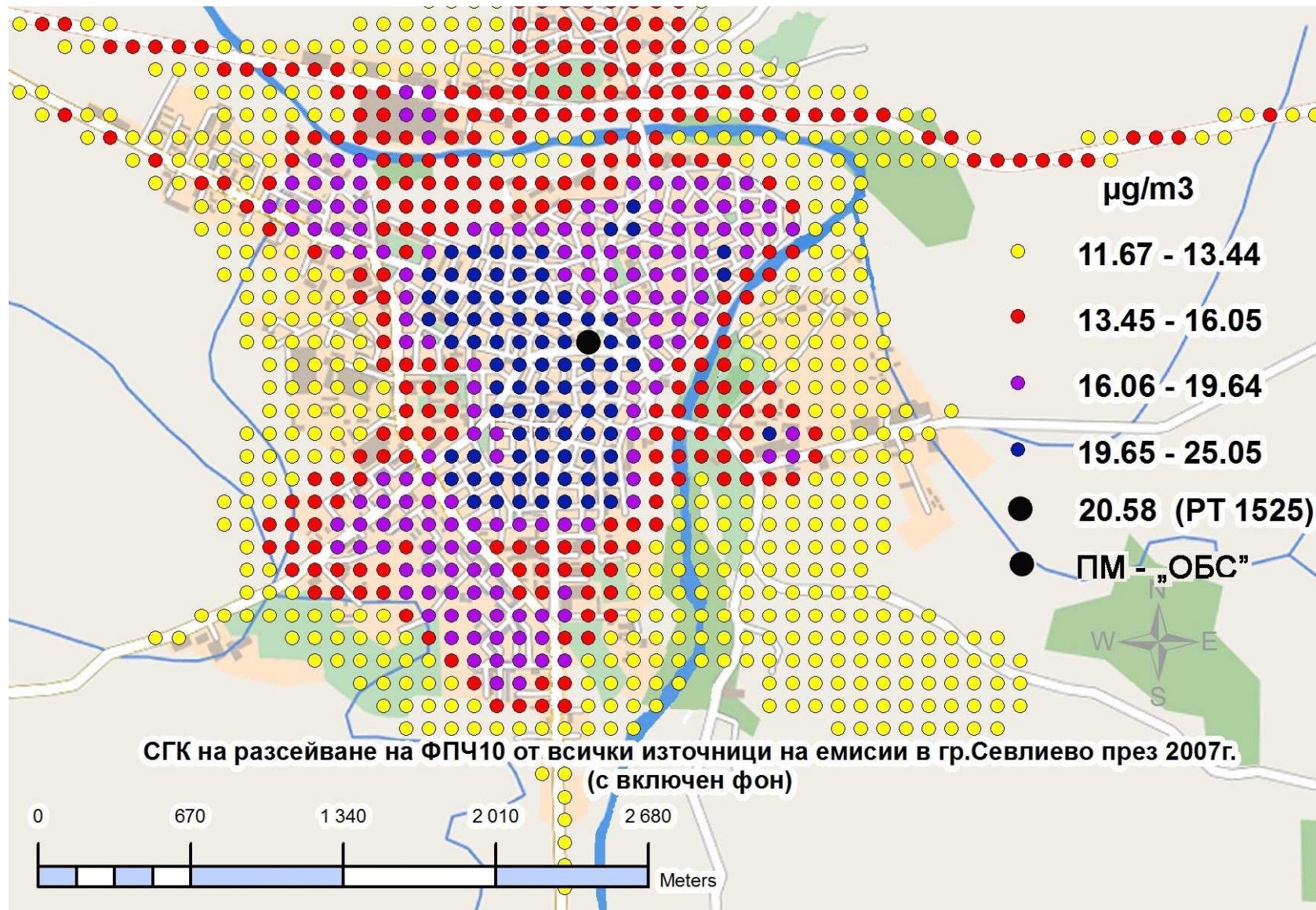
Регистрираните данни от измерванията на КАВ в гр.Севлиево направени в рамките на НСМОС за периода 2007-2010 г. не показват превишения на средно годишните норми за основните атмосферни замърсители. По отношение измерванията на ФПЧ10 направени от НСМОС в гр.Севлиево са констатирани периодични инцидентни превишавания на средно дневните норми за ФПЧ10.

Посредством програмен продукт SELMA GIS е локализирана засегнатата площ (км²) и население (в брой и в %), в гр.Севлиево изложено на замърсяване с ФПЧ10 (Таблица 1).

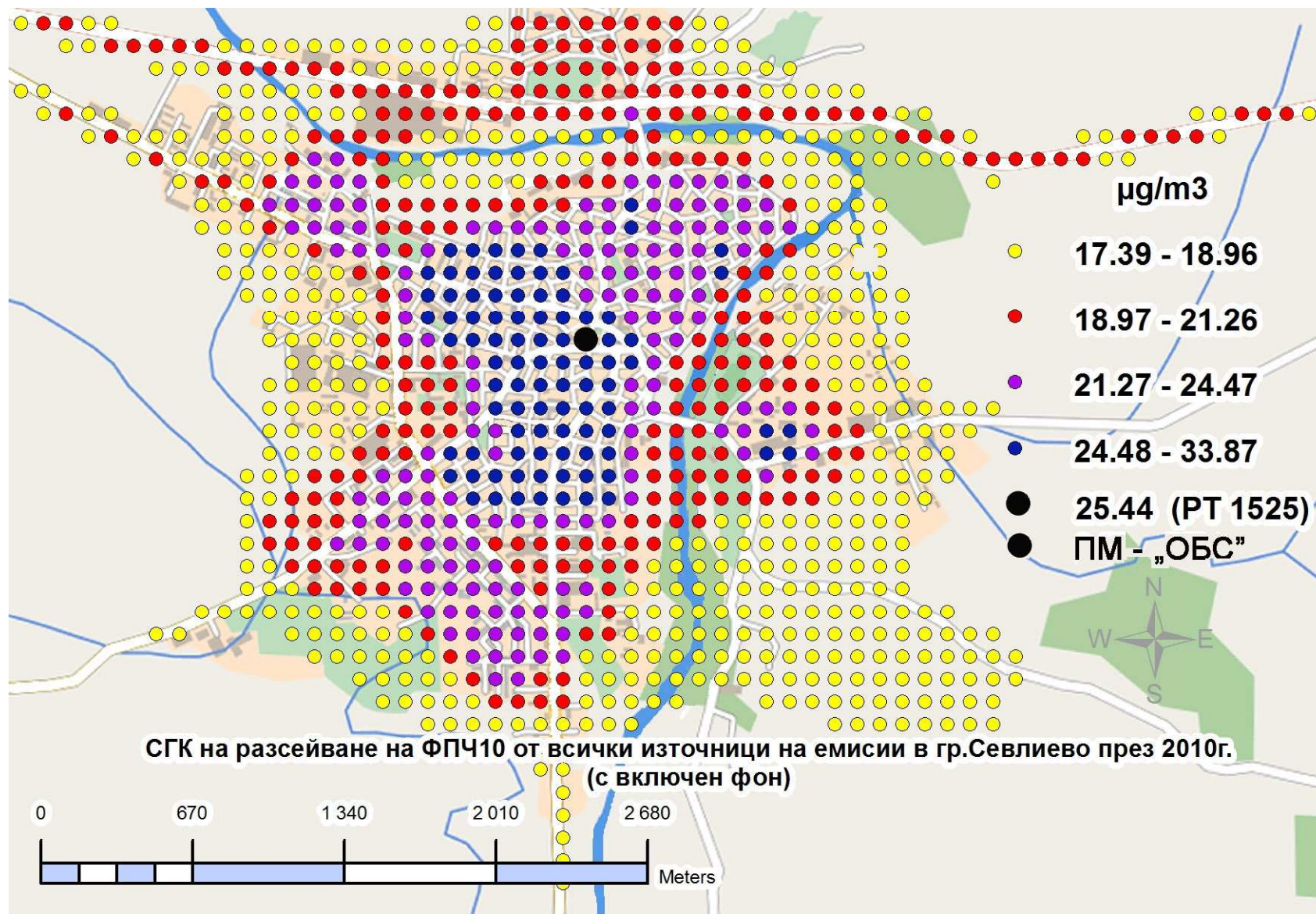
Средно дневна концентрация (*)	Засегнатата площ	Население изложено на замърсяване с ФПЧ10
55.1 - 55.9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	2.5 кв.км.	23 908 жители на гр. Севлиево (около 61 % от население на Общината)

(*) – СДН 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Таблица 1. Засегнати зони/площ/ и население в гр.Севлиево от периодично замърсяване с ФПЧ10

Фиг.1.1.1. Локализация на засегната площ изложена на замърсяване с ФПЧ10 в гр. Севлиево 2007 г.

Фиг.1.1.2. Локализация на засегната площ изложена на замърсяване с ФПЧ10 в гр. Севлиево 2010 г.

Пункт за мониторинг на КАВ (карта, географски координати)

Измерването на нивата на основните атмосферни замърсители (в т.ч. и на ФПЧ10) във въздуха на гр.Севлиево се осъществява от мобилната станция за периодичен имисионен контрол на въздуха при ИАОС (РЛ) - Русе по график и на площадка - пункт за мониторинг (ПМ) с местоположение утвърдени от МОСВ. За периода 2007-2010 г. мониторинга на КАВ в гр.Севлиево е осъществяван от пункт за мониторинг (ПМ - „ОБС“) намиращ се в централната част на гр.Севлиево на паркинга до сградата на Община Севлиево (Фиг. 1.2.).

Ведомството отговорно за обслужване на ПМ - „ОБС“ е МОСВ/ИАОС/РЛ -Русе.

Пункт за мониторинг (ПМ)	Адрес	N	E
ПМ - „ОБС“ гр.Севлиево	гр.Севлиево, пл. „Свобода“ № 1 (паркинга на Община Севлиево)	43° 1' 33"	25° 6' 14"

Таблица 1.2. Географски координати на пункта за мониторинг гр.Севлиево

Вид на ПМ - „ОБС“ гр.Севлиево е градски фонен - за мобилен периодичен имисионен контрол, разположен в застроената част на града, без преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности.

Обхват на ПМ – 100 м – 2 км .

Обект на изпитване - проби от атмосферен въздух.

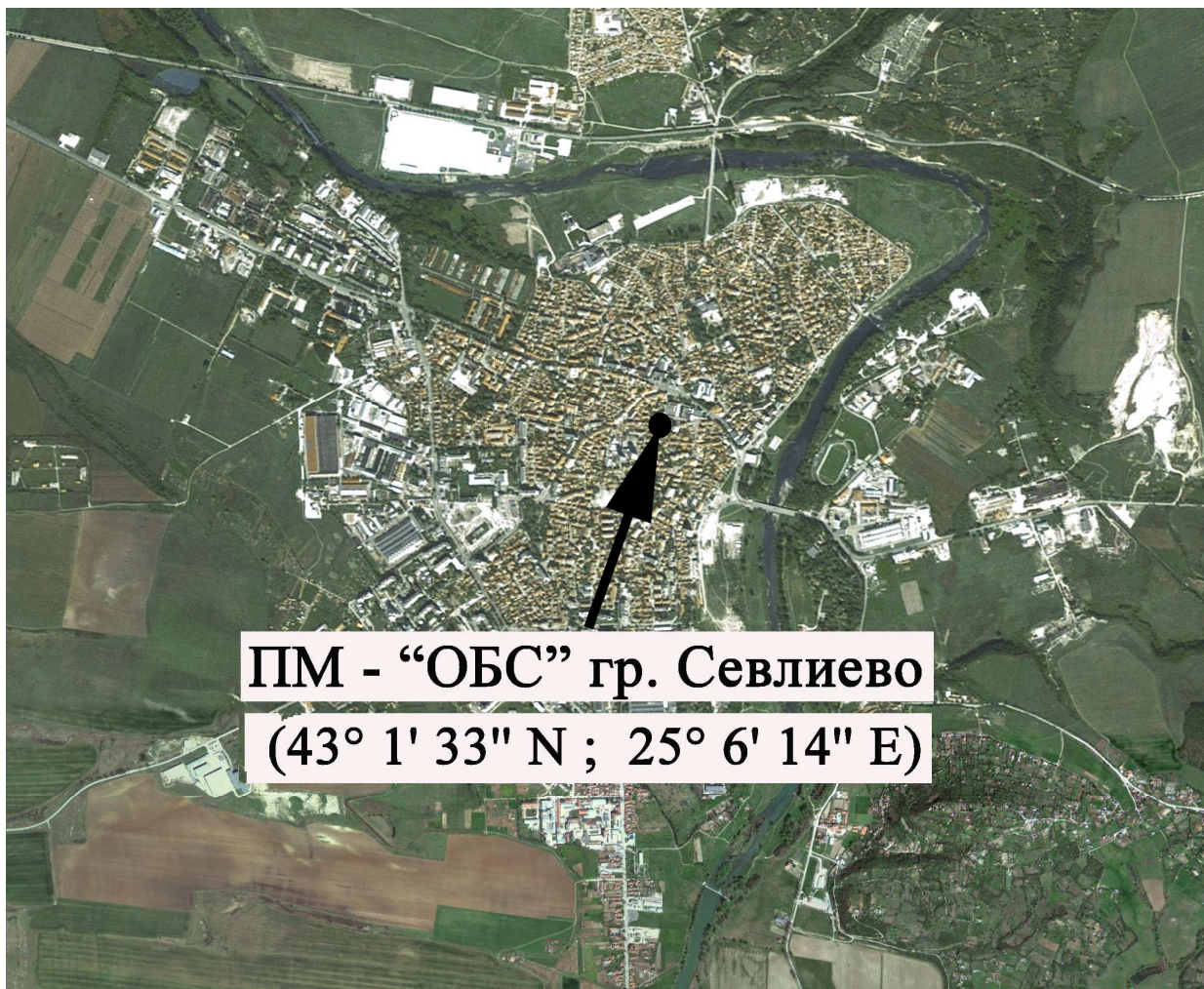
Вид на пробите – въздушни проби, пробонабирани на височина 5м.

Вид на изпитването – серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, сероводород, , фини прахови частици (ФПЧ10) и озон.

Количество на пробите за изпитване – 56 дни/год., 24 часа за денонощие, по график утвърдени от МОСВ. Получените резултати се осредняват на един час съгласно изискванията на нормативната база. В системата се контролират и стандартен набор от метеорологични параметри (СНМП) – скорост и посока на вятъра, температура и влажност на въздуха, атмосферно налягане и слънчева радиация/греене.

Пункт	Показатели							
	SO ₂	NO _x	O ₃	H ₂ S	CO	CH ₄	ФПЧ10	СНМП
ПМ – „ОБС“ гр.Севлиево	+	+	+	+	+	+	+	+

Таблица 1.2.1. Показатели, които се следят в ПМ - „ОБС“ гр.Севлиево

Фиг.1.2. Разположение на пункта мониторинг на въздуха гр.Севлиево

Регистрираните измервания от мобилната станция за периодичен имисионен контрол ПМ - „ОБС“ гр.Севлиево постъпват в централния диспечерски пункт в ИАОС София, където се намира Националната база данни за КАВ.

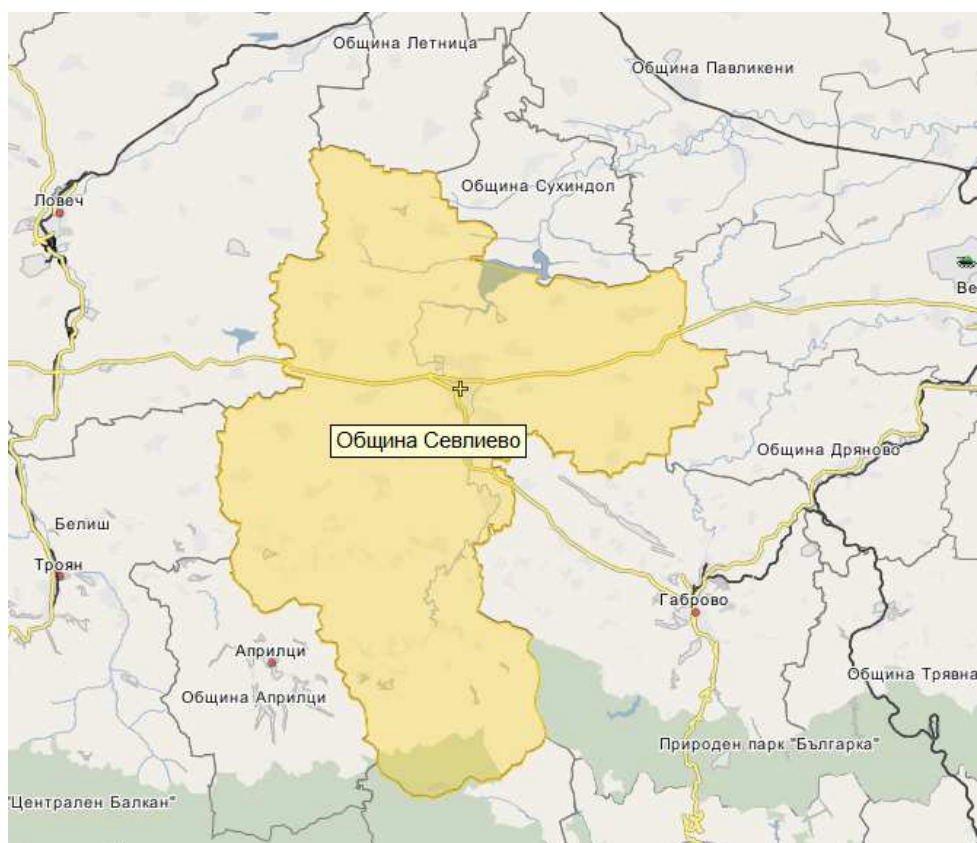
2.Обща информация

2.1.Описание на района за оценка на КАВ. Географско положение. Данни за топографията, ландшафта и инфраструктурата на района

Община Севлиево се намира в Централна Северна България, на площ от 934,9 км². В територията на общината попадат части от северните склонове на Централна Стара планина и Предбалкан. Северната част на общината е разположена върху Севлиевските (853 м надморска височина) и Микренски височини (588 м надморска височина). Централната част на общината е разположена в Севлиевското котловинно поле, което има площ около 400 км² и надморска височина 200 – 220 м.

Най-южната част на Община Севлиево е разположена на стръмните склонове на Централна Стара планина с надморска височина 1400 – 2376 м. В Общината има 52 населени места в т.ч. 51 села и 1 град.

Град Севлиево, административен общински център е разположен предимно на левия бряг на р. Росица в центъра на Севлиевската котловина на надморска височина 200 – 210 м и географски координати (43°02` северна ширина, 25°07` източна дължина по Гринуич)

Фиг.2.1. Географска карта на района

Община Севлиево има добре развита транспортна инфраструктура чрез която се осъществяват преки връзки с градовете Габрово, В.Търново, Ловеч, София и всички села в Общината.

Данни за топографията, ландшафта и инфраструктурата на района.

Съгласно схемата на ландшафтното регионално райониране на България (География на България, Петров, 1997 г.) Община Севлиево попада в следната ландшафтна структура:

Б. Старопланинска област

VI Централно старопланинска подобласт

43 Севлиево-Габровски район

Съгласно същата класификация долинните части на Общината, в които КАВ най-пряко е засегнат от антропогенизацията на района се определят като:

Клас – котловинни ландшафти

Тип – ландшафти на умерено континентален, ливадно-степни и лесо-ливадно котловинни дъна

Група – ландшафти на ливадно-степните хълмисти дъна на вътрешно планинските котловини с неспоени кватернерни наслаги и с висока степен на земеделско усвояване

Котловинната част на Община Севлиево е изградена от дълбоки речни долини с направление юг-север и значителни по обхват долинни разширения със сложна конфигурация.

Района на гр. Севлиево е ограден на север от Севлиевоските възвишения (853 м надморска височина), на изток от понижението “Раздола” до с. Богатово и рид “Кършията” (308,5 м

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. надморска височина). Близо до гр. Севлиево, на около 1 000 м в югоизточна посока, се намира рид “Ламуклука” (285,7 м надморска височина).

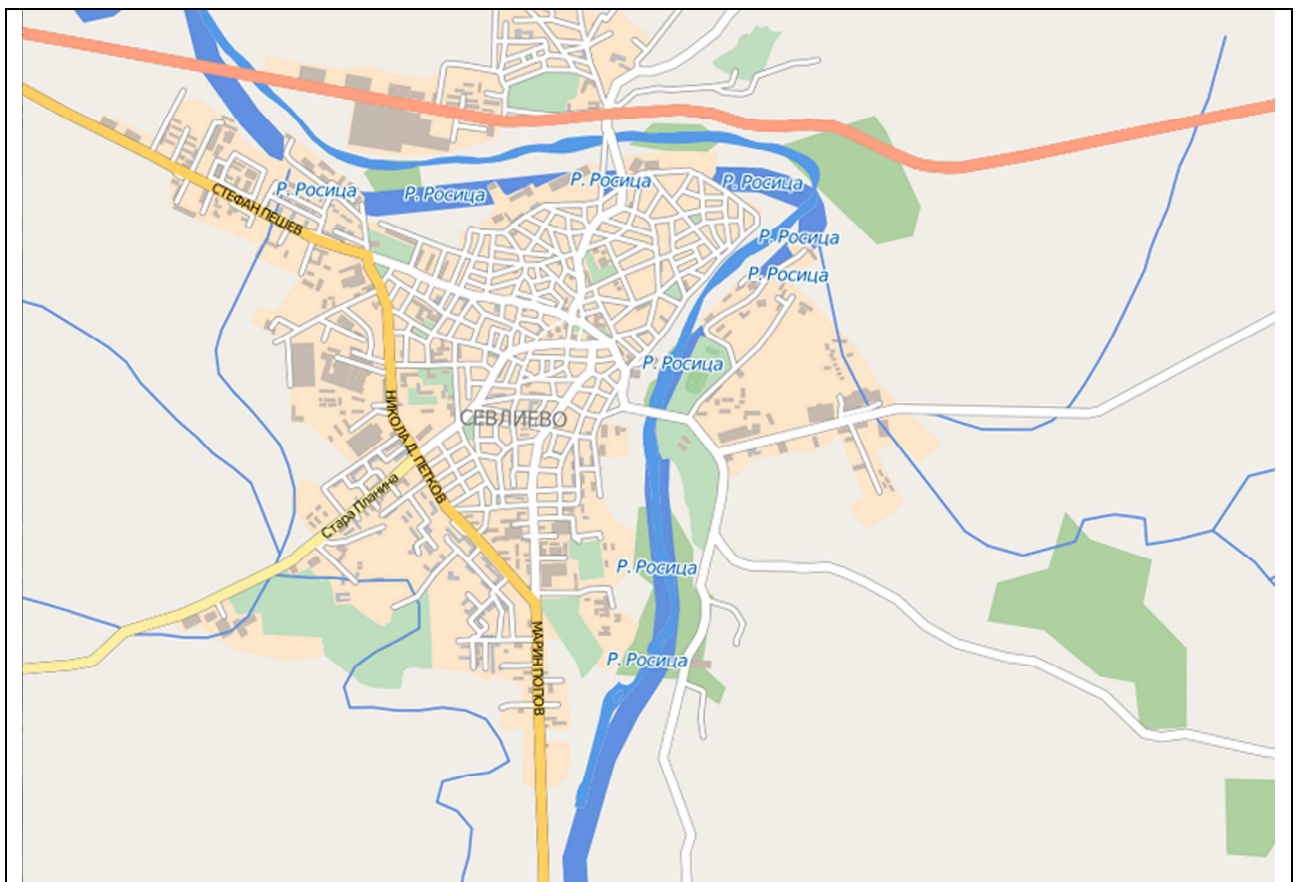
На юг от гр. Севлиево р. Росица протича през равнинно хълмиста местност, като равнинната част (местността “Малково” (219,8 – 225,9 м надморска височина) е обградена от ридовете “Кушлюва могила” (271,8 м надморска височина), “Вълчи трап” (299,1 м надморска височина) и “Баадълта” (326 м надморска височина) разположени в посока от север на юг.

На запад от града релефът е предимно хълмист, като котите са между 194,1 и 259,9 м надморска височина.

Низините релефни форми заемат около 16% от площта на Севлиевската котловина и на прилежащи територии на гр. Севлиево, имащи пряко топографско значение за определяне КАВ в Общината.

По отношение на структурата на ландшафтите в Община Севлиево може да се обобщи, че в резултат на многогодишната антропогензация на района и корекции на релефа, част от компонентите на околната среда са променени, ограничени или унищожени. Променено е и КАВ, а също и някои параметри на климата в района. Естествените ландшафти са заменени от нови категории ландшафти като:

- селищни инфраструктури,
- комуникационни трасета и
- натрупвания.

Фиг.2.1.1. Географска карта на гр. Севлиево

Фиг.2.1.2. Сателитна снимка на гр. Севлиево

2.2. Тип на района, оценка замърсеността на територията

Община Севлиево разполага с 529 км² селскостопански, 354 км² поземлен горски фонд и 52 км² фонд населени места.

Преобладаващата част от общината (57%) е обособена като селскостопански район, с оформени пасища и обработваема земя, в които се развива традиционно животновъдство и растениевъдство. Горските масиви в общината са около 38%.

Населените места заемат около 5% от територията на Община Севлиево. В тях е концентрирана антропогенната дейност, оказваща влияние върху КАВ. С изключение на гр. Севлиево, останалите са села с изцяло битова и селскостопанска дейност, имащи слабо влияние върху КАВ. Малко по-различно е състоянието в с. Градница, където през последните две години влезе в експлоатация разширение на завода за санитарна арматура “Видима” АД.

Град Севлиево има площ от 2,5 км². Като административен център с типично градска антропогенна дейност, в него се развива почти цялата общинска промишленост.

Специфичното котловинно разположение на града, урбанизацията и индустрията са определящи за вторично замърсяване на атмосферния въздух в Севлиевската равнина (400 км²), а от там и за определяне КАВ в Община Севлиево.

Пътната мрежа в общината има дължина 391,4 км и гъстота 0,418 км/ км². Разгънатата площ на междуселската пътна настилка е около 2 км².

Селищни инфраструктури

В Община Севлиево има 51 села и 1 град. Селската инфраструктура в общината включва едноетажни и двуетажни сгради с изградени пътища до тях. Поради демографска миграция

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
към гр. Севлиево част от сградния фонд е обезлюден. С изключение на с. Градница в останалите села няма промишленост, оказваща негативно въздействие върху КАВ.

Инфраструктурата на гр. Севлиево включва следните параметри:

Брутна площ на застрояване на територията – 2,49 км²

Плътност на застрояването – 24%

Средна етажност и жилищен фонд – 3 етажа

Дължина на уличната мрежа – 47,5 км

Площта на уличната мрежа:

Общо 68,40 ха

ГУМ 15,11 ха

Обслужваща 51,20 ха

Паркинги 2,09 ха

Дължина на ГУМ около 10.5км

Дължина на обслужваща улична мрежа около 37км.

Изводи:

Община Севлиево е преобладаващо селскостопански район с промишленост, концентрирана в гр. Севлиево.

Площта на районите в Община Севлиево, имащи най-голям принос в замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 е 2,5 км².

Територията на гр. Севлиево е района, определящ КАВ в Община Севлиево.

2.3.Население, експонирано на замърсяването

Демографските данни за броя на населението в Община Севлиево показват, че за периода 2007-2010год. населението на Общината е намаляло с 3.4%. От друга страна жителите на гр.Севлиево също са се намалили с 1.5% .

Година	Брой жители (Община)	Население изложено на замърсяване с ФПЧ10	
		Брой жители (гр.Севлиево)	% (от насел. на общината)
(31.12.2007г.)	40370	24258	60.08
(31.12.2010г.)	39020	23908	61.45

Таблица 2.3.1. Данни за населението в Община Севлиево (НСИ)

Изводи:

2007 г.

Население на общината 40 370 души

Население на град Севлиево 24 258 души

Домакинства в гр. Севлиево 8 292 бр.

Население, експонирано на замърсяването 60.08%

2010 г.

Население на общината 39 020 души

Население на град Севлиево 23 908 души

Домакинства в гр. Севлиево 8 292 бр.

Население, експонирано на замърсяването 61.08%

2.4.Климатични и метеорологични данни

По-голямата част от територията на общината попада в умерено континенталната климатична област (Приложение 11-1,2,3,4). Само южната по-висока част от територията се отнася към планинската климатична област. Климатът се формира главно под влияние на континентални въздушни маси от умерените ширини, които нахлуват предимно от северозапад (по рядко от североизток) и на континентални въздушни маси, формирани над Балканския полуостров. С по-малка честота на нахлуване са трансформирани океански въздушни маси, които нахлуват предимно от северозапад и запад, тропични въздушни маси от юг и на арктични въздушни маси от североизток.

Под влияние на релефа умерено-континенталният тип климат е модифициран до известна степен в направление “север – юг”. Влиянието на релефа се изразява и в създаване на условия за увеличаване на облачността и на количеството на падналите валежи в южните части на общината.

Климатични елементи:

Температура на въздуха

Средната годишна температура на територията на общината е в диапазона от 10.5°C до 11.0°C, като през зимата средната януарската температура е отрицателна от -3.1°C до -1.5°C, а през лятото средната юлска температура е около 21°C до 21.5°C.

Таблица 2.4.1. ”Средна месечна и годишна температура на въздуха /градуси по Целзий/”

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср. Год.
Севлиево	-3.1	0.2	4.7	11.4	16.2	19.7	21.5	21.2	16.9	11.4	6.1	0.1	10.5

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Валежи

Годишните валежи на територията на общината се изменят в диапазона 700 – 1300мм. На територията на общината се запазва характерната за умерено-континенталната климатична област особеност на нарастване количеството на падналите валежи в посока към Главната Старопланинска верига, като най-голяма е валежната сума в южната част на общината, а най-малка в северната.

Вътрешно годишното разпределение на валежите се характеризира с проява на типичен умерено-континентален режим - основен максимум през май-юни и минимум през февруари.

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год. сума
Севлиево	40	33	36	60	95	100	79	56	41	44	43	41	668
м ”ЛЪГЪТ”	63	58	63	97	139	140	111	90	63	65	75	65	1236

Таблица 2.4.2. „Месечно разпределение на валежите /мм/

Станция	зимен	пролетен	летен	есенен
Севлиево	114	191	234	128
м. “ЛЪГЪТ”	186	485	362	203

Таблица 2.4.3. „Сезонно разпределение на валежите /мм/”

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Снежна покривка се установява през периода ноември – март. Тя пада по-рано и се разтопява по-късно във високопланинска част на територията, където е по-устойчива и по-дебела.

Общият брой на дни със снежна покривка се колебае между 90 – 110, с максимална средна десетдневна височина през второ и трето тримесечие на м. януари – 10 - 12 см.

Мъгли

Мъглите са характерно явление за студеното полугодие (октомври – март). Средният брой дни с мъгла за гр. Севлиево е 32.

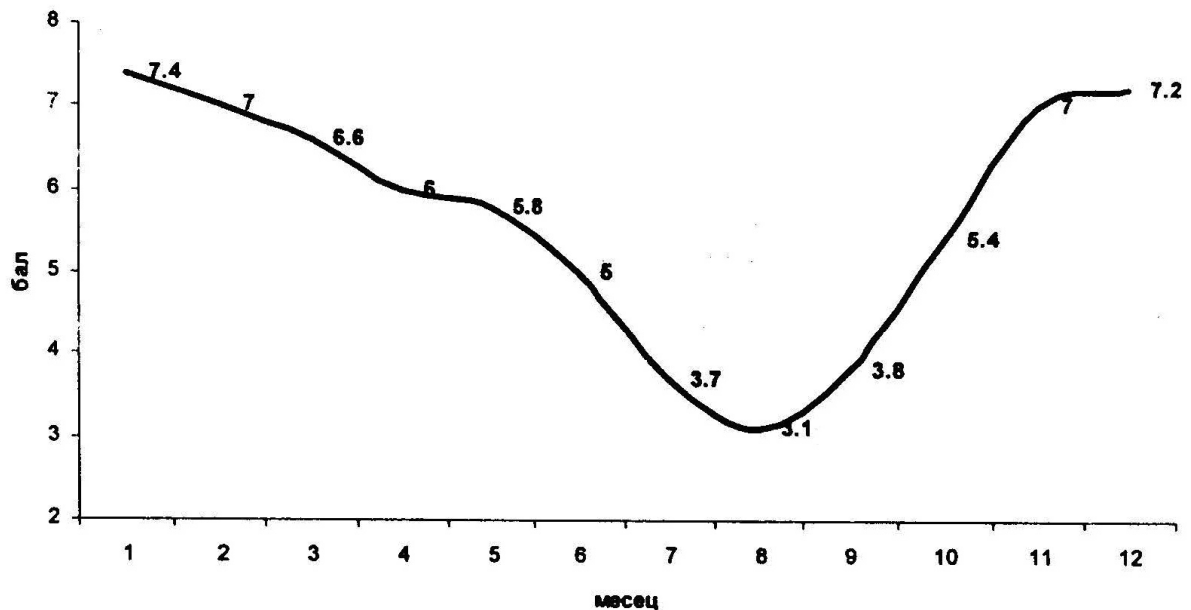
Таблица 2.4.4. „Брой на дни с мъгла по месеци - полугодие и годишно”

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Севлиево	6.4	4.2	1.8	0.9	1.3	0.7	0.4	0.5	1.6	6.1	6.2	6.6

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

В посока към Главната Старопланинска верига средният брой на дни с мъгла намалява на 23. Месеците декември и януари се характеризират с най-голям брой дни с мъгла 6 - 7 дни, което се отразява неблагоприятно върху показателите за чистота на атмосферния въздух.

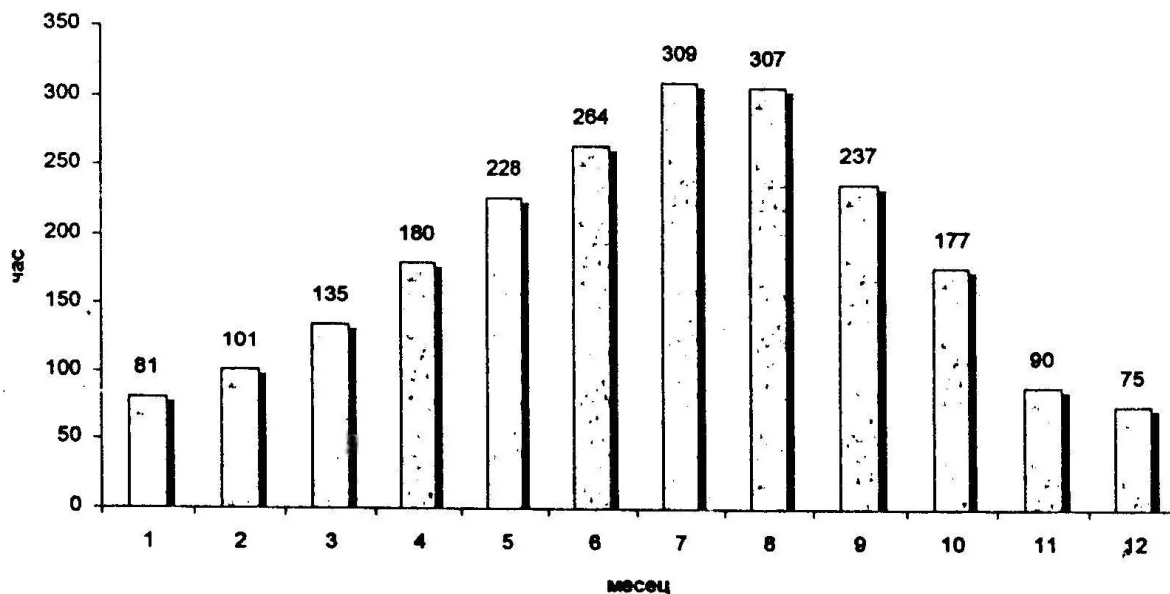
Облачността в района има максимум през зимните месеци (среден бал 6,0), с намаляваща слънчева радиация до 73%.

Средна месечна обща облачност – ст. Севлиево

Фиг. 2.4.1.

От друга страна през светлата част на денонощието районът се характеризира с добра продължителност на слънчево греене (2 065 часа/год.).

Месечен ход на продължителността на слънчевото греене – Ст. Севлиево

Фиг. 2.4.2.

В резултат на анализа на климатичните фактори, режима и териториалното разпределение на климатичните елементи могат да се направят следните изводи:

Климата на Община Севлиево е умерено континентален с характерни студени зими и горещи лета;

Глобализацията на климата слабо задълбочава този контраст;

Валежите имат максимум през Юни;

Ветровете в района са преобладаващо запад – северозападни;

Повторяемостта на тихо време е до 60%;

Котловинния характер на терена създава условия за неблагоприятни температурни инверсии и задържане на влага и замърсявания в приземната атмосфера.

2.5. Подробни метеорологични данни

Атмосферната циркулация в района оказват сериозно влияние върху преноса на замърсители в атмосферния въздух. Един от климатичните елементи с най-силно влияние върху задържане и разпространение на вредните вещества, емитирани в атмосферата, е вятърът. За оценка влиянието на климатичните характеристики на вятъра, върху качеството на атмосферния въздух (КАВ) в гр. Севлиево са използвани средно месечни и средно годишни метеорологични данни за посока и скорост на вятъра регистрирани в МС – Севлиево, НИМХ-БАН, публикувани в ("Климатичен справочник на България").

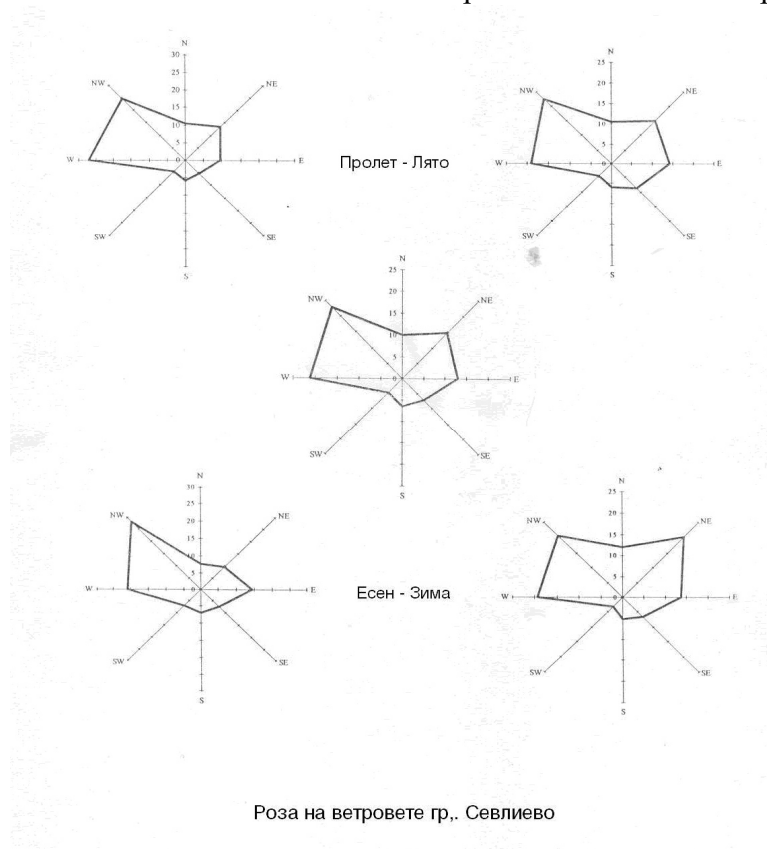
Ветрове

Посоката на ветровете се формира под влиянието на динамични природни фактори, които са характерни за района на Предбалкана. Преобладават северозападните /22.9%/ и западните /21.2%/ ветрове и в по-малка степен северните /13.0%/ и североизточните /14.8%/ ветрове.

Станция		N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Севлиево	Честота по посока	9.9	14.8	13.0	7.0	6.5	4.6	21.2	22.9
	Скорост м/с	2.4	2.7	2.3	3.7	2.3	3.0	3.7	3.8

Таблица 2.5.1. „Честота на вятъра по посока - в % „

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Роза на ветровете гр. Севлиево

Фиг. 2.5.1.

Средната годишна скорост на вятъра се колебае между 0.8 и 0.9 м/сек. Най-голяма е средната месечна скорост през зимата (февруари и март), когато достига до 1.4 м/сек., като тези стойности намаляват в посока на Главната Старопланинска верига.

Честата повтораемост на тихо време и ниската скорост на вятъра са фактори, които забавят само пречистващите процеси на въздуха. Това е особено характерно за зимния сезон, когато нараства количеството на емитираните вещества в атмосферата.

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср. год.
Севлиево	0.8	1.0	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.8	0.7	0.7	0.8	0.7	0.9
Тихо време в %	66.1	61.1	53.9	48.7	56.4	56.9	60.1	59.9	62.1	62.1	63.7	68.9	60.1

Таблица 2.5.2. „Средна месечна и годишна скорост на вятъра (м/сек)“

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Средния брой дни със силен вятър за района на гр. Севлиево е само 9. Това са предимно NW силни ветрове, които се проявяват най-често през зимата и благоприятстват хоризонталното разсейване на имисионните вещества.

Станция	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Севлиево	3.4	3.1	4.5	14.4	3.7	6.8	30.9	33.2

Таблица 2.5.3.Честота на силните ветрове по посока - /в %/

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

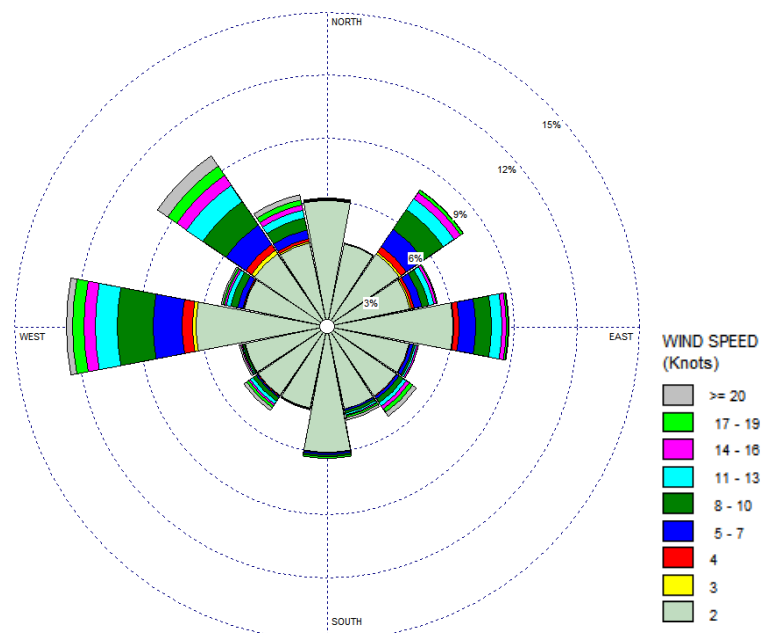
Станция	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Год.
Севлиево	0.5	0.7	1.5	0.9	0.5	1.1	1.1	0.5	0.6	0.8	0.5	0.6	9.3

Таблица 2.5.Брой на дни със силен вятър - /v >14 м/сек /

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

За целите на настоящото обследване на КАВ бяха използвани и метеорологични данни в цифров вид, закупени от НИМХ-БАН (Приложение 11-5). Същите бяха обработен и визуализиран със софтуерен продукт SELMA GIS във файл с формат „*.AKS”. Метеорологичният файл „Sevlievo meteo НИМХ 07_10.AKS” представлява записи, съдържащи информация за скоростта, посоката на вятъра и категорията на устойчивост на атмосферата в зоната на смесване за градска и извънградска местност.

Анализът на метеорологичните параметри за изследвания период е осъществен чрез генериране на метеорологичните данни в динамичен ред във формата, която се получава от специализираната програма Austal2000 според TA-Luft в съответствие с изискванията на SELMA GIS. Тя позволява да се получи честотно разпределение на скоростта на вятъра по посока и „Монин-Obukhov” категория на дисперсия, визуализирана чрез розата на разпределение на ветровете и разпределението на категориите на устойчивост на атмосферата с голяма прецизност. Получената роза на вятъра е представена на фиг. 2.5.2.

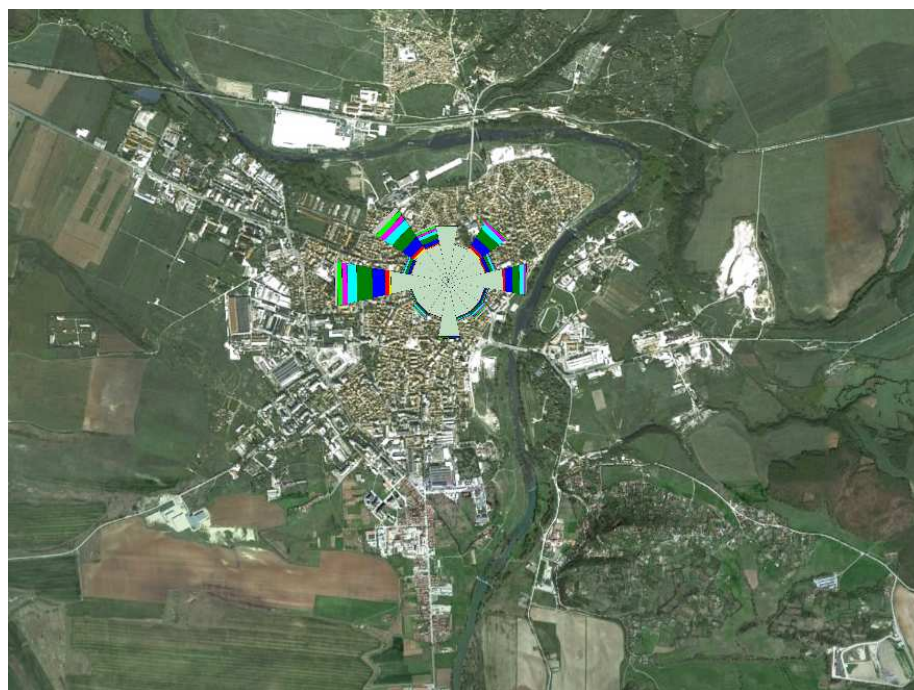
Фиг. 2.5.2. Роза на ветровете, средно за периода 2007-2010г.

От фигурата се вижда, че за периода 2007-2010г. по отношение скорост на разпространение, най-честите ветрове са в скоростните интервали < 1,4 (покрива случаите

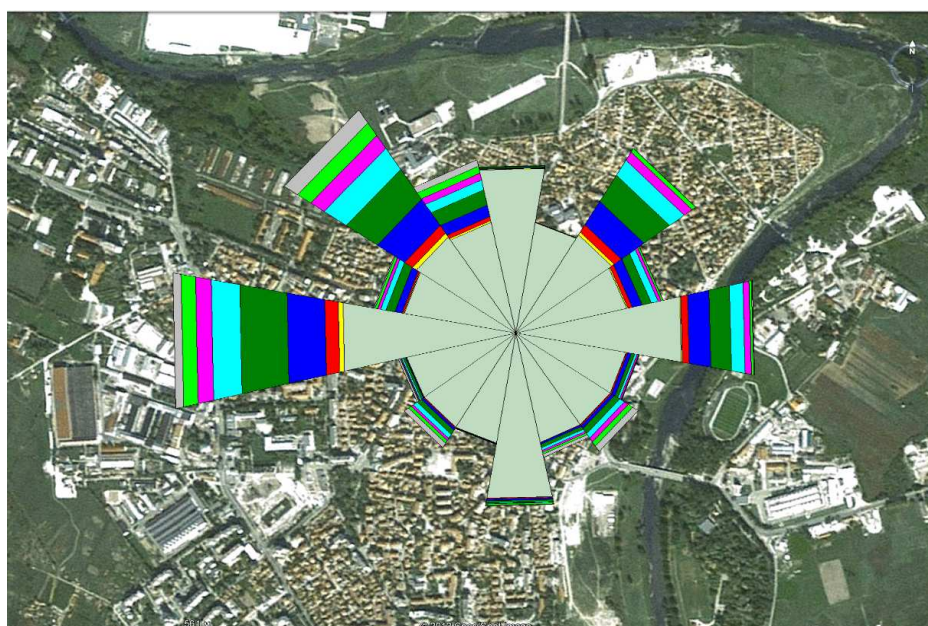
Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
на тихо време) и ветровете в скоростен интервал 2.4-3.8 м/сек. След тях се нареждат
ветровете в скоростния интервал 7.0-10 м/сек.

В периода 2007-2010г. по отношение на посоката на разпространение на ветровете,
преобладаващи са били ветровете от западна, северозападна и в по малка степен от
североизточна и източна посока (диаграмата Фиг. 2.5.2.).

Графично разпределението на Розата на ветровете в атмосферата на гр.Севлиево, от
метеорологичните данни на НИМХ-БАН, за периода 2007-2010г. са показани на
Фигури 2.5.3 ÷2.5.4.

Фиг. 2.5.3. Роза на ветровете в атмосферата на гр.Севлиево

Фиг. 2.5.4. Розата на ветровете в атмосферата на гр.Севлиево

3.Отговорни органи за разработването и изпълнението на плановете за подобряване качеството на атмосферния въздух.

Орган, отговорен за разработването и прилагането на програмата и плана за подобряване качеството на атмосферния въздух в района е:

Община Севлиево
гр. Севлиево
пл. “Свобода” № 1
Кмет: д-р Иван Иванов
тел. 0675 396114, факс: 0675 32773
<http://www.sevlievo.bg>

Кметът на общината е компетентния орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата (съгласувано с РИОСВ - чл. 37, ал. 2 от Наредба № 12/2010г.). Съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗООС, програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им. За изпълнението на програмата отговаря кметът на общината съвместно със заинтересуваните физически и юридически лица (чл. 41, ал. 1 от Наредба №12), а компетентния орган, контролиращ изпълнението на програмата, е общинския съвет. Отчитането на изпълнението на програмата става с годишен отчет (чл. 79, ал. 5 от ЗООС), който кметът изнася пред общинския съвет. Съгласно разпоредбите на чл. 79, ал. 6 от ЗООС - отчетите по ал. 5 се представят за информация в РИОСВ.

Съгласно разпоредбите на чл. 27, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (Обн. ДВ, бр. 45/1996 г.; посл. изм. ДВ, бр. 88/2010 г.), програмите за подобряване на КАВ са неразделна част от общинските програми за околна среда.

Лицата и отделите в рамките на общинската администрация, отговорни за разработване на Програмата, са определени със Заповед на Кмета на Община Севлиево за сформирание на Програмен съвет.

Лице за контакти: Атанас Балауров – гл. експерт „Екология и благоустройство”

Тел.: 0675 396218

Отговорен орган по контрола на спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. контрола на качеството на въздуха в община Велико Търново е РИОСВ-Велико Търново:

5000 Велико Търново Ул. Никола Габровски 68

РИОСВ-Велико Търново

Директор - инж. Елена Григорова

Тел: 062 620 358,

Факс: 062 623 784,

E-mail: riosvt-vt@riosvt.org

4.Характер и оценка на замърсяването

Замърсяването на въздуха е следствие от типично градската антропогенна дейност в района, с натоварен автомобилен трафик на пътната мрежа и наличие на локализиращи производствени зони в града.

За оценка на замърсяването на въздуха с ФПЧ10 в гр. Севлиево за периода 2007÷2010г., са използвани представителни данни от измервания на КАВ от мобилната станция за

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС - (РЛ) Русе за 2009 година. Предоставените данни включват планов 24 часов периодичен контрол от страна на ИАОС в 1 пункт в гр. Севлиево, осъществяван с честота: 4 пъти в годината (с обща продължителност 56 дни), по показателите: фини прахови частици (PM 10), серен диоксид, азотни оксиди, сероводород, озон, въглероден оксид, въглеводороди (Приложение 11-б). При всички замервания не са установени отклонения от нормите.

Количество на регистрираните пробите от периодичните измервания в ПМ - „ОБС” - Севлиево през 2009г. са от непрекъснат (24 часа) режим на работа на мобилната станция за имисионен контрол в съответния период, а получените резултати се осредняват на един час съгласно изискванията на нормативната база. В системата се контролират и стандартен набор от метеорологични параметри (СНМП) – скорост и посока на вятъра, температура и влажност на въздуха, атмосферно налягане и слънчева радиация/греене.

Работният статус на имисионите измервания на ФПЧ10 от ПМ - „ОБС” - Севлиево за периода 2007г. ÷ 2010г. е представен по месеци в таблици както следва:

Месец	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Годишно	Регистрирани данни (%)
Замърсител	Брой регистрирани данни 2009г.													
ФПЧ10	-	-	11	14	-	9	-	-	-	12	10	-	56	15.34

Таблица 4.0.1. ПМ - „ОБС” - Севлиево брой регистрирани данни 2009г.

Използваните резултати от измервания в ПМ - „ОБС” за оценката на замърсяването на атмосферния въздух в гр. Севлиево за периода 2007 г. ÷ 2010 г., отговарят на изискванията на Приложение № 8 към чл. 13, т. 2 и чл. 22, ал. 2, Наредба №12/2010г. за осигуряване качество на данните, по отношение на времеви обхват на регистриране на измервания от градски фонов пункт в оценявания период.

4.1. Оценка на замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10.

4.1.1. Норми за нивата на ФПЧ10 в атмосферния въздух

Пределните норми и допустими отклонения (ДО) на фини прахови частици (ФПЧ10), съгласно действащата Наредба №12/15.07.2010г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, издадена от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването, в сила от 30.07.2010 г. (Обн. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г.) и Директива 2008/50/ЕС са:

Норма (ФПЧ10)*	Период на осредняване	Стойност	ДО
СДН	24 часа	50 µg/m ³ ФПЧ10	Да не бъде превишавана повече от 35 пъти за една КГ
СГН	Една КГ	40 µg/m ³ ФПЧ10	

Таблица 4.1.1. 1 Норми на контролирани атмосферни замърсители

4.1.2. Концентрации на ФПЧ10, наблюдавани в периода 2007-2010 г.

За периода 2007 г. ÷ 2010 година от пункт за мониторинг ПМ - „ОБС” - Севлиево е получена представителна информация (Приложение 11-б) единствено от периодични измервания на ФПЧ10 през 2009 година. Периода обхваща 1460 календарни дни, от които 56 дни с измервания. Обобщени данни на резултатите от измерванията на ФПЧ10 са посочени таблицата 4.1.2.

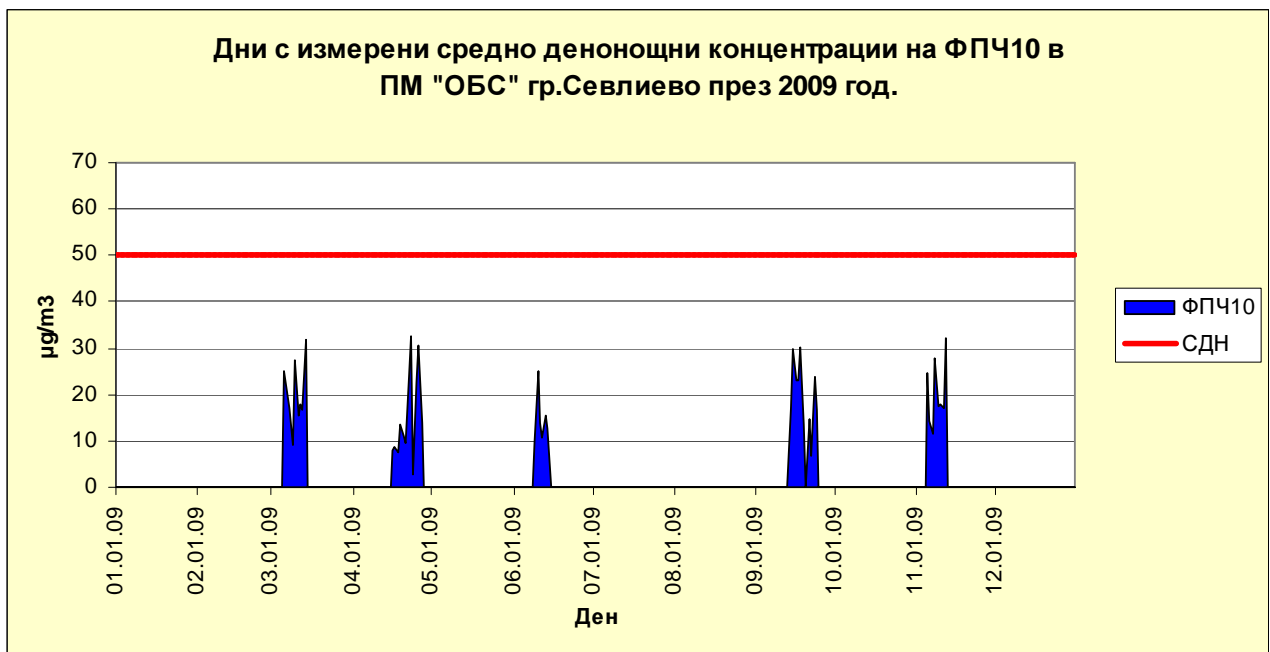
Измервания	Ед.м.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.	
Проби	бр.	-	-	11	14	-	9	-	-	-	12	10	-	56	
Проби над СДН	бр.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Максимални СДК	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	-	31.7	32.5	-	25.1	-	-	-	30.1	32.2	-	32.2	
Минимална СДК	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	-	9.0	2.7	-	10.7	-	-	-	6.6	11.4	-	2.7	
СМК	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	-	20.1	15.4	-	14.5	-	-	-	19.4	20.4	-		
СГК	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	18.1													

Табл. 4.1.2. Обобщени данни от измерванията по показателя ФПЧ10 за периода 2007-2010 г.

При всички замервания не са установени отклонения от нормите.

4.1.3. Сравнение на средно денонощни концентрации на ФПЧ10 за 2007 -2010 г.

На следващите графики е представена динамиката на измерените от ПМ - „ОБС” гр.Севлиево средно денонощни концентрации на ФПЧ10, отнесени към средно денонощната норма от $50\mu\text{g}/\text{m}^3$, през 2009 година.

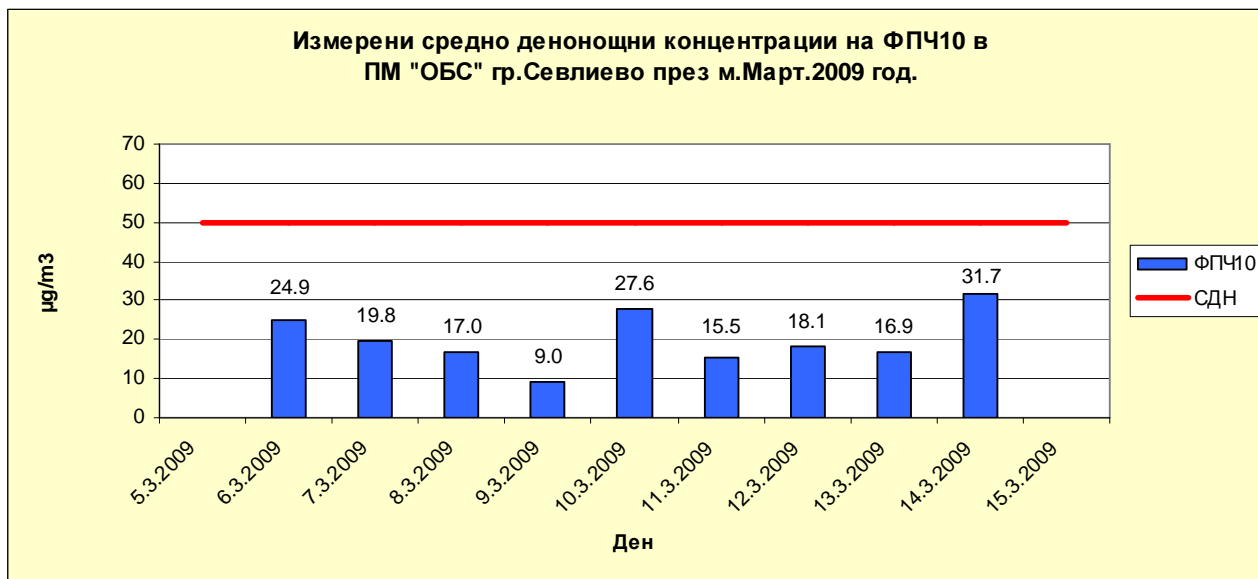
Фиг.4.1.3. СДК на ФПЧ10 измерени в ПМ - „ОБС” гр.Севлиево през 2009 год.

От измерените през 2009г. имисии на ФПЧ10, най-високи максимални средно денонощни концентрации са регистрирани през месеците – април ($31.7\mu\text{g}/\text{m}^3$) и м.ноември ($32.2\mu\text{g}/\text{m}^3$).

При сравнение на данните се забелязва равномерна флукутация на стойностите за средно денонощните концентрации на ФПЧ10 почти през цялата година.

4.1.4.Сезонна оценка на ФПЧ10

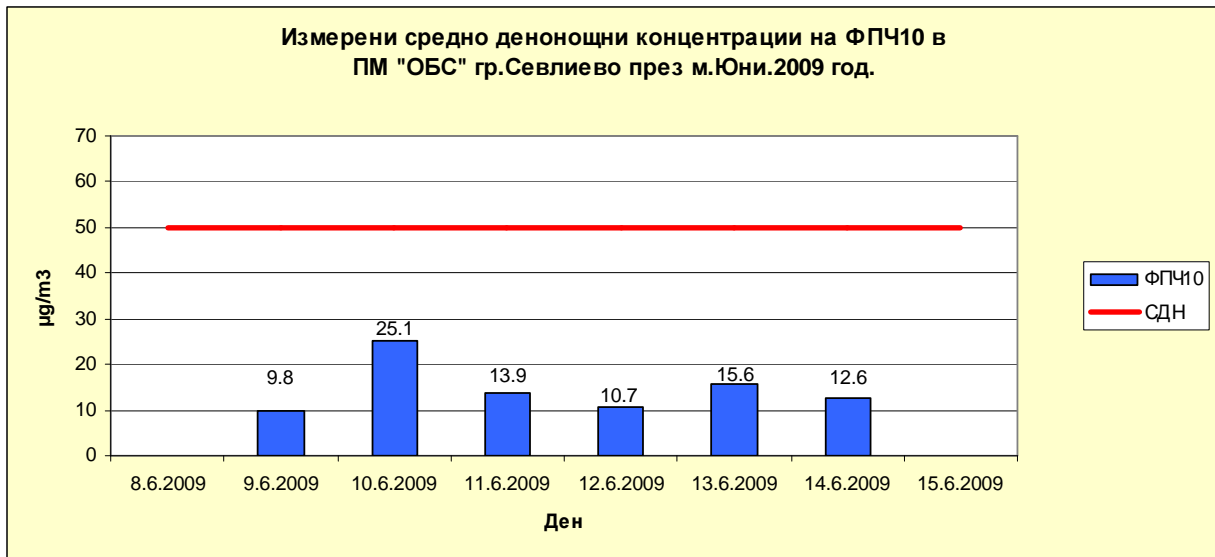
Обобщените данни от средно месечните концентрации на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево са дадени на фиг.4.1.4.1÷5.

фиг. 4.1.4.1. СМК на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево през м.Март 2009г.

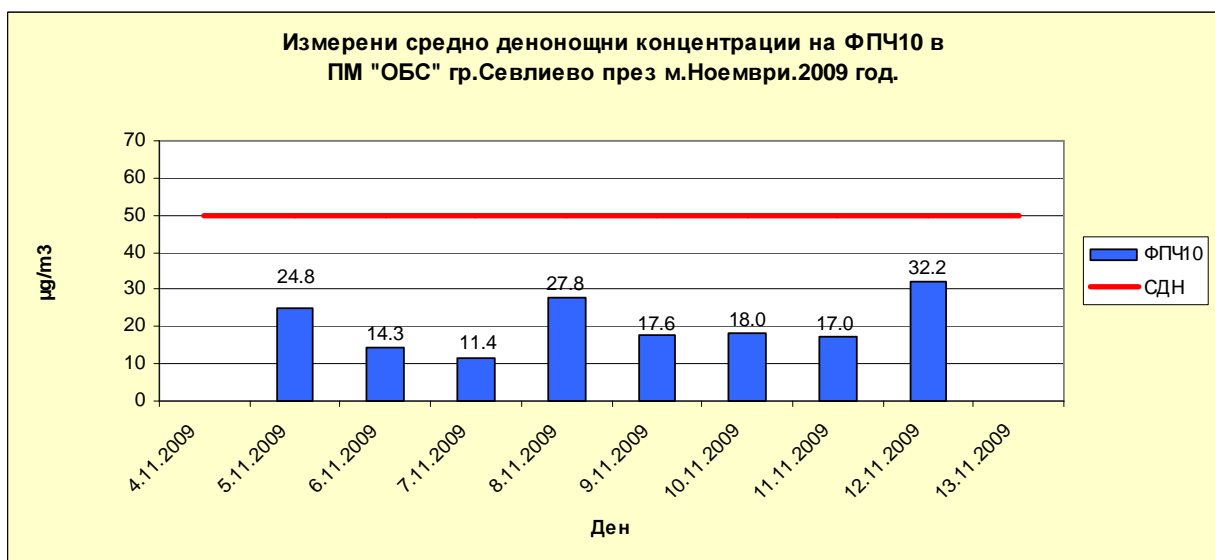
фиг. 4.1.4.2. СМК на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево през м.Април 2009г.

фиг. 4.1.4.3. СМК на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево през м.Юни 2009г.

фиг. 4.1.4.4. СМК на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево през м.Септември 2009г.

фиг. 4.1.4.5. СМК на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево през м.Ноември 2009г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Регистрираните средно месечните стойности на ФПЧ10 за ПМ - „ОБС” - Севлиево през 2009 година има хоризонтален тренд с концентрации ($10\div 30\mu\text{g}/\text{m}^3$) които в края на годината има леко възходящо изменение. Анализа на тази тенденция е характерна за целогодишно действащи малки източници на емисии на ФПЧ10 които дават ефект на въздействие на КАВ съизмерим с фоновото замърсяване в района.

Фините прахови частици (ФПЧ10) като замърсител на атмосферният въздух не представляват риск за КАВ в района на гр.Севлиево. Това налага и разработването на план за действие с мерки за поддържане на съществуващото състояние на КАВ под установените норми за нивата на ФПЧ10.

4.2. Методи, използвани за оценката

Оценка КАВ в гр.Севлиево е направена на основа методи за оценка посочени в глава Четири на Наредба №12 от 15.07.2010 за норми за нивата (концентрациите) на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ), олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г включващи:

-Анализ на представителни периодични данни от имисионен контрол на въздуха от мобилната станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС - (РЛ) Русе на територията на гр. Севлиево.

-Представителни данни на акредитирани лаборатории, от ръчни методи за емисионен контрол на неподвижни точкови източници замърсяващи атмосферния въздух в района на гр.Севлиево за периода 2007-2010година;

-Инвентаризацията на емисиите от транспорта по опростена методика за оценка на Европейската агенция по околна среда ЕМЕП/CORINAIR Atmospheric Emission Inventory Guidebook 2009, раздели Road Transport 1.A.3.b.i, 1.A.3.b.ii, 1.A.3.b.iii, Road vehicle tyre and brake wear 1.A.3.b.vi.;

-Инвентаризацията на емисиите от битовия сектор направена по метод за оценка посочени в Наръчник по оценка и управление качеството на атмосферния въздух на местно ниво за SO₂, PM₁₀, Pb и NO₂., Twinning Project BG99EN02. МОСВ, Октомври 2002;

-За оценка на разсейването на емисиите от различни групи източници на територията на гр.Севлиево е използван гаусово струен дисперсионния модел SELMAGIS.

5. Произход на замърсяването.

5.1.1. Главни източници на емисии, причинители на замърсяването с ФПЧ10

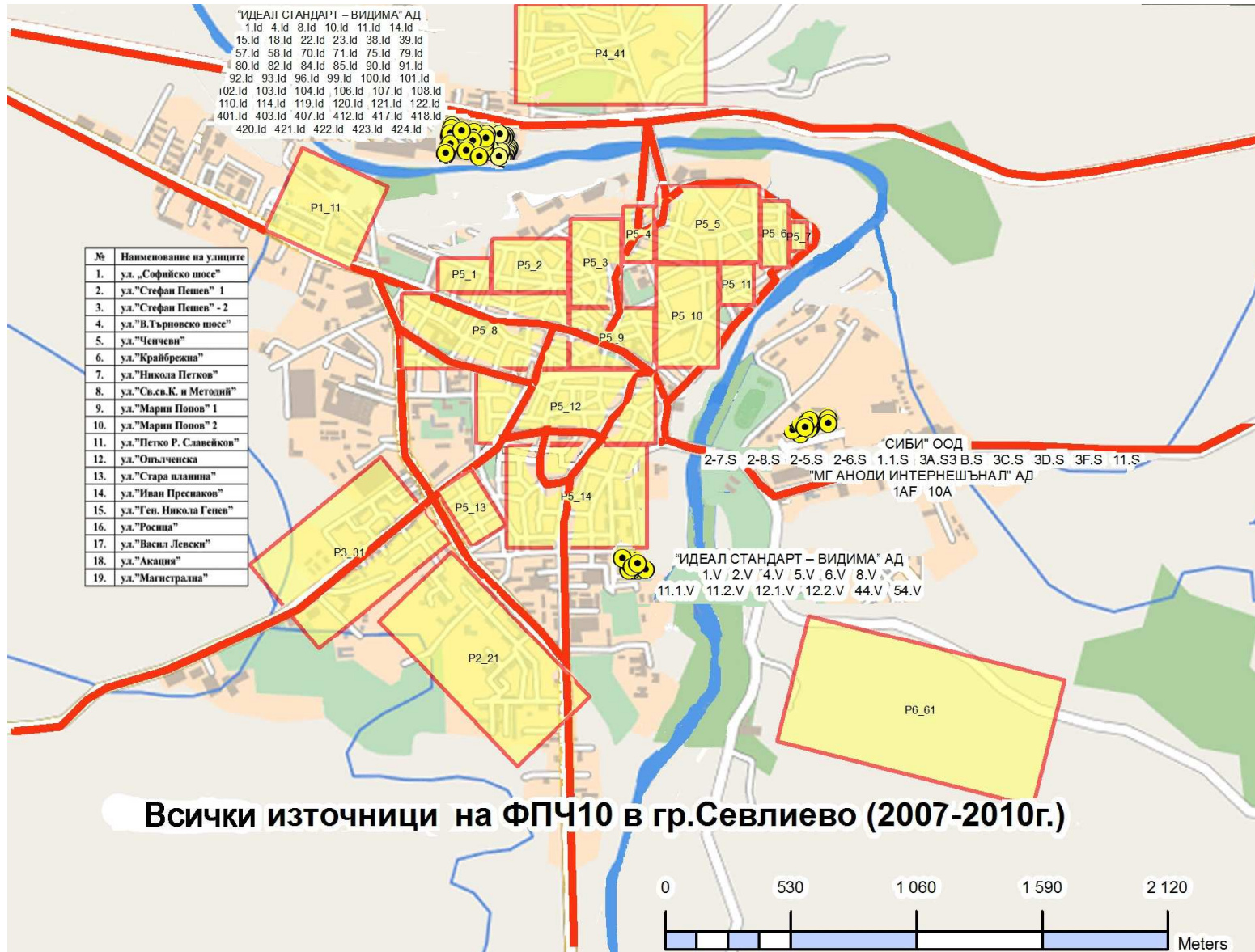
Систематизирането на източниците на емисии на ФПЧ10 е направено в зависимост от тяхното местоположение, групирани по видове дейности и площадки, като е взето под внимание мощността и режима на работа на съответните инсталации (фиг. 5.1.).

Източници на атмосферно замърсяване с ФПЧ10 в района на гр.Севлиево са следните сектори:

- Битов сектор;
- Промисленост;
- Транспорт;

Битовият сектор са **площни източници** на емисии и обхващат горивните процеси при битово отопление в не газифицирани къщи и жилищни кооперации.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Фиг. 5.1.Карта на района с обозначено местоположение на всички източници на емисии на ФПЧ10 объект на разглеждане и оценка, чрез инвентаризация на емисиите и дисперсионно моделиране на разсейването) в настоящата Програма

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Сектора „промишленост” обхваща **точкови стационарни източниците** (в т.ч. производствени дейности в индустрията и горивни процеси).

Сектора „транспорт” е **линеен източник** които генерира емисии на ФПЧ10 от автомобилния трафик по градската улична мрежа.

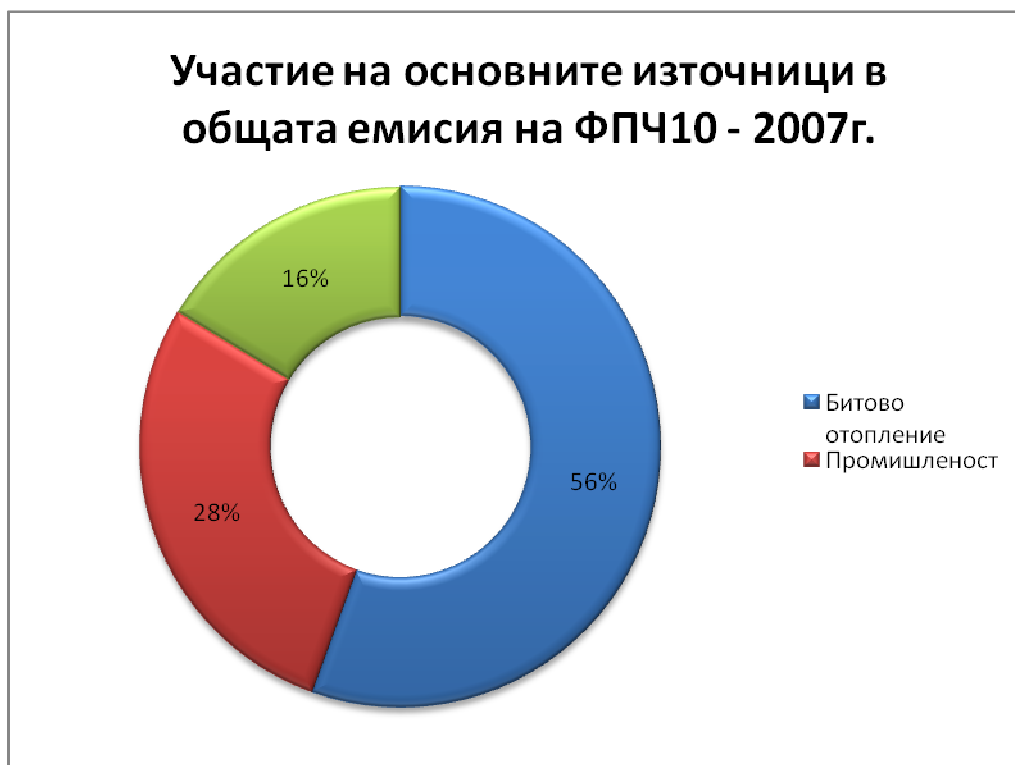
Обобщени резултати от инвентаризацията

Количествените резултати от инвентаризацията на основните източници на емисии на ФПЧ10 и приноса на всеки от тях в замърсяване на атмосферния въздух на гр. Севлиево през 2007 и 2010г. са показани в таблици 5.1.1.1÷2. Като несъществени са означени емисиите от източниците, чието участие е под 3% и за тях не е правен самостоятелен анализ (съгласно указанията към формулярите, включени в работния документ на службите на Комисията и базирани на Решение 2004/224/ЕО).

Година	Източник на емисия	Годишна емисия на ФПЧ10	
		(т/г.)	(%)
2007	Битов сектор (отопление)	76.1	56
	Промишленост	38.59	28
	Транспорт	22.3	16
	Селско стопанство	несъществена	-
	Природни източници	несъществена	-
	Строителство и ремонт	несъществена	-
	Трансгранични	несъществена	-
	Общо	136.99	100%

Таблица 5.1.1.1. Принос на основните източници в общата емисия на ФПЧ10 2007г.

Най - значим източник на емисии на ФПЧ10 в гр. Севлиево през 2007г. е отоплението в битовия сектор, следван от промишлеността (76.1% съответно 38.59%).

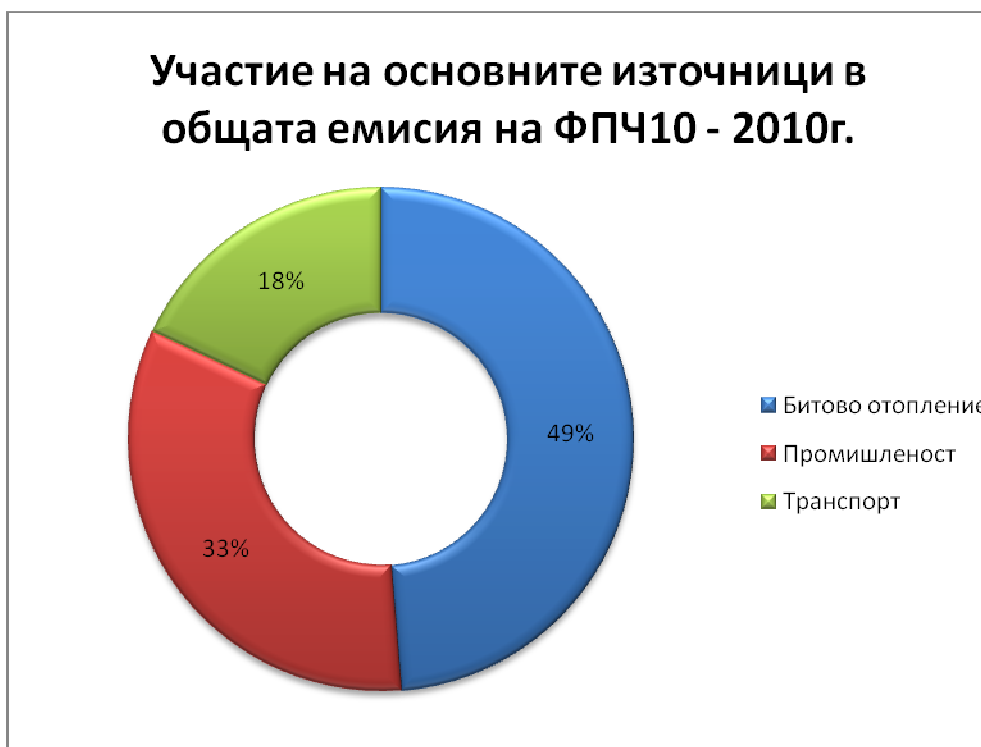

Фиг.5.1.1.1. Принос на основните източници в общата емисия на ФПЧ10 2007г.

Замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 през 2010г. запазва дяловата тенденция на източниците, като се наблюдава спад на емисиите от битово отопление. Наблюдаваното 7% намаление на емисии на ФПЧ10 от битовия сектор е в резултат на продължаващата газификация на битовия сектор в града и преминаване на повече домакинства към енергопотребление на природен газ в жилищата си.

Година	Източник на емисия	Годишна емисия на ФПЧ10	
		(т/г.)	(%)
2010	Битов сектор (отопление)	65.3	49
	Промисленост	44.69	33
	Транспорт	24.1	20
	Селско стопанство	несъществува	-
	Природни източници	несъществува	-
	Строителство и ремонт	несъществува	-
	Трансгранични	несъществува	-
	Общо	134.09	100%

Таблица 5.1.1.2. Принос на основните източници в общата емисия на ФПЧ10 2010г.

Фиг.5.1.1.2. Принос на основните източници в общата емисия на ФПЧ10 2010г.

Количествените резултати от инвентаризацията на основните източници на емисии на ФПЧ10 в атмосферния въздух на гр. Севлиево показва че, битовия сектор има най голям принос в атмосферното замърсяване на района, с тенденция за намаление на локалните емисии на ФПЧ10.

5.1.2. Инвентаризация на емисии от Битово отопление

Инвентаризацията на емисиите от битовото отопление е направено по балансови методи, съгласно "EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2009" и насоките дадени в разработения от МОСВ „Наръчник по оценка и управление качеството на атмосферния въздух” (Приложение 11-7,8).

Емисиите от множеството комини на къщи и сгради в битовото отопление са сумирани и разглеждани като площни източници. За определяне параметрите на площните източници и емисиите от тях са използвани данни за жилищните сгради и потреблението на горива от домакинствата в различните райони на града, както и статистическа информация обобщена и анализирана при определени допускания.

В конкретния случай инвентаризацията на атмосферното замърсяване от бита на гр.Севлиево е направено съгласно процедура състояща се от следните основни стъпки:

- Оценка на средната отопляема жилищна площ в m^2 на домакинство в едно жилище;
- Оценка на потреблението на топлинна енергия едно жилище от едно домакинство;
- Оценка на средната продължителност на отопление на година в часове/год.;
- Определяне броя на домакинствата използващи твърди горива;
- Определен е процентен дял на видовете твърди горива използвани за отопление;
- Определяне на подходящи емисионни фактори за различните горива;

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

- Определяне на области за оценка в райони града;
- Изчисление на потреблението на енергия и на емисиите за всеки район;
- Оценка на емисиите по райони;

Оценка на средната отопляема жилищна площ в m^2 на домакинство е направена по данни от Общия устройствен план на гр. Севлиево и статистически данни за необходимата енергия за отопление на едно домакинство в едно жилище за сезон. На таблици са показани броя на застроените жилищни сгради в Община Севлиево по години.

Община	Общо Total	Периоди на построяване (год.)							
		до 1919	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	след 2001
Севлиево (до 2007г.)	18236	1151	5819	4386	2749	2304	1379	391	57
Севлиево (до 2009г.)	18263	1151	5819	4386	2749	2304	1379	391	84

Таблица 5.1.2.1. Жилищни сгради в Община Севлиево и период на построяване (НСИ)

Нарастване на броя на ново застроените жилищни сгради в Общината след 2007г. е по малко от 0.001% което се отнася и за гр. Севлиево.

Населени места	Жилища (бр.)	Жилищни помещения (бр.)		Ползна площ (кв.м.)	
		общо	в т.ч. стаи	общо	в т.ч. жилищна
гр.Севлиево (към 31.12.2010г.)	12297	43435	35648	864348	642371

Таблица 5.1.2.2. Жилища в гр.Севлиево (НСИ)

Вид собственост и обитаемост	Жилища (бр.)
Жилища в гр.Севлиево (към 31.12.2010г.)	12297
Собственици	6764
Ползватели без наем	656
Наематели	392
Собственици/ползватели без наем и наематели	478
Жилището е необитавано	4005
Жилището за колективно обитаване	2

Таблица 5.1.2.3. Вид собственост и обитаемост на жилищата в гр.Севлиево (НСИ)

По данни от НСИ към края на 2010 г. жилищната в гр. Севлиево са – 12297 броя, от тях обитавани жилищни сгради – 8292 броя, необитавани и временни жилищни сгради (вили) – 4005 броя. Жилищни помещения в тези сгради са 43435 бр. (в т.ч. стаи – 35648 бр.), с обща площ 864348 m^2 . На тази база средната отопляема жилищна площ в кв. метри на домакинство в апартаментите и къщите в града е приета 70 m^2 , като оцененото средно потребление на топлина в W/m^2 се разглежда заедно със средната отоплявана жилищна площ на домакинство.

Средната височина на емисионния на площния източник е определена на база относително осредняване в зависимост от обичайния брой етажи в сградите в съответните полигони умножени по нормалната височина на един етаж (2,4m) и добавяне на известна стойност за височината на покрива и комина.

Оценката на средното потребление на топлинна енергия във W/m^2 по време на отоплителния сезон в едно жилище от едно домакинство се базира на средната квадратура на

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. жилищата в града, вида на използваните енергийни източници и цените на горивата. Важните енергийни източници за гр.Севлиево са природния газ, дървата, въглищата и електрическата енергия. По данни на Агенцията за енергийна ефективност (Приложение 11-9) специфичното потребление на топлинна енергия на един квадратен метър жилищна площ за страната е 117 W/m^2 .

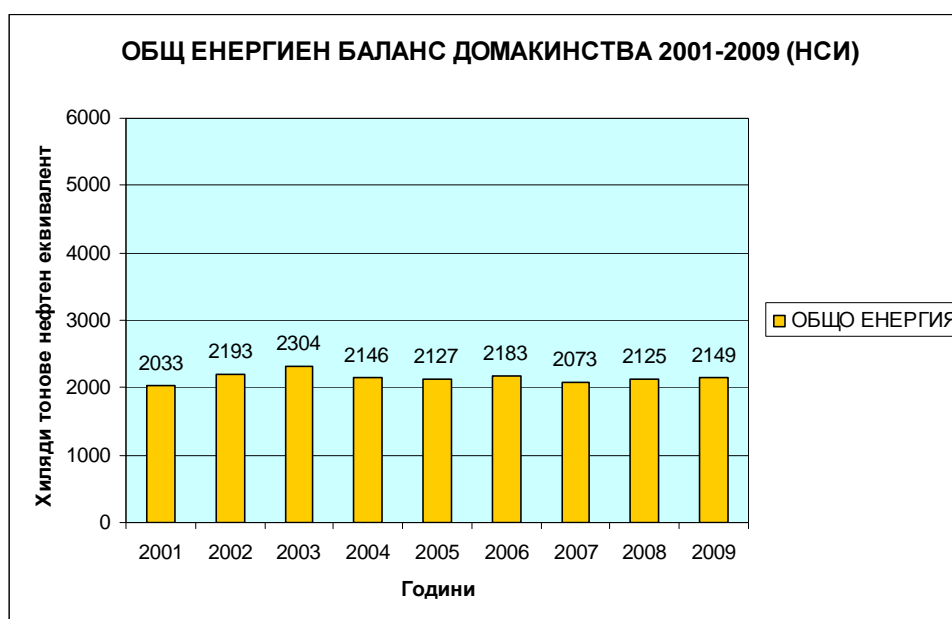
Оценката в случая се основава на статистически данни за анализ на потреблението на енергия от едно жилище, на вида и съотношението на енергийните източници, на технологията на отопление, на вида изолация на сградата и т.н.:

В настоящия анализ за Севлиево бе приета стойността 100 W/m^2 средна стойност за потребление на топлинна енергия в едно жилище от едно домакинство за отоплителния сезон, основаваща се на оценка на местните условия, както и на сравнителни данни за необходимата енергия за отопление на жилища, използвани от фирми производители на горива и котелни инсталации.

Оценка на средната продължителност на отопление на година в часове/год. е направена въз основа на данни за местните климатични условия и практики за отопление. За района на гр.Севлиево отоплителният сезон е 180 дни, от м.октомври до м.март. Режимът на работа на битовото отопление с времевите вариации е със средна продължителност 10 часа в денонощието. Приета е оценка за ефективна продължителност на отоплителния период 1800 часа в рамките на 6-те месеца. Топлинното потребление във W/m^2 и продължителността на отоплението в часове/год. се разглеждат заедно.

Определяне броя на домакинствата използващи твърди горива

Предвид голямата несигурност в данните за потребление на горива на територията на града, изчисленията са направени въз основа на данни от НСИ за енергийния баланс на домакинствата и средната за страната употреба на твърди горива за периода 2007 - 2010 г. (Приложение 11-10).

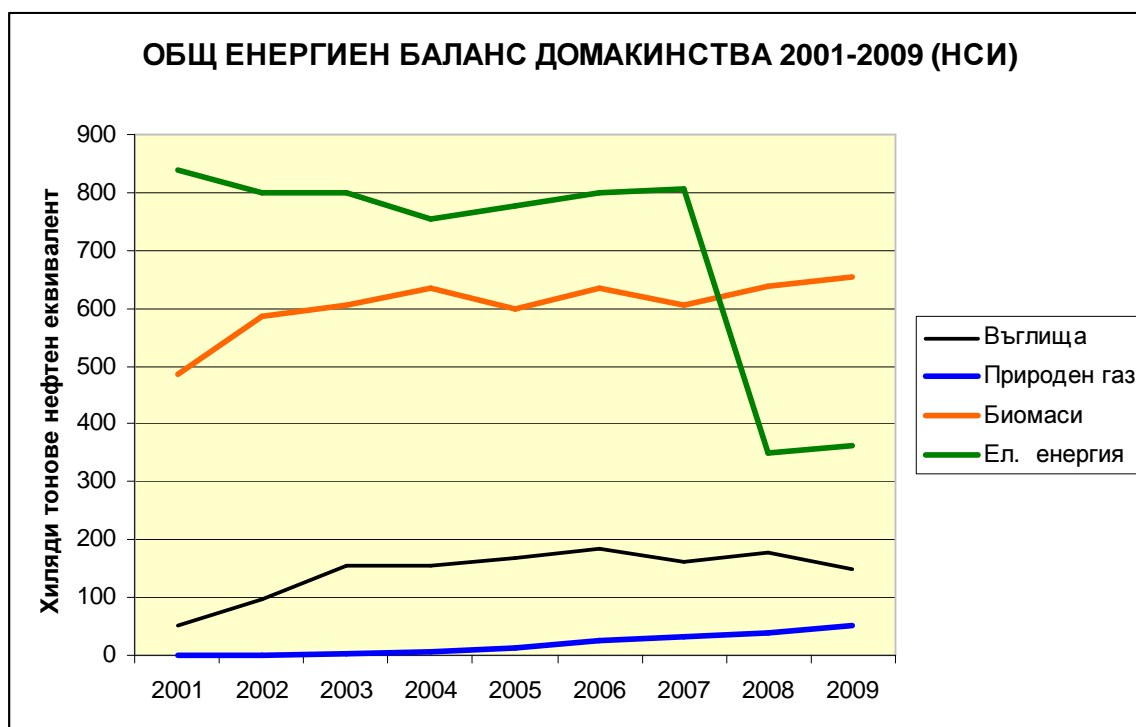

Фигура 5.1.2.1. Общ енергийния баланс на домакинствата (НСИ)

Статистиката показва, че общият енергиен баланс на домакинствата в България за периода 2000 – 2010г. е относително постоянен и се изменя в тесни граници.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

От друга страна потреблението на енергоносители от домакинствата през последните десет години динамично се променя. На Фигура 5.1.2.2. е представена извадка на общият енергиен баланс на домакинствата в България по видове горива за 2001-2009г. (данни на НСИ).

Фигура 5.1.2.2. Общ енергийния баланс на домакинствата по видове горива (НСИ)

В таблица 5.1.2.2. е показана извадка на средно годишното потребление (2007-2010) на енергоносители от българските домакинства по видове горива, които основно се използват и в гр. Севлиево. Данните за ръста на потребление в национален мащаб показват, че все по-голяма част от населението на страната използва за отопление твърди горива, основно от икономически съображения.

При базова година (2007г.), най-голям ръст се отбелязва в потреблението на дърва за огрев (биомаса) и природен газ (конкретно за гр.Севлиево)

За 2010г. относителният дял на газифицирани жилища в гр.Севлиево 47%.

Район в гр.Севлиево	2007	2008	2009	2010
	Бр. газифицирани жилища			
ж-к"Атанас Москов"	173	207	220	222
ж-к"Дим. Благоев"	142	169	180	181
ж-к"Митко Палаузов"	380	454	483	486
ЦГЧ	2250	2688	2860	2883
ОБЩО газифицирани жилища	2945	3518	3743	3880
ОБЩО жилища	8292	8292	8292	8292
Газифицирани жилища (%)	36	42	45	47

Табл. 5.1.2.3. Брой газифицирани жилища и домакинства в гр. Севлиево

Посочените национални статистически данни и тенденции за Община Севлиево са използвани при локална оценка потреблението на твърди горива за отопление на жилищата от домакинствата в гр.Севлиево, при отчитане на следните факти:

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

-данните за потребление на горива показва, че основните енергийни източници за домакинствата в гр.Севлиево са природен газ, въглища, дърва и електрическата енергия.

-определянето на броя домакинства използващи твърди горива е направено на база статистическа оценка на общия брой домакинства използващи твърди горива в града, разпределени пропорционално по райони на местообитание в града, след приспадане на домакинствата използващи природен газ и електричество.

В Таблица 5.1.2.4. е показан броят на жилищата и домакинствата в тях използващи твърди горива в гр.Севлиево, през 2007г. и 2010година. От таблицата се вижда, че броя на домакинствата, използващи различните способности за отопление е динамичен.

2007 г.		2010 г.	
Вид енергоносител за отопление	бр. жилища	Вид енергоносител за отопление	бр. жилища
Природен газ (36%)	2945 бр.	Природен газ (47%)	3880 бр.
Ел. енергия (20%)	1658 бр.	Ел. енергия (15 %)	1244 бр.
Въглища и дърва (44%)	3689 бр.	Въглища и дърва (38%)	3168 бр.
Общо Жилища (100%)	8292 бр.	Общо Жилища (100%)	8292 бр.

Табл. 5.1.2.4. Брой на домакинствата използващи въглища и дърва за отопление в гр. Севлиево

Показаното в таблицата може да се приема като експертна оценка, базирана на анализа на данните за потребление на горива за отопление в Община Севлиево и показания по горе общ енергиен баланс на българските домакинства, подложени на активно демографско въздействие.

По отношение дела на използваните видове твърди горива в домакинствата бе прието потребление 70% дърва за огрев и 30% въглища. Оценката е на база наблюдение на масовата практика сред домакинствата в града. Това съотношение на използваните видове твърди горива нямат забележимо значение, защото емисионните фактори не се различават значително. По точни измервания не са правени, още повече,че това потребление е много динамичен параметър, зависещ от редица социални и пазарни фактори.

Определяне на подходящи емисионни фактори

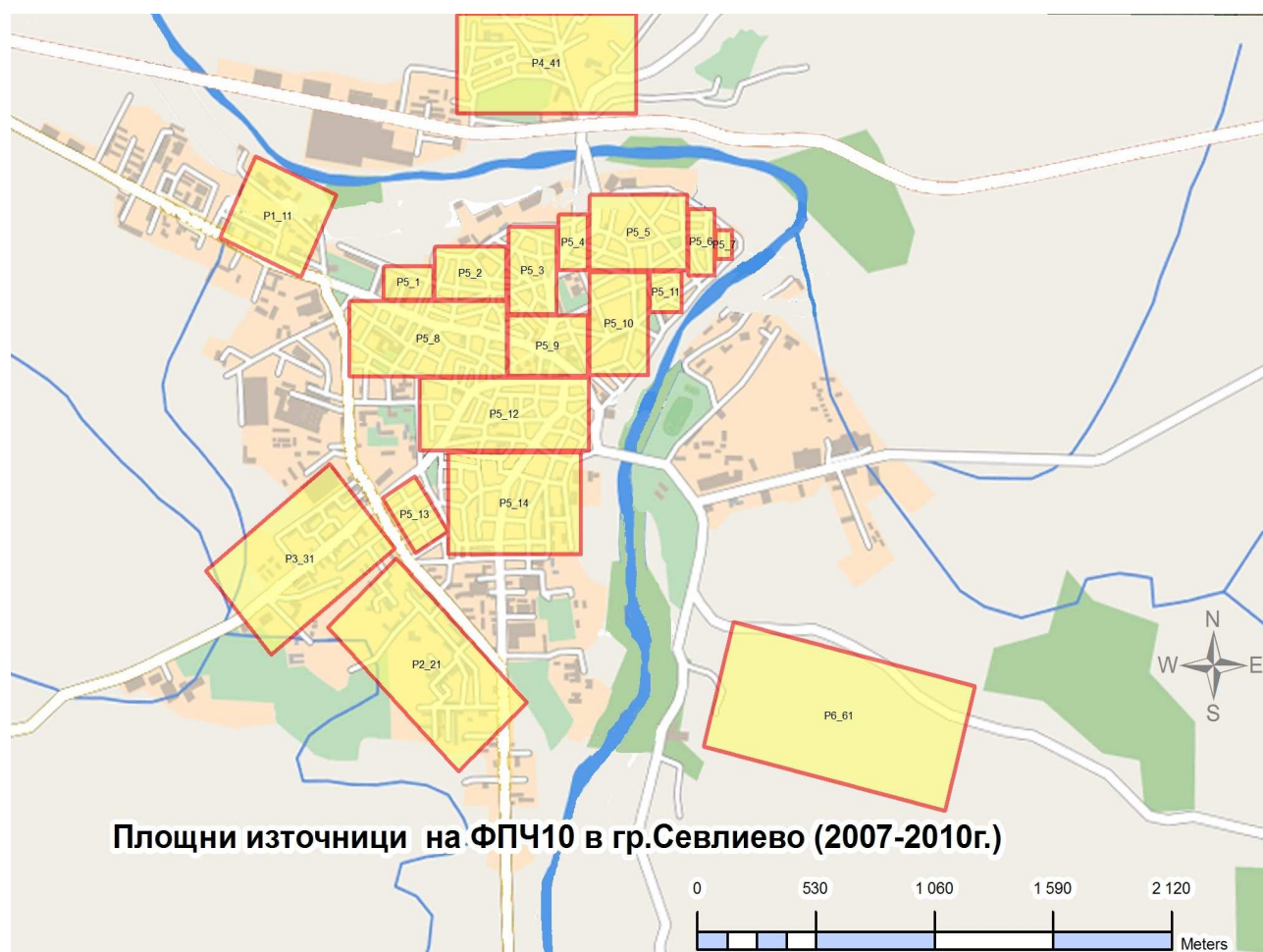
Емисионните фактори на ФПЧ10 при въглищата и до известна степен, при дървата за огрев са силно зависими от техническите характеристики на горивния процес, от вида и пепелното съдържание във въглищата. Масово използваните смесени видове въглища/дърва за огрев са въглища с емисионни фактори (20-25 GJ/Mg) и пепелно съдържание на работната маса около 8-10% и брикети (15-17 GJ/Mg) с пепелно съдържание около 20-25%. Това създава условия при непълно изгаряне за допълнително увеличение емисиите на ФПЧ10 от тях.

Поради разнообразие на доставчиците на въглища и липсата на системна статистика, се приеха осреднени параметри за въглищата (EF за общ прах е 475 kg/TJ); и за дърва за огрев (EF за общ прах е 480 kg/TJ). Точни данни за емисиите на битовото отопление в Севлиево няма. Тези емисионни фактори са определени на база статистически данни за начина на отопление в град Севлиево, резултати от предишни проучвания в България за емисии от горивни процеси и изчисления на базата на тази информация. Фракцията на ФПЧ10 от общата прах, необходима за моделирането на разсейването на ФПЧ10, се получава чрез прилагане на подходящ множител за дела на ФПЧ10 от общата прах (95%). В зависимост от

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. конкретните условия на изгаряне, действителният фактор може да е по-нисък или по-висок, но е в рамките на грешката за направената инвентаризация. Това се направи според информация и от моделиращата система RAINS (www.iiasa.ac.at/~rains/PM/docs/documentation.html).

Определяне на области за оценка в райони града

За определяне на пространственото разпределение на емисиите на ФПЧ10 от битовия сектор, територията на града беше разделена на 19 бр. площни източници. Средно годишните оценки на емисиите от битовото отопление в отделни площни полигони е на база средно статистически брой домакинства в полигона, отопляващи се на твърди горива.

Фиг.5.1.2. Битов сектор площни източници

Изчисление на потреблението на енергия и на емисиите за всеки район

- За града е приета средна отопляема площ на жилище 70 m^2 ;
- Потреблението на топлинна енергия се оценява на 100 W/m^2 ;
- Потребената енергия за отопление на едно жилище е: $70 \text{ m}^2 \times 100 \text{ W/m}^2 = 7000 \text{ W}$;

При приетите ФПЧ10 емисионни коефициенти за въглища 475 кг/TJ и за дърва 480 кг/TJ , се изчисляват необходимото средно часово количество (кг/час) гориво за домакинство и емисиите на ФПЧ10 от тях.

Въглища (30%)	Общ прах
2100W x 3600 s/h = 7.56 MWs = 7.56 x10 ⁻⁶ TJ	=0.003591 kg/h
Дърва (70%)	
4900 W x 3600s/h = 17.64 MWs = 17.64x10 ⁻⁶ TJ	=0.008467 kg/h
1 MWs = 1 MJ	Общо 0.012058 kg/h
	ФПЧ10 0.011455 kg/h

Таблица 5.1.2.5. Изчисление на потреблението на енергия и емисии на ФПЧ10

Оценка на емисиите по райони

Инвентаризация на ФПЧ10 от битовото отопление по площни източници е при 55% (2007г.) и при 68%(2010г.) от домакинствата отопляващи се на дърва и въглища:

Райони		ФПЧ10 2007г.	ФПЧ10 2010г.
гр.Севлиево		Тон	тон
P1_11	ж-к"Атанас Москов"	5.9	5.1
P2_21	ж-к"Митко Палаузов"	8.7	7.5
P3_31	ж-к"Дим. Благоев"	6.5	5.5
P4_41	кв. "Балабанца"	4.3	3.7
P5_1	ЦГЧ	47.8	41.0
P5_2	ЦГЧ	2.5	2.1
P5_3	ЦГЧ	2.8	2.4
P5_4	ЦГЧ	1.8	1.5
P5_5	ЦГЧ	1.4	1.2
P5_6	ЦГЧ	3.8	3.3
P5_7	ЦГЧ	1.2	1.0
P5_8	ЦГЧ	0.6	0.5
P5_9	ЦГЧ	8.4	7.2
P5_10	ЦГЧ	1.8	1.5
P5_11	ЦГЧ	2.7	2.3
P5_12	ЦГЧ	1.4	1.2
P5_13	ЦГЧ	6.7	5.7
P5_14	ЦГЧ	3.3	2.8
P6_61	Вилна зона	2.8	2.4
Общо емисии		76.1	65.3

Таблица 5.1.2.6. Годишни емисии от битовото отопление

Инвентаризация на емисии от отопление в Обществения сектор

Локалното отопление на обществени сгради, училища и детски заведения на гр. Севлиево е оценено като източник на ФП10 с несъществени влияние върху КАВ и не е включено в настоящата инвентаризация.

По данни на местното газо разпределителното дружество („Севлиево газ – 2000” АД) 100% от административните сгради (МБАЛ, полиция, поща, районен съд, РД на МВР) и всички общински обекти, училища, детски градини, ясли и социални домове в гр. Севлиево са с газифицирани отоплителни инсталации.

Район - гр.Севлиево	2007	2008	2009	2010
	Бр. абонати			
Газифицирани обществено-административни потребители	336	336	336	336

Табл. 5.1.2.7. Газифицирани обществени сгради, училища и детски заведения в гр. Севлиево

В тези сгради за енергийни нужди се използва природен газ. С преминаването на газово гориво на общинските и административно - обществени сгради на практика е елиминирано влиянието им като източник на ФПЧ10 в атмосферата на гр.Севлиево.

5.1.3. Инвентаризация на емисии от Промисленост

Основни промишлени замърсители на атмосферния въздух в Община Севлиево са няколко предприятия, обособени териториално в промишлените зони.

По данни на газо разпределителното дружество „Севлиево газ – 2000” АД, 100% от структуро определящите производствени предприятия на територията в гр.Севлиево са газифицирани.

В настоящото изследване промишлеността на гр.Севлиево е представена от 3 фирми, имаща принос в определяне КАВ на района, експлоатиращи промишлени и горивни инсталации.

Инвентаризацията на емисиите от отделните източници е направена с използване (Приложение 11-11,12,13) на :

-Протоколи от измервания, извършени от акредитирани лаборатории, с компетентност за проследимост на резултатите от изпитване, съгласно БДС EN 17025;

-Данни от годишни доклад по КР (в т. ч. решения и заявления по КР) и балансови изчисления за използвани горива;

Периодът, който подробно е разгледан е за референтната 2007г. и 2010 година.

При локализацията на промишлените източници на атмосферно замърсяване в гр.Севлиево са взети в предвид само тези които имат принос за определяне на КАВ по отношение атмосферното замърсяване с ФПЧ10. Същите се контролират от РИОСВ-В.Търново и за тях в Община Севлиево има предоставени данни.

Данните за инвентаризираните предприятия са дадени в Таблица 5.1.3.1. като посочените входни данни съвпадат за целите на инвентаризацията и на моделирането.

код	Име на предприятието/Подобект	Замърсител	H (m)	D (m)	V(m/s) 2007г.	T °C	Емисия 2007г. g/s (*)	Емисия 2007г. t/a
“ИДЕАЛ СТАНДАРТ – ВИДИМА” АД								
1.V	Индукц. пещи /3-те пещи Аякс/	ФПЧ10	14	0.61	11.4	40	0.016	0.52
2.V	Индукц. пещи /Фомет - Софийски/	ФПЧ10	10	0.61	11.4	35	0.023	0.72
4.V	Обмазване на сърца	ФПЧ10	14	0.35	14.6	30	0.002	0.06
5.V	Сърцар-формоване/изт./	ФПЧ10	8	0.3	14.9	30	0.017	0.53
6.V	Сърцар-формоване/зап./	ФПЧ10	8	0.64	3.4	30	0.015	0.49
8.V	Кокилно - ръчно леене	ФПЧ10	10	1	14.7	36	0.102	3.23
11.1.V	Дробометни машини (М)	ФПЧ10	10	0.5	4.0	27	0.010	0.32
11.2.V	Дробометни машини	ФПЧ10	10	0.5	6.0	27	0.014	0.15
12.1.V	Дробометни машини (Г)-изток	ФПЧ10	10	0.5	4.0	27	0.010	0.32
12.2.V	Дробометни машини (Г)-запад	ФПЧ10	10	0.5	6.0	28	0.014	0.43
44.V	Тръбна пещ	ФПЧ10	80	3	0.2	180	0.137	2.33
54.V	ШПолир аспирация/зап.	ФПЧ10	10	1.24	16.8	26	0.169	5.32
1.Id	Тунелна пещ VC-3, край	ФПЧ10	10	0.9	14.3	130	0.025	0.77
4.Id	Тунелна пещ FFC, край	ФПЧ10	10	0.9	12.99	140	0.033	1.04
8.Id	Тунелна пещ FFC, среда	ФПЧ10	10	0.5	8.7	160	0.010	0.32
10.Id	Тунелна пещ VC-3, начало	ФПЧ10	10	0.9	15.64	150	0.070	2.20
11.Id	Тунелна пещ VC-2, начало	ФПЧ10	10	0.9	10.4	147	0.033	1.04
14.Id	Тунелна пещ VC-1, начало	ФПЧ10	10	0.9	13.1	144	0.067	2.10
15.Id	Тунелна пещ FFC, начало	ФПЧ10	10	0.9	11.1	144	0.064	2.00
18.Id	Сушилня - VC	ФПЧ10	5.5	0.5	4.16	98	0.001	0.03
22.Id	Сушилня - VC	ФПЧ10	5.5	0.5	3.2	42	0.001	0.04
23.Id	Сушилня - VC	ФПЧ10	5.5	0.5	6	51	0.002	0.07
38.Id	Сушилня - VC	ФПЧ10	5.5	0.5	4.53	116	0.005	0.17
39.Id	Сушилня - VC	ФПЧ10	5.5	0.5	4.62	81	0.002	0.06
57.Id	Шлюзова пещ за повторно изпичане FFC	ФПЧ10	16	1.1	5	112	0.047	1.50
58.Id	Шлюзова пещ за повторно изпичане VC	ФПЧ10	16	1	8	243	0.082	2.57
70.Id	Участък отливоно - FFC	ФПЧ10	7	0.5	6.66	30	0.003	0.10
71.Id	Участък отливоно - FFC	ФПЧ10	7	0.5	4.7	30	0.004	0.12
75.Id	Участък отливоно - FFC	ФПЧ10	7	0.5	4.86	30	0.003	0.10
79.Id	Участък отливоно - FFC	ФПЧ10	7	0.5	5.1	30	0.004	0.13
80.Id	Участък отливоно - FFC	ФПЧ10	7	0.5	5.18	30	0.004	0.13
82.Id	Участък отливоно - VC	ФПЧ10	7	0.5	3.97	30	0.002	0.07
84.Id	Участък отливоно - VC	ФПЧ10	7	0.5	3.96	30	0.003	0.11
85.Id	Участък отливоно - VC	ФПЧ10	7	0.5	5.3	30	0.005	0.14
90.Id	Участък отливоно - VC	ФПЧ10	7	0.5	4.56	30	0.004	0.14

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

код	Име на предприятието/Подобект	Замърсител	H (m)	D (m)	V(m/s) 2007г.	T °C	Емисия 2007г. g/s (*)	Емисия 2007г. t/a
91.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	4.22	30	0.002	0.05
92.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	4.86	30	0.002	0.06
93.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6	30	0.001	0.04
96.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	4.43	30	0.003	0.11
99.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	5.4	30	0.002	0.07
100.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.6	30	0.005	0.16
101.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.45	30	0.001	0.04
102.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.1	30	0.003	0.09
103.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.6	30	0.004	0.13
104.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.6	30	0.006	0.20
106.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	7	30	0.002	0.06
107.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	5.8	30	0.002	0.05
108.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.8	30	0.004	0.13
110.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	5.95	30	0.004	0.11
114.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	6.18	29	0.005	0.17
119.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	5.12	29	0.005	0.15
120.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	4.2	30	0.004	0.12
121.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	4	29	0.004	0.12
122.Id	Участък отливно - VC	ФПЧ10	7	0.5	5	29	0.004	0.12
401.Id	Участък Бяла инспекция	ФПЧ10	5	0.5	5	17	0.002	0.06
403.Id	Участък Бяла инспекция	ФПЧ10	5	0.5	3.9	28	0.001	0.02
407.Id	Участък Бяла инспекция	ФПЧ10	5	0.5	6	27	0.002	0.05
412.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	7.5	27	0.006	0.18
417.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	6.73	26	0.003	0.10
418.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	6.44	27	0.001	0.04
420.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	6	27	0.003	0.11
421.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	5.8	27	0.003	0.11
422.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	6.6	27	0.003	0.09
423.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	5.9	27	0.005	0.14
424.Id	Участък Глазиране	ФПЧ10	5	0.5	5	27	0.004	0.14
"СИБИ" ООД								
2-7.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	1	8.5	20	0.011	0.16
2-8.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	1	8.5	20	0.011	0.16
2-5.S	Цех леярен	ФПЧ10	8	1	9.6	20	0.013	0.18
2-6.S	Цех леярен	ФПЧ10	8	1	9.6	20	0.013	0.18
1.1.S	Цех галваничен ПСОВ	ФПЧ10	8	0.5	4.4	20	0.001	0.02
3A.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	0.8	11.9	20	0.019	0.27
3 B.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	0.8	3.6	20	0.030	0.44
3C.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	6	0.6	5.5	20	0.106	1.52
3D.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	6	0.6	18.7	20	0.128	1.84

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

код	Име на предприятието/Подобект	Замърсител	H (m)	D (m)	V(m/s) 2007г.	T °C	Емисия 2007г. g/s (*)	Емисия 2007г. t/a
3F.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	6	0.6	6.1	20	0.032	0.46
11.S	Участък тигани	ФПЧ10	8	1	0.4	20	0.001	0.01
"МГ АНОДИ ИНТЕРНЕСЪНАЛ" АД								
1AF	Участък АНОДИ точка 1F	ФПЧ10	9	0.45	26.2	20	0.060	0.86
10A	Участък АНОДИ точка 10	ФПЧ10	10	0.35	14.4	65	0.007	0.10
Общи емисии:								38.59

(*) данни от акредитирана ИЛ

Таблица 5.1.3.1. Данни за точкови източници използвани в моделирането за 2007 година

код	Име на предприятието/Подобект	Замърсител	H (m)	D (m)	V(m/s) 2010г.	T °C	Емисия 2010г. g/s (*)	Емисия 2010г. t/a
"ИДЕАЛ СТАНДАРТ – ВИДИМА" АД								
1.V	Индукц. пещи /3-те пещи Аякс/	ФПЧ10	14	0.61	11.4	40	0.028	0.89
2.V	Индукц. пещи /Фомет - Софийски/	ФПЧ10	10	0.61	11.4	35	0.017	0.52
4.V	Обмазване на сърца	ФПЧ10	14	0.35	14.6	30	0.002	0.08
5.V	Сърцар-формоване/изт./	ФПЧ10	8	0.3	14.9	30	0.015	0.47
6.V	Сърцар-формоване/зап./	ФПЧ10	8	0.64	3.4	30	0.007	0.23
8.V	Кокилно - ръчно леене	ФПЧ10	10	1	14.7	36	0.090	2.83
11.1.V	Дробометни машини (М)	ФПЧ10	10	0.5	4.0	27	0.016	0.51
11.2.V	Дробометни машини	ФПЧ10	10	0.5	6.0	27	0.014	0.15
12.1.V	Дробометни машини (Г) - изток	ФПЧ10	10	0.5	4.0	27	0.016	0.50
12.2.V	Дробометни машини (Г)- запад	ФПЧ10	10	0.5	6.0	28	0.016	0.49
44.V	Гръбна пещ	ФПЧ10	80	3	0.2	180	0.115	1.37
53.V	ШПолир аспирация /изт./	ФПЧ10	10	1.24	16.8	28	0.002	0.05
56.1.V	Индукционни пещи /Фомет/	ФПЧ10	10	0.61	11.4	35	0.022	0.70
56.2.V	Индукционни пещи /Фомет/	ФПЧ10	10	0.61	11.4	35	0.025	0.78
56.3.V	Индукционни пещи /Фомет/	ФПЧ10	10	0.61	11.4	35	0.028	0.89
1.Id	Тунелна пещ VC-3, край	ФПЧ10	10	0.9	14.3	130	0.045	1.43
2.Id	Тунелна пещ VC-2, край	ФПЧ10	10	0.9	14.0	140	0.003	0.08
3.Id	Тунелна пещ VC-1, край	ФПЧ10	10	0.9	13.8	120	0.003	0.08
4.Id	Тунелна пещ FFC, край	ФПЧ10	10	0.9	13.0	140	0.037	1.17
8.Id	Тунелна пещ FFC, среда	ФПЧ10	10	0.5	8.7	160	0.020	0.65
10.Id	Тунелна пещ VC-3, начало	ФПЧ10	10	0.9	15.6	150	0.139	4.39
11.Id	Тунелна пещ VC-2, начало	ФПЧ10	10	0.9	10.4	147	0.099	3.13
14.Id	Тунелна пещ VC-1, начало	ФПЧ10	10	0.9	13.1	144	0.067	2.10
15.Id	Тунелна пещ FFC, начало	ФПЧ10	10	0.9	11.1	144	0.092	2.89
47.Id	Тунелна пещ VC нова, начало	ФПЧ10	10	0.9	11.2	110	0.074	2.34

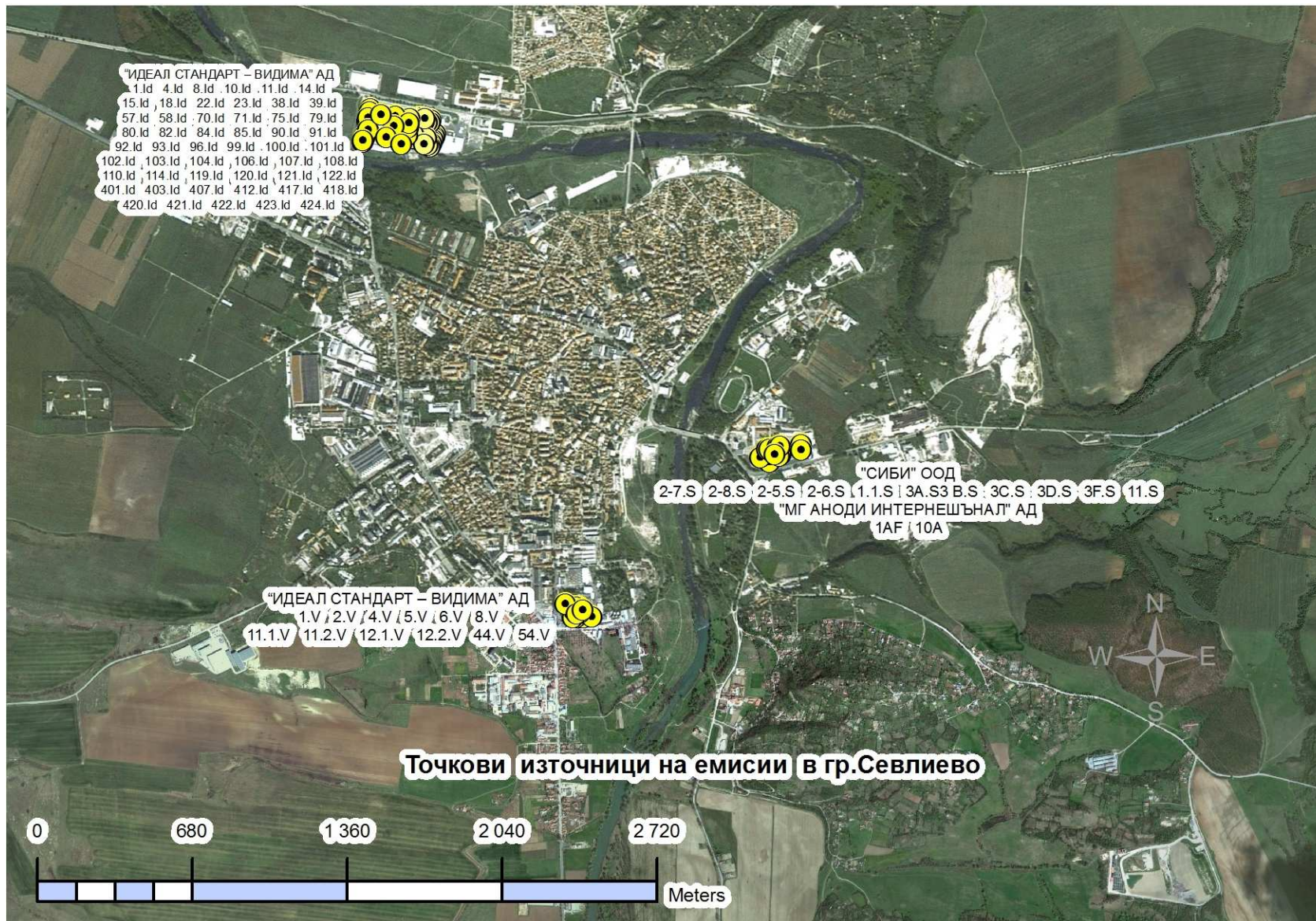
Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

код	Име на предприятието/Подобект	Замърсител	H (m)	D (m)	V(m/s) 2010г.	T °C	Емисия 2010г. g/s (*)	Емисия 2010г. t/a
51.Id	Тунелна пещ за повторно изпичане VC, начало	ФПЧ10	10	0.9	10.5	110	0.054	1.69
55.Id	Тунелна пещ VC нова, край	ФПЧ10	10	0.9	12.0	140	0.002	0.07
56.Id	Тунелна пещ за повторно изпичане VC, край	ФПЧ10	10	0.9	15.6	120	0.003	0.09
60.Id	Сушилня преди тунелни пещи VC-1,2,3	ФПЧ10	8	0.6	9.1	82	0.006	0.19
62.Id	Преди тунелна пещ VC 2 за изкарване на горещ въздух	ФПЧ10	7	0.32	1.8	36	0.000	0.01
"СИБИ" ООД								
2-9.S	Цех механичен	ФПЧ10	8	0.6	7.1	20	0.014	0.21
2-10.S	Цех механичен	ФПЧ10	8	0.6	5.9	20	0.013	0.18
2-7.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	1	8.5	20	0.028	0.40
2-8.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	1	8.5	20	0.031	0.45
2-5.S	Цех леярен	ФПЧ10	8	1	9.6	20	0.023	0.32
2-6.S	Цех леярен	ФПЧ10	8	1	9.6	20	0.023	0.32
1.1-	Цех галваничен ПСОВ	ФПЧ10	8	0.5	4.4	20	0.007	0.11
3.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	0.8	6.0	20	0.046	0.66
3A.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	0.8	11.9	20	0.020	0.29
3 B.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	8	0.8	3.6	20	0.028	0.40
3C.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	6	0.6	5.5	20	0.175	2.52
3D.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	6	0.6	18.7	20	0.439	6.32
3F.S	Шлайф - полир	ФПЧ10	6	0.6	6.1	20	0.049	0.70
11.S	Участък тигани	ФПЧ10	8	1	0.4	20	0.009	0.19
"МГ АНОДИ ИНТЕРНЕСЪНАЛ" АД								
1AF	Участък АНОДИ точка 1F	ФПЧ10	9	0.45	26.2	20	0.033	0.48
10A	Участък АНОДИ точка 10	ФПЧ10	10	0.35	14.4	65	0.025	0.37
Общи емисии:								44.69

(*) данни от акредитирана ИЛ

Таблица 5.1.3.2. Данни за точкови източници използвани в моделирането за 2010 година

Разположението на точковите източници на ФПЧ10 имащи принос в определяне КАВ на гр.Севлиево, е показано на картата (фигура 5.1.3.1.).

Фигура 5.1.3.1. Разположението на точкови източници на ФПЧ10 от промишлеността имащи принос в определяне КАВ на гр.Севлиево

Общи емисии от сектор „Промисленост”

	Източници	ФПЧ10	ФПЧ10
		2007г.	2010г.
		тон	тон
1.	Промисленост	38.59	44.69

Таблица 5.1.3.6. Годишни емисии на ФПЧ10 в т/год.

Общата средно годишна емисия на ФПЧ10 от всички производствени дейности на територията на гр. Севлиево е в размер на 38.59 тона (2007 г.) и на 44.69 тона (2010 г.). През 2010 г. спрямо 2007г. е отчетено 16% увеличение на емисиите на ФПЧ10.

5.1.4. Инвентаризация на емисии от Транспорта

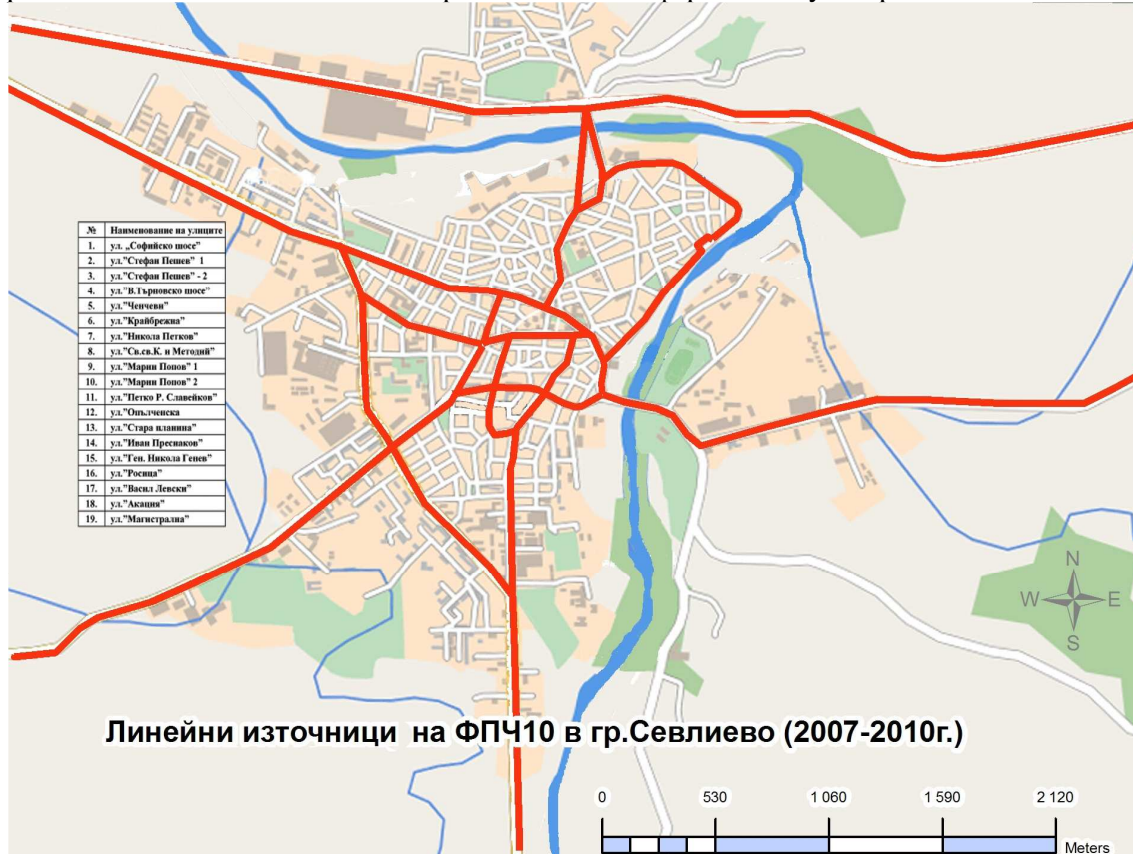
Целта на настоящата инвентаризация е анализ замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 от транспорта в гр. Севлиево и затова в оценката е разгледано екологичното влияние на транспорта само за този замърсител.

За оценка на емисиите от транспорта са използвани данни за пътната инфраструктура на гр. Севлиево и интензивността на движение на моторните превозни средства (МПС) по нея. Емисиите от транспорта са дефинирани като линейни източници от МПС, които се движат ежедневно по улиците в гр. Севлиево. Размерът на средно годишните емисии от транспорта е изчислен, като произведение от емисионните фактори, интензивността на движение на МПС и дължината на уличните отсечки, съгласно методика на Европейската Агенция по Околна Среда (ЕЕА), разработена по Европейската Програма за мониторинг и оценка замърсяването на атмосферния въздух ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009 (Приложение 11 – 14, 15).

Дължината на общата улична мрежа гр. Севлиево е 47.5 км. Данните за емисиите на ФПЧ10 са изчислени за основната улична мрежа в града с дължина 24.9 км. За нея е извършено и дисперсионно моделиране.

При оценката на емисиите от транспорта, основната улична мрежа на гр. Севлиево е разделена на улични отсечки, дефинирани като линейни източници (фиг.5.1.4.1.). В така очертаната схема, по дължина на уличните отсечки е направено обследване на транспортния трафик по интензивност на движение и видове МПС разпределение в две групи: първа група - леки коли и средни МПС и втора група - товарни, тежкотоварни и автобуси. В процеса на обследване е извършена инвентаризация на емисиите на отработени газове от МПС, преминаващи през града и е пресметнато количеството прахови частици (ФПЧ10) отделяни във въздуха.

При определяне интензивността на автомобилния трафик са използвани налични официални данни на РИОКОЗ (РЗИ) – Габрово и Агенция ”Пътна инфраструктура” - София, от преброяване на средно-часовия трафик за градските улици на гр.Севлиево и отсечка от пътя София - Варна преминаващ в района на града в периода 2007-2010г. (Приложение 2).

Фигура 5.1.4.1. Схема на линейни източници за оценка на емисиите на ФПЧ10 в гр.Севлиево

Предоставената информация, съдържа данни за автомобилния трафик в преброителни пунктове разпределени по възлови кръстовища и улици на основната улична мрежа. Измерванията включват дата, час, вид (брой) МПС/ч., средна скорост. Поради това че трафика на МПС в градски условия варира в твърде широки граници и зависи от твърде много фактори, за целите на моделирането се използват осреднени стойности, получени чрез корелация на голям брой преки наблюдения.

Основните изводи от данните за градския трафик могат да се обобщят по следния начин:

- Максимално натоварване на пътната мрежа на гр.Севлиево се наблюдава между 08-19 часа. Относителното натоварване на транспортната мрежа в този интервал е от 80 до 90% от максималния трафик (16-18 часа);

- През деня се наблюдават два пика на максимален трафик (8-10ч. и 16-18 часа);

- Средно денонощният трафик по една улична отсечка от основната улична мрежа е 60-70% от максималния трафик;

За улиците, намиращи се в чертите на града няма данни за средно денонощния трафик и вида на МПС. За целите на моделирането от данните на РИОКОЗ (РЗИ) – Габрово и Агенция ”Пътна инфраструктура” - София е направено изчисляване на трафика по улични отсечки в гр.Севлиево за периода 2007-2010г.

Статистически метода на ръчно преброяване влияе значително върху неопределеността на използвания метод на изчисление на трафика. Неопределеността на метода зависи още от възникване на невралгични ситуации и затруднения (задръствания), които увеличават емисията, както и метеорологични условия влияещи върху дифузното разпространение на емисиите. Понеже измерванията са правени в натоварената част на деня при оценката на трафика е взет под внимание пиковия, максимален трафик на МПС (Приложение 2).

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

От данните за измерванията на автомобилния трафик на гр.Севлиево може да се направят следните изводи:

- Максимален регистриран трафик по една улична отсечка в гр.Севлиево е 8726 бр.МПС/24ч.;
- Ср. дължина на една отсечка по основната улична мрежа – 1.3км.;
- Ср. скорост по дължина по основната улична мрежа 39км./ч.;
- Най-натоварените отсечки по уличната мрежа на гр. Севлиево са: ул.”Магистрална”, ул.”Софийско шосе”, ул.”Стефан Пешев” 1

За изчисляване на емисиите от транспорта в гр.Севлиево е използвана методология при която автомобилния транспорт се третира като линейни източници по протежение на уличната мрежа, като инвентаризацията на средно-годишната интензивност на емисиите на ФПЧ10 за всеки пътен сегмент е направена съгласно ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B: sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010, 1.A.3.b.vi Road tyre and brake wear. При инвентаризация на емисиите на ФПЧ10 от транспорта по тази методика средно годишната емисия е изчислена като линейна хомогенна функция от произведение от емисионните фактори за автомобилния поток МПС в условията на трафика, по интензитетът на МПС и дължината на съответните улични отсечки.

$$E_{ij} = \sum_j FC_j \cdot EF_{ij},$$

където E_{ij} е емисията на замършител i от категория моторно превозно средство (МПС) j , FC_j е статистическа величина, която е количествена характеристика на дейността (интензитет на трафика и дължината на съответните улични отсечки, изгорено гориво и т.н.) и EF_{ij} е емисионният фактор (коефициент), за замършител i от категория МПС j които е относителна мярка и представлява емисия, отнесена към единица количествена характеристика, която определя адекватно конкретната дейност.

Оценката на емисиите на ФПЧ10 в резултат на движението на транспортните средства по уличната мрежа на гр. Севлиево е значително по-сложна функция и зависи от много повече емисионни фактори (например делът на леките автомобили в различни класове на пътя, амортизация на автомобилния парк, вида и качеството на пътните настилки, условията на шофиране свързани с изминатите мото километри и ограниченията на пътната скорост, както и климатичните условия – температура, валежи, скорост на вятъра).

Европейските изисквания за емисионни норми на автомобилите се регулира от стандарта „EURO”. На тази база транспортните средства се категоризират в пет действащи EURO – стандарта.

- pre-EURO I- произведени до 1991 г.
- EURO I- произведени между 1991-1996 г.
- EURO II- произведени между 1996-2001 г.
- EURO III- произведени между 2001-2005 г.
- EURO IV- произведени след 2005 г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

В зависимост от годината си на производство, видът на използваните горива и техническите си показатели, статистиката на транспортните средства в гр. Севлиево показва че, за периода 2007-2010г. 90% от тях покриват стандартите EURO I и EURO II.

По данни на КАТ–Габрово в Община Севлиево-2010г. са регистрираните 15 000 броя.МПС (Приложение 3).

За целите на моделирането движещи се МПС по уличната мрежа на гр. Севлиево са разпределени в два вида МПС - леки и тежки автомобили (Приложение 3).

Към момента няма единна методика за изчисляване на прахови емисии от автомобилния трафик. По тази причина, за локалната оценка на емисиите на ФПЧ10 от транспорта е използвана опростената методика на ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009. Чрез нея са определени три вида емисионни фактори в (g/km) емисия на ФПЧ10, разпределени за два вида МПС (леки и тежки автомобили) движещи се по уличната мрежа на гр. Севлиево.

Съгласно ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B: sectoral guidance (Приложение 11 - 19), използваните в модела емисионни фактори са групирани както следва:

-Емисионни фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при механичното износване на спирачните накладки и гуми, при движение на МПС

-Емисионни фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при износване на пътната настилка, при движение на МПС;

-Емисионни фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при изгаряне на гориво, при движение на МПС

Емисионните фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при механичното износване на спирачните накладки и гуми, при движение на МПС са разгледани в ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B: sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010, (NFR: 1.A.3.b.vi Road vehicle tyre and brake wear, SNAP: 070700 Road vehicle tyre and brake wear (Приложение 4).

При отделянето на прахови частици от механичното износване на спирачните накладки и гуми, при движение на МПС, акцентът се поставя върху първичните частици - отделяни директно в резултат взаимодействието между гумите на превозното средство и пътната настилка, както и при използване на спирачките за намаляване на скоростта на превозното средство. Действителният процент на износване на гумите и спирачки зависи от голям брой фактори, включително стил на шофиране, характеристика на гумите, сцепление на гумите и пътя, състояние на пътя, и текущата метеорологично състояние на времето.

Имайки в предвид автомобилния парк на локално ниво, както и типичната транспортна обстановка на уличната мрежа в гр.Севлиево за целите на модела се приеха следните Емисионни фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при механичното износване на спирачните накладки и гуми, при движение на МПС:

Вид замърсител	Вид МПС	Дименсия	Емисионен фактор (EF) ФПЧ10
ФПЧ10	Леки МПС	g/km (g/VKT*)	0.0138
ФПЧ10	Тежки МПС	g/km (g/VKT*)	0.059

(*) - VKT (изминат мотокилометър)

Таблица 5.1.4.2. EF на ФПЧ10 при износване на спирачни накладки и гуми на МПС

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Емисионните фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при абразивното износване на пътната настилка, при движение на МПС са разгледани в ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B: sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010, (NFR: 1.A.3.b.vii Road surface wear SNAP: 070800 Road surface wear) (Приложение 4).

Отделянето на прахови емисии при абразивно износване на пътната настилка от движение на МПС е сложен процес свързан преди всичко с качеството на пътната настилка и наличието на пътен нанос върху нея. Една от основните причини за натрупването на нанос по уличните платна в гр.Севлиево през зимните месеци е опесъчаването на улиците против обледяване (100-200т./год.). Важен фактор, който оказва значително влияние върху нивото на праховите емисии от пътната настилка е и теглото на МПС.

Вид замърсител	Вид МПС	Дименсия	Емисионен фактор (ЕФ) ФПЧ10
ФПЧ10	Леки МПС	g/km (g/VKT*)	0.02
ФПЧ10	Тежки МПС	g/km (g/VKT*)	0.05

(*) - VKT (изминат мотокилометър)

Таблица 5.1.4.3. ЕФ на ФПЧ10 при абразивното износване на пътната настилка

Имайки в предвид състоянието на уличната инфраструктура както и типичната транспортна обстановка в гр.Севлиево за целите на модела се приеха посочени в Таблица 5.1.4.3., емисионни фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при абразивното износване на пътната настилка (в т.ч. и от пътния нанос), при движение на МПС.

Емисионни фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при изгаряне на гориво, при движение на МПС са разгледани в ЕМЕР ЕЕА Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B: sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010, (Приложение 4).

Определянето на тези емисии се осъществява на база приетите интензивност на движение по основните улици на гр. Севлиево и разпределение на трафика на две групи: леки и средни и втора група товарни, тежкотоварни и автобуси.

Пряката емисия на ФПЧ10 при изгаряне на гориво са сажди характерни за дизеловите двигатели. Тя е пропорционална на изгаряното гориво и в съответствие с емисионния фактор се определя в грама емисия на изминат мото километър (g/km VKT) при движение на МПС. Емисиите на сажди от технически изправни бензинови двигатели и за двигателите, пригодени за работа с пропан-бутан е незначителна и са пренебрегнати. В този смисъл приноса в емисиите на ФПЧ10 при изгаряне на гориво се формират от 15% от потока на МПС първа група и 75% от потока втора група МПС.

Вид замърсител	Вид МПС	Дименсия	Емисионен фактор (ЕФ) ФПЧ10
ФПЧ10	Леки МПС	g/km (g/VKT*)	0.356
ФПЧ10	Тежки МПС	g/km (g/VKT*)	1.85

(*) - VKT (изминат мотокилометър)

Таблица 5.1.4.4. ЕФ на ФПЧ10 при изгаряне на гориво

Имайки в предвид амортизацията и състоянието на дизеловите автомобили и типичната транспортна обстановка в гр.Севлиево за целите на модела се приеха следните Емисионни

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. фактори свързани с отделянето на ФПЧ10 при изгаряне на гориво, при движение на МПС са показани в Таблица 5.1.4.4.

Размерът на средно годишните емисии на ФПЧ10 от транспорта в гр.Севлиево е изчислен като произведение от емисионните фактори, интензивността на движение на МПС и дължината на уличните отсечки (Таблица 5.1.4.5÷6).

№	Наименование на улиците	Дължина на участъка (m)	Брой МПС/24h	VKT * (km/24h)		Емисия ФПЧ10	
				Леки МПС	Тежки МПС	kg/h	t/a
1.	ул. „Софийско шосе”	0.844	5414	3747	822	0.128	1.12
2.	ул.„Стефан Пешев” 1	0.912	5414	4049	889	0.138	1.21
3.	ул.„Стефан Пешев” - 2	1.400	8290	10329	1277	0.272	2.38
4.	ул.„В.Гърновско шосе”	2.700	2090	4797	846	0.147	1.29
5.	ул.„Ченчеви”	1.290	1426	1471	368	0.054	0.47
6.	ул.„Крайбрежна”	0.905	1426	1032	258	0.038	0.33
7.	ул.„Никола Петков”	1.923	3593	6564	345	0.135	1.18
8.	ул.„Св.св.Кирил и Методий”	0.630	2918	1655	184	0.042	0.37
9.	ул.„Марин Попов” 1	1.032	4879	4532	504	0.115	1.00
10.	ул.„Марин Попов” 2	0.797	3658	2624	292	0.066	0.58
11.	ул.„Петко Р. Славейков”	0.585	1251	695	37	0.014	0.13
12.	ул.„Опълченска	0.537	3773	1823	203	0.046	0.40
13.	ул.„Стара планина”	2.742	2051	4612	1012	0.158	1.38
14.	ул.„Иван Преснаков”	0.270	2051	454	100	0.016	0.14
15.	ул.„Ген. Никола Генов”	0.498	3293	1476	164	0.037	0.33
16.	ул.„Росица”	0.707	2389	1520	169	0.038	0.34
17.	ул.„Васил Левски”	1.076	1426	1304	230	0.040	0.35
18.	ул.„Акация”	0.509	1426	602	123	0.020	0.17
19.	ул.„Магистрална”	5.563	7012	32767	6241	1.042	9.12
						Общо:	22.30

(*) - VKT (изминат мотокилометър)

Таблица 5.1.4.5. Емисии на ФПЧ10 от транспорта в гр. Севлиево 2007г.

№	Наименование на улиците	Дължина на участъка (m)	Брой МПС/24h	VKT * (km/24h)		Емисия ФПЧ10	
				Леки МПС	Тежки МПС	kg/h	t/a
1.	ул. „Софийско шосе”	0.844	7440	5023	1256	0.184	1.61
2.	ул.„Стефан Пешев” 1	0.912	7440	5428	1357	0.199	1.74
3.	ул.„Стефан Пешев” - 2	1.400	8726	10873	1344	0.286	2.51
4.	ул.„В.Търновско шосе”	2.700	1900	4463	667	0.127	1.11
5.	ул.„Ченчеви”	1.290	1296	1388	284	0.046	0.40
6.	ул.„Крайбрежна”	0.905	1296	973	199	0.032	0.28
7.	ул.„Никола Петков”	1.923	3782	6909	364	0.142	1.24
8.	ул.„Св.св.Кирил и Методий”	0.630	3072	1742	194	0.044	0.39
9.	ул.„Марин Попов” 1	1.032	5136	4770	530	0.121	1.06
10.	ул.„Марин Попов” 2	0.797	3850	2762	307	0.070	0.61
11.	ул.„Петко Р. Славейков”	0.585	1277	710	37	0.015	0.13
12.	ул.„Опълченска	0.537	3850	1861	207	0.047	0.41
13.	ул.„Стара планина”	2.742	2093	4649	1090	0.165	1.44
14.	ул.„Иван Преснаков”	0.270	2093	458	107	0.016	0.14
15.	ул.„Ген. Никола Генев”	0.498	3360	1506	167	0.038	0.33
16.	ул.„Росица”	0.707	2438	1551	172	0.039	0.34
17.	ул.„Васил Левски”	1.076	1296	1185	209	0.036	0.32
18.	ул.„Акация”	0.509	1296	548	112	0.018	0.16
19.	ул.„Магистрална”	5.563	7675	32449	10247	1.363	11.94
						Общо:	26.18

(*) - VKT (изминат мотокилометър)

Таблица 5.1.4.5. Емисии на ФПЧ10 от транспорта в гр. Севлиево 2010г.

5.1.5. Информация за замърсяване от други райони и източници

Единствено трябва да се има в предвид локалното фоново ниво на замърсяване с ФПЧ10. Същото се формира от емисиите на източниците на ФПЧ10 имащи национално, регионално и трансгранично влияние върху фоновото състояние на КАВ. В района на гр.Севлиево не са регистрирани регионални и трансгранични замърсявания и източници на ФПЧ10 оказващи влияние върху КАВ на района. Поради липса на регионална фонова станция и данни за фоново ниво на замърсяване с ФПЧ10 в гр. Севлиево за фоново ниво на замърсяване с

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
ФПЧ10 обект на разглеждане и оценка (чрез дисперсионно моделиране на разсейването) в настоящата Програма са приети данните от измервания за националното фоново ниво.

Националното фоново ниво на ФПЧ10 за страната е представено от измерванията в Комплексната фонова станция „Рожен”. Нарастването на нивото на ФПЧ10 в националната фонова станция през 2010 г. спрямо 2007 г. е 35% ($5.73 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Година	Брой регистрирани данни	Средногодишна концентрация [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
2006	344	8,09
2007	270	10,37
2008	303	11,13
2009	357	13,25
2010	352	16,1

Таблица 5.1.5. Данни за средногодишните концентрации на ФПЧ10 в КФС „Рожен” (ИАОС)

5.6. Дисперсно моделиране на емисиите на ФПЧ10 в гр.Севлиево

5.6.1 Описание на дисперсионния модел SELMA GIS

Оценката на влиянието на отделните източници на емисиите на ФПЧ10 за 2007 г. и 2010 г. върху КАВ на територията на гр. Севлиево, е направена с програмния продукт SELMAGIS на немското инженерно бюро Ломайер ООД (Ingenieurbüro Lohmeyer GmbH & Co. KG) град Карлсруе. Резултатите от моделирането са представени в съответствие с разпоредбите на чл. 13, т. 2 на НАРЕДБА № 12/2010 г. и отговарят на изискванията на раздел II, приложение № 8 като осигуряват информация относно дяловото участие на моделираните източници в средногодишната концентрация на ФПЧ10 за рецепторните точки. За моделната оценка на замърсяването за град Севлиево са включени данни за точкови, площни и линейни източници.

Съгласно изискване на МОСВ (писмо с Изх.№91-00-743/02.12.2010 г.) е изготвен модел за референтната 2007 г. и за състоянието към 2010 г. и прогнозната 2013 година.

SELMAGIS включва дисперсионния модел AUSTAL2000 за разпространението на атмосферни замърсители и е Windows базиран софтуер работещ като разширение на географската информационна система (ГИС) на ESRI (ArcMap). Програмата представлява гаусово струен модел за оценка на разсейването от различни видове източници за различни периоди на разпространение на атмосферни замърсители. Софтуера предлага удобен графичен потребителски интерфейс за работа с различни емисионни източници. Работата със SELMAGIS се улеснява значително чрез използване предимствата и функционалните възможности на ArcGIS, при подготовка на входните бази данни на модела и при обработката на резултатите и оценката на пространствено свързаните в различни слоеве данни.

Системата може да изчисли разпространението на вредните вещества от три вида източници:

- Точкови източници;
- Линейни източници;
- Площни източници.

SELMAGIS включва следните инструменти:

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

SELMA Digitizing -Инструменти на цифровизация на линейни, площни и точкови източници на емисии (съхраняват като база данни във формата на ESRI).

SELMA Meteo -Метеорологичен модул за импортиране и визуализиране на метеорологична информация от измерените данни.

SELMA Emission -Модул за емисионни фактори и изчисления на емисиите.

SELMA Domain - Модул за теренни фактори и за определяне на рецепторна мрежа

SELMA Navigator-Модул за изчисления (AUSTAL2000 Навигатор) на разпространението на различни вещества, от точкови, линейни, площни източници в т. ч. при инвентаризация на емисии. AUSTAL2000 е математичен дисперсионен модел за оценка разпространението на замърсители на въздуха в околната среда. Програмата е собственост на Германската федерална агенция по околна среда и отговаря на изискванията, съдържащи се в Приложение 3 на германската "Техническа Инструкция чистотата на атмосферния въздух" (TA Luft).

5.6.2. Входна информация за дисперсионното моделиране

Входните данни за дисперсионното моделиране на емисиите на ФПЧ10 в гр.Севлиево със SELMAGIS включват:

- метеорологични данни;
- емисионни данни за точковите източници;
- емисионни данни за площните източници.
- емисионни данни за транспорта;
- подготовка на цифрова карта на района;
- избор на рецепторна мрежа;
- определяне на фоново на замърсяване

Метеорологични данни

За целите на настоящото моделиране са използвани метеорологични данни, закупени от НИМХ-БАН (Приложение 11–5). Съгласно файла AKS предоставен от НИМХ, в статистически аспект през периода 2007-2010година за района на Севлиево се наблюдават следните метеорологични условия определящи разпространението на ФПЧ10 в атмосферата:

- скорост на вятъра под 1.4м/сек. в 31.8% от случаите е на преобладаващи ветрове.
- скорост на вятъра 1.4-2.3м/сек. в 26.7% от случаите е на преобладаващи ветрове.
- скорост на вятъра 2.4-3.8м/сек. в 15.1% от случаите е на преобладаващи ветрове.
- скорост на вятъра 3.9-6.9м/сек. в 12% от случаите е на преобладаващи ветрове.
- скорост на вятъра 7-10м/сек. в 10.3% от случаите е на преобладаващи ветрове.

Преобладава запад, северозапад и североизточна компоненти.

Емисионни данни за точковите източници

Това са данните за емисии на атмосферно замърсяване в гр. Севлиево от промишлени източници които имат принос за определяне на КАВ по отношение атмосферното замърсяване с ФПЧ10.

За дисперсионното моделиране са използвани данни за:

- височина и диаметър на комина;
- скорост на излизащите газове;

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
-температура на газа.

За 2007-2010 година бяха разгледани данните за ФПЧ10 от точкови източници на предприятия показани на фиг.5.1.3.1. Емисиите на ФПЧ10 от промишлеността на град Севлиево са изчислени на базата на протоколи от периодични измервания и данни от годишни доклад по КР (Приложение 7).

Емисионни данни за площни източници

За определяне на емисиите на ФПЧ10 от изгаряне на твърди горива в Битовия сектор и Обществени сгради на града. Застроените жилищни площи на града са разделени на райони на обитаемост, които бяха дефинирани като площни източници. Така общия брой на площните източници в гр.Севлиево през 2007-2010г. са деветнадесет (фиг.5.1.2.). Оценено е средното брутно потребление на твърди горива по райони и са направени балансови изчисления на емисиите на ФПЧ10 в атмосферата от домакинствата в гр.Севлиево съгласно ЕМЕР/ЕЕА air pollutant emission inventory guidebook — 2009 ЕМЕР/CORINAIR B216, NFR: 1.A.4.b.i Small combustion SNAP: 020202b, Residential — Combustion plants < 20 MW. Изчислените емисии на ФПЧ10 от битовия сектор по районите са сумирани и дефинирани като площни източници.

Необходимите данни за дисперсионното моделиране са:

- Средна височина на емисиите на площните източници – представлява осреднено приближение на височината на изпускане на емисии от отопление на бита и се базира на обичайния брой етажи в сградите в района и добавяне на известна стойност за височината на покрива и комина.

- Количество на емисиите на ФПЧ10 за дефинираните площни източници.

Точни данни за емисиите на битовото отопление в гр.Севлиево няма. Тези емисии бяха изчислени на база предоставени данни от различни институции (Приложение 6).

Емисионни данни за линейни източници

За пресмятане емисиите от линейните източници и дисперсионно моделиране в SelmaGIS са нужни следните данни за интензивността на движение в гр. Севлиево:

-среден брой превозни средства, които преминават през дадения участък за денонощие;

-съотношението на тежкотоварните към леките автомобили;

-трафик-ситуацията с емисионни фактори за транспорта според съотношението на тежкотоварните към леките автомобили (съгласно SelmaGIS кодирането трафик-ситуацията в Севлиево е дефинирана като градска, което съответства на „Керп”);

За моделиране на емисиите от транспорта бяха използвани данни от 19 улични отсечки на гр.Севлиево (Приложение 8). Това включва всички по-големи пътни отсечки на основната улична мрежа в града (фиг.5.1.4.1.). За целите на моделирането са използвани налични официални данни на РЗИ (РИОКОЗ) – Габрово и Агенция ”Пътна инфраструктура” – София, от преброяване на автомобилния трафик за градските улици на гр.Севлиево 2007-2010 година. Достоверността на тези данни влияе значително върху неопределеността на използвания метод на изчисление. Поради този факт при изчисления на емисиите от транспорта в модела, бяха използвани емисионни фактори които консултантите от Ingenieurbüro Lohmeyer GmbH & Co. KG са изчислили като част от съвместния проект за община Перник (2001) на МОСВ и немското Министерство за околна среда. Това са

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. емисионни фактори, създадени за употреба в SelmaGIS и пригодени за ситуацията в България от гледна точка на автомобилен парк, горива и трафик-ситуация в страната. Използването тези емисионни фактори бе породено от факта, че те са изготвени от консултанти на фирмата, разработила SelmaGIS и са специално пригодени за използване от софтуера. Друг основен мотив при вземането на това решение бе, че тези емисионни фактори са базирани на ръководството за емисионни фактори от транспорта - HBEFA - Handbook for Emission Factors for Road Transport (Приложение 11 - 19) и отразяват българските условия, актуални и към момента.

5.6.3. Последователност в процеса на моделиране

Подготовка на цифрова карта на района

Първоначално при работа със SELMAGIS чрез ArcMap е въведена цифрова карта на град Севлиево, която позволява локализация и мащабиране на всички райони на града.

За целите на моделирането бяха използвани два вида карти (сателитна снимка и графична карта - фиг.2.1.1.÷2.1.2.). Същите бяха геореферирани в WGS 1984 – UTM географски координати, изразени в метри. Върху така подготвените ГИС - карти бе направена подготовка на източниците, самите изчисления и визуализация на емисиите от тях.

Избор на рецепторна мрежа и рецепторни (мониторингови) точки

Рецепторната мрежа представлява множество от фиксирани точки в които SelmaGIS изчислява концентрациите на ФПЧ10. Същата се задава чрез модула SELMA Domain на програмата и очертава зона на картата, за която се извършват изчисления на емисиите. Програмата автоматично инициализира номер на всяка рецепторна точка на картата и автоматично изчислява средногодишните концентрации на ФПЧ10. За целите на моделирането е избрана мрежа от рецепторни точки с периметър 5500/4100м. (общо 2255бр. рецепторни точки), с размер на единичната клетка 100/100 метра. Рецепторната височина е зададена на 1,5 м. над земята. За всяка рецепторна точка SelmaGIS позволява визуализиране на изчислените концентрации. Така изчислената концентрация на ФПЧ10 определя замърсяването на въздуха в радиус от 100 метра.

В конкретния модел е избрана една рецепторна (мониторингова) точка. Същата е инициализирана като рецепторна точки (PT1525). Разположението и е избрано максимално близо до пункта за мониторинг (ПМ - „ОБС”) - гр. Севлиево (Приложение 9). Това дава възможност за сравнение на получените при моделирането и измерените концентрации при ПМ - „ОБС” гр.Севлиево.

Въвеждане на данни за източниците

Моделирани са три вида източници – точкови, площни и линейни. За всеки вид се създава по два вида отделни файлове за всеки източник, чрез които се дигитализират данни и обозначава местоположението на емисионните източници върху геореферираните карти.

Възможностите на SelmaGIS позволяват обозначаването на площните източници да бъде очертано единствено като правоъгълник. Линейните и точковите източници се нанасят съответно като линия и точка. За съответният вид източници чрез dBase файлове се въвеждат

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
необходимите параметри на емисионните потоци. Всички необходими входни данни се подготвят предварително, както е описано по-горе.

Изчисление

Изчислението на емисиите на ФПЧ10 е направено с модулно включение в SelmaGIS дисперсионен модел - AUSTAL2000 препоръчан от Министерството на околната среда и водите.

AUSTAL2000 е официален модел на Германската федерална агенция по околна среда и отговаря на изискванията, съдържащи се в Приложение 3 на германската "Техническа Инструкция за чистотата на атмосферния въздух" (TA Luft). Програмата е била прилагана в България, в съвместния немско-български проект "Помощ при Управление Качеството на Въздуха на Местно Ниво" BG99EN02. Целта на проекта е да подпомага българските общини при моделиране замърсяването на въздуха на местно ниво. Подробно описание на AUSTAL2000 е на разположение в интернет (виж: www.austal2000.de).

AUSTAL2000 е 3-D Лагранжов дисперсионен модел за разпространението на частици в пространството, които е в състояние да изчисли разсейването на атмосферни замърсители по зададени концентрации в динамични времеви серии или по обобщени статистически параметри на предварително създадени видове източници.

В конкретния случай бяха създадени три вида източници (точкови, линейни и площни) за които AUSTAL2000 изчисли средногодишната концентрация на разсейване на ФПЧ10 за района на гр.Севлиево.

Всичките изчисления са за 2007 г., 2010 г. и прогнозен модел 2013 г.

Степен на неопределеност при изчисления със SELMAGIS

Изчислява се автоматично от програмния продукт за всяка рецепторна точка и представлява опция към модула SELMA Navigator. Съгласно Ръководство за работа със софтуера (Приложение 11 - 18), качеството на получените резултати може да се контролира отчасти от оператора. Въвеждане на нивото на качеството показва степента на отделяне на частиците и варира между -4 и 4. Екипът, разработващ програмата, е заложил качество със стойност 1, с цел намаляване на статистическата несигурност на фактора $1/\sqrt{2}$.

Според ръководството на AUSTAL2000 средната грешка при моделирането е 14%. Това е пресметнато чрез тест-сравнение на измерени и моделно изчислени концентрации на разпространение на частиците в определен район при предварително дефинирани условия. Тестът показва 14 % отклонение на моделираните стойности от измерените и това се взема за неопределеност на модела според цитираното ръководство (Приложение 11 - 22).

Допълнително качеството на получените резултати при дисперсионното моделиране зависи още от сигурността на входните данни. В случая нивото на неопределеност на резултатите зависи и от несигурността на използваните данни, а именно:

- липсата на дългосрочни измервания за интензивността на транспортните потоци в града за цялата година и за участието на тежкотоварни МПС;

- липсата на сигурни данни за количеството и вида на горивата за отопление в бита и броя на домакинствата, които ги използват в локален мащаб.

- според официалното ръководство на софтуера, използваната версия на продукта за дисперсионно моделиране показва отклонения при моделирането на емисии при неравен терен (Приложение 11 – 18).

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

-липсата на извънградски фонов ПМ и данни от измерването на регионалния фон;

-начина на получаване на метеорологичния файл – осреднен за периода 2007-2010 година с недостатъчно разчленяване на данните за вятъра, поради липса на многогодишни данни за дневни наблюдения на климатичните показатели;

Отчитане на фоновото замърсяване

Фоновите концентрации не могат да се пресмятат чрез предоставената версия на SELMAGIS и за целите на дисперсионното моделиране се залагат в самия модел. При моделиране на замърсяването с ФПЧ10 е определено фоново ниво (за 2007 и 2010 г.), включващо SGK на ФПЧ10 измерени от националната фоновая станция „Рожен” (ИАОС) (виж.т. 5.1.5.).

Визуализиране на резултатите

Резултатите от моделирането се записват във формат (*. DBF). Визуализирането на същите се осъществява чрез модула SELMA Visualisation - директно в ArcMap като (*.shp) файлове. За получаване на карти в съответен мащаб, показващи пространственото разпределение на концентрациите на замършителите в изследвания район с изобразяване на изчислените концентрации в рецепторната мрежа се използват допълнителни инструменти на ArcMap. Така генерираните карти се експорт в различни формати подържани от ArcGIS (PDF, JPEG, TIF и др.). Визуализирани резултати от дисперсионното моделиране на емисиите на ФПЧ10 от точкови, площни и линейни източници за гр.Севлиево са представени в Приложение 10.

5.6.3.Резултати от моделирането

За оценка на влиянието на отделните източници върху КАВ на територията на гр.Севлиево, е направено дисперсионно моделиране на емисиите на ФПЧ10 за 2007 г., за 2010г. и прогноза 2013година. Графичната визуализация на резултатите от моделирането е представена в Приложение 10 на настоящата програма.

Влиянието на отделните видове източници при формиране на приземните концентрации на ФПЧ10 и по-конкретно на техния относителен дял, може да се определи еднозначно за конкретна рецепторна точка от изследваната територия и е различно за различните рецепторни точки.

От направените изчисления на SGK на ФПЧ10 при определяне влиянието на отделните източници върху КАВ и приноса на всеки един от тях към общото замърсяването на атмосферния въздух е изведен относителен дял на замърсяване в рецепторна точка разположена в непосредствена близост до ПМ „ОБС” – Севлиево.

Резултатите от моделирането са представени в съответствие с разпоредбите на чл. 13, т. 2 на НАРЕДБА № 12/2010 г. и отговарят на изискванията на раздел II, приложение № 8 като осигуряват информация относно дяловото участие на моделираните източници в средногодишната концентрация на ФПЧ10 за рецепторните точки.

5.6.3.1.Резултати от моделирането за 2007 година

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

В таблица по-долу таблица са показани измерените и моделирани средногодишни концентрации на ФПЧ10 в рецепторна точка (РТ1525), до пункт за мониторинг „ОБС” на гр.Севлиево - 2007година. (Визуализирани резултати в Приложение 10)

Година	Изчислена СГК и моделирана стойност на ФПЧ10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) в ПМ „ОБС” – Севлиево (РТ1525)	
	моделирана стойност	10.24
2007	моделирана стойност + фоновая концентрация	20.58
	измерена стойност*	18.1

*Измерена СГК на ФПЧ10 осреднена за периода 2007-2010г. т.4.1.2.

Таблица 5.6.3.1.СГК измерена и моделирана стойност на ФПЧ10 - 2007г.

Моделираната стойност за СГК на ФПЧ10 – 2007г. е по-висока от измерената, което може да се обясни с невъзможността на модела да интерпретира данните за фоново замърсяване на гр.Севлиево и сравнение на получените резултати с осреднени измерени стойности за ФПЧ10 за периода 2007-2010 година.

Дисперсионното моделиране позволява да се обособи приноса на всеки отделен източник на замърсяване (точкови, линейни и площни) към общото замърсяване.

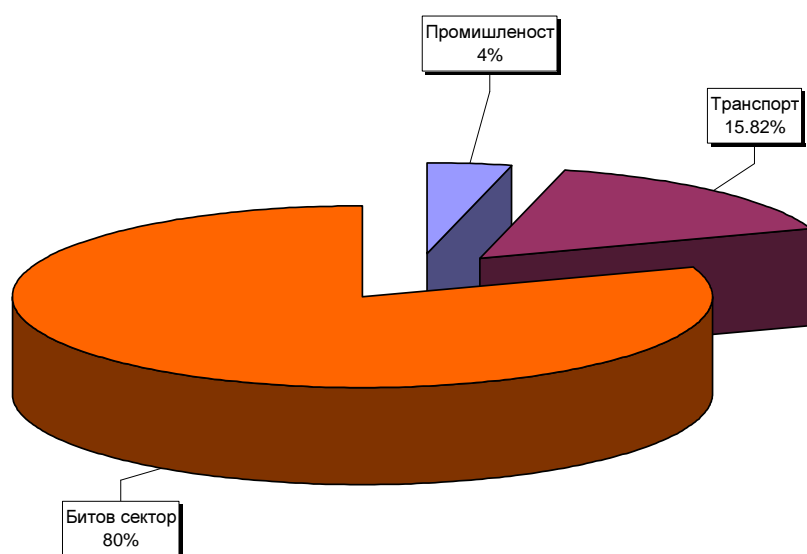
Източник	СГК на ФПЧ 10 Определена в рецепторна точка (РТ1525) $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Принос на различните източници в СГК моделирана стойност – (без) фоновая концентрация %	Принос на различните източници в СГК моделирана стойност + (с) фоновая концентрация %
Точкови източници (Промисленост)	0.40	3.91	1.94
Линейни Източници (Транспорт)	1.62	15.82	7.87
Площни източници (Битов сектор)	8.22	80.27	39.94
Фоново замърсяване*	10.34	-	50.24
Общо моделирана стойност + фоновая концентрация	20.58	100.00	100.00

*Фоновото замърсяване е заложено на база приетите стойности описани в т. 5.1.5

Таблица 5.6.3.1.1. Участие на отделните източници и фона при формирането на СГК на ФПЧ10 в рецепторна точка (РТ1525) - 2007г.

Неотчитайки фоновата концентрация на замърсителите, с най-голям принос към замърсяването с ФПЧ10-2007г. имат площните източници от битовия сектор.

Принос (%) на отделните сектори в замърсяване въздуха на гр. Севлиево с ФПЧ10 през 2007г. (без отчитане на фоново замърсяване)

Фиг. 5.6.3.1.Относителен дял на източниците на замърсяване с ФПЧ10 - 2007г.

При така направените изчисления, най-висока средногодишна концентрация на ФПЧ10 за 2007г. се получава в централна градска част на гр. Севлиево.

5.6.3.2.Резултати от моделирането за 2010 година

В таблица по-долу таблица са показани измерените и моделирани средногодишни концентрации на ФПЧ10 за 2010г. в рецепторна точка (РТ1525) до ПМ Севлиево (Визуализирани резултати в Приложение 10)

Година	Изчислена СГК и моделирана стойност на ФПЧ10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) в ПМ „ОБС” – Севлиево (РТ1525)	
	моделирана стойност	
2010	моделирана стойност	9.34
	моделирана стойност + фонова концентрация	25.44
	измерена стойност	18.1

*Измерена СГК на ФПЧ10 осреднена за периода 2007-2010г. т.4.1.2.

Таблица 5.6.3.2. СГК измерена и моделирана стойност на ФПЧ10 - 2010г.

Моделираната стойност за СГК на ФПЧ10 – 2007г. е по-висока от измерената, което може да се обясни с невъзможността на модела да интерпретира данните за фоново замърсяване на гр.Севлиево и сравнение на получените резултати с осреднени измерени стойности за ФПЧ10 за периода 2007-2010 година.

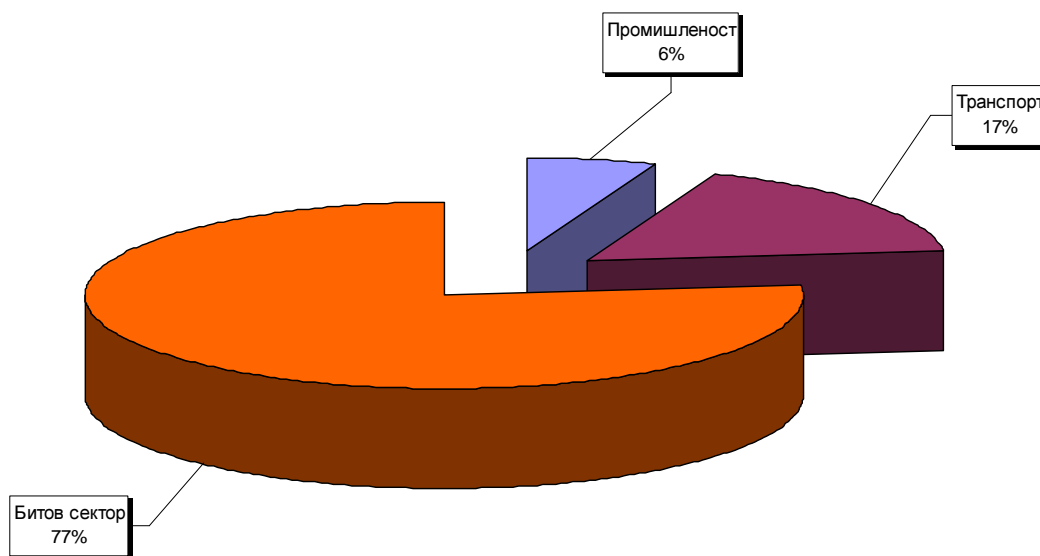
Неотчитайки фоновата концентрация на ФПЧ10, през 2010г. с най-голям принос към замърсяването с ФПЧ10 имат площните източници от битовия сектор.

Стойностите със съответната концентрация и относителните дялове на отделните източници са представени по долу.

Източник	СГК на ФПЧ 10 Определена в рецепторна точка (РТ1525) $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Принос на различните източници в СГК моделирана стойност – (без) фонова концентрация %	Принос на различните източници в СГК моделирана стойност + (с) фонова концентрация %
Точкови източници (Промисленост)	0.55	5.89	2.16
Линейни Източници (Транспорт)	1.63	17.45	6.41
Площни източници (Битов сектор)	7.16	76.66	28.14
Фоново замърсяване*	16.10	-	63.29
Общо моделирана стойност + фонова концентрация	25.44	100.00	100.00

*Фоновото замърсяване е заложено на база приетите стойности описани в т. 5.1.5
Таблица 5.6.3.2.1. Участие на отделните източници и фона при формирането на СГК на ФПЧ10 в
рецепторна точка (РТ1525) - 2010г.

Принос (%) на отделните сектори в замърсяване въздуха на гр. Севлиево с ФПЧ10 през 2010г. (без отчитане на фоново замърсяване)

Фигура 5.6.3.2. Относителен дял на източниците на замърсяване с ФПЧ10 - 2010г.

Аналогично на гореописаното, при изчисленията от дисперсионното моделиране на замърсяването с ФПЧ10 за 2010г. се получава най-висока средногодишна концентрация в централната градска част на гр. Севлиево.

5.6.3.3. Обобщени резултати от моделирането 2007-2010 година

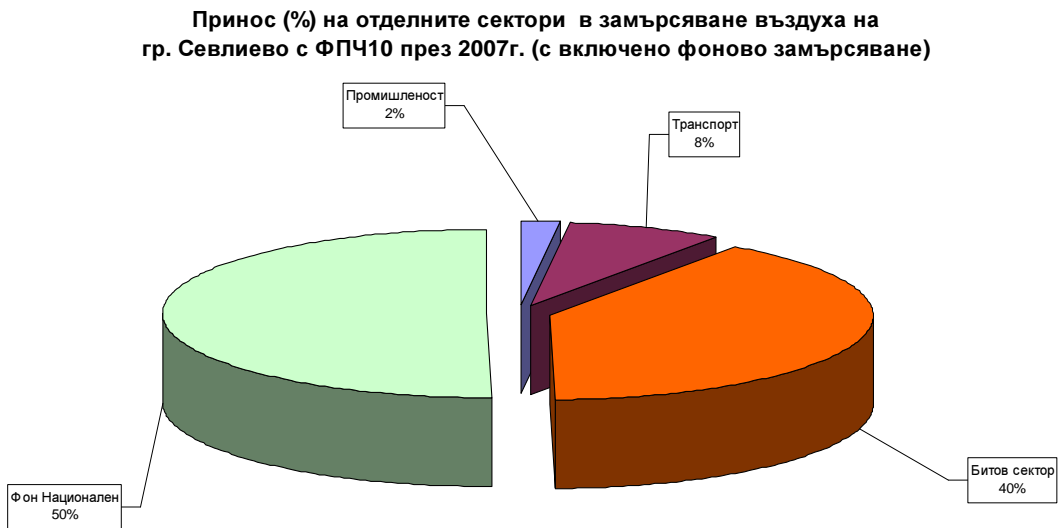
Резултатите от моделирането и направените изчисления на СГК на ФПЧ10 при определяне влиянието на отделните източници върху КАВ и приноса на всеки един от тях към общото замърсяването на атмосферния въздух без отчитане на фоновата концентрация на ФПЧ10 показват, че:

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

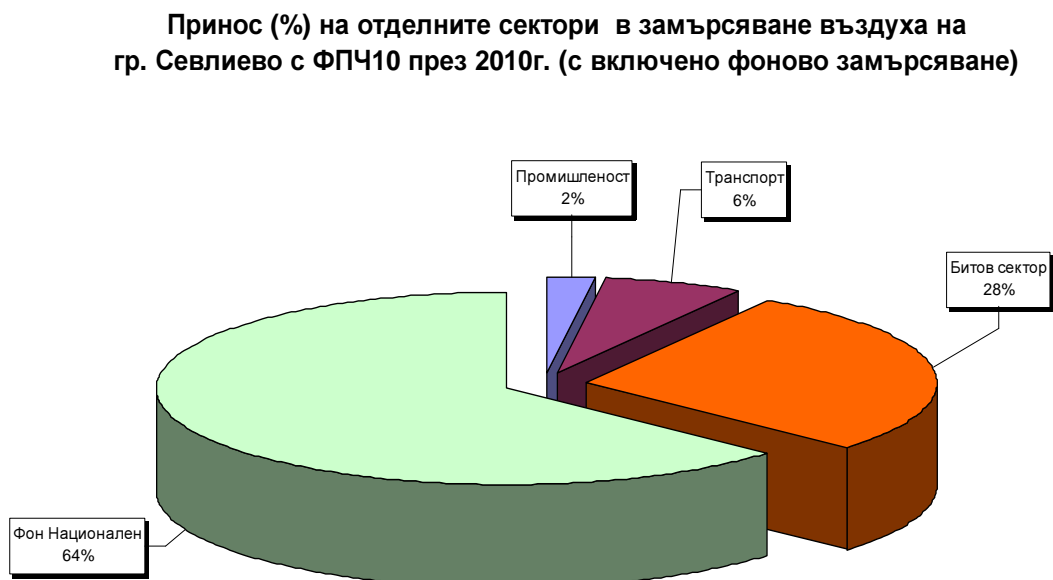
- Емисиите на ФПЧ10 от битовото отопление имат най-голям принос към замърсяването с ФПЧ10 на атмосферния въздух на гр.Севлиево за 2007-2010г.;

- Приносът на останалите източници на замърсяване с ФПЧ10 на атмосферния въздух на гр. Севлиево имат принос под 23%;

Определен е също и приноса на моделните източници на замърсяване (точкови, линейни, площни) и фоново замърсяване, към общото средно годишно замърсяване на въздуха с ФПЧ10 в рецепторна точка (РТ1525), разположена максимално близо до пункта за мониторинг (ПМ) „ОБС” гр. Севлиево 2007-2010година.

Фиг. 5.6.3.3.1.Относителен дял на източниците с включено фоново замърсяване с ФПЧ10 - 2007г.

Фиг. 5.6.3.3.1.Относителен дял на източниците + фон на замърсяване с ФПЧ10 - 2010г.

Количествените резултати от моделиране на основните източници (с включен фон) на емисии на ФПЧ10 в атмосферния въздух на гр. Севлиево за 2007-2010г., показва, че приноса

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
на емисиите на ФПЧ10 от площните източници от битово отопление и фоново замърсяване имат най голям принос към нивата на замърсяване в атмосферния въздух в града.

Конкретно за гр. Севлиево в периода 2007-2010 г. сумарно дяловете на всички участващи в моделирането източници е съизмерим с дела на приетия национален фон в общия принос за получената концентрация на ФПЧ10 в рецепторна точка (РТ1525) ПМ”ОБС”. Този факт показва, че емисиите на ФПЧ10 от източниците на замърсяване на въздуха в гр.Севлиево оказват влияние върху КАВ в рамките на приетите норми, което се потвърждава и от направените периодични измервания на ФПЧ10 (т.4.1.2.)

На база получени резултати за СГК от моделирането в следващата таблица са представени изчисления брой превишения на средно денонощната норма за ФПЧ10.

Година	Изчислен брой превишения на СДН	Брой регистрирани превишения на СДН
2007 г.	14	-
2010 г.	29	-

Таблица 5.6.3.3.1. Изчислени и бр. превишения на СДН на ФПЧ10 в гр.Севлиево

Резултатът е получен съгласно формулата:

$$\text{Брой на 24-часовите стойности} > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3 = 0.68 * \text{EXP}(\text{ФПЧ10 (СГК)}) * 0.147$$

за средногодишна стойност $< 27 \mu\text{g}/\text{m}^3$,

За определяне броя на превишенията на СДН е използвана формулата за изчисляване на краткосрочни стойности от средногодишни концентрации от „Наръчник по оценка на КАВ” на МОСВ, октомври 2002 г. (Приложение 11 - 8).

В заключение може да се направи извода, че изчислените нива на замърсяване с ФПЧ10 от всички източници и фоново замърсяване на атмосферния въздух в гр. Севлиево за периода 2007-2010г. е под нормите за ФПЧ10 съгласно изискванията на Наредба № 12/2010 г. на МОСВ и МЗ за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (Обн., ДВ, бр. 58/2010 г.). Замърсяването на атмосферния въздух в гр. Севлиево с ФПЧ10 в периода 2007-2010г. не представлява риск за КАВ в района.

5.6.3.4. Неопределеност на резултатите от моделирането

Сравнение между получените резултати от моделиране със SELMA GIS и измерените средногодишни концентрации на ФПЧ10 в ПМ - „ОБС” - Севлиево за 2007 - 2010 година е направено в рецепторни точки (РТ) максимално близо до пункта за мониторинг (ПМ) на гр.Севлиево.

Съгласно изискванията на раздел I, табл. 16, приложение № 8 от Наредба № 12/2010 година към резултатите от дисперсионното моделиране на ФПЧ10 е поставено нормативно изискване за качество на данните не повече от 50% неопределеност за средногодишните стойности. Неопределеността при моделирането е изчислена като разлика от измереното и

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. изчисленото ниво на ФПЧ10 в пункта за мониторинг за разглеждания период спрямо СГН=40µg/m³ за ФПЧ10.

При направеното моделиране е постигната и за двете години (2007 и 2010) неопределеност под 50%. Изчисленията са направени чрез сравнение на резултатите от моделирането с данни от измерванията в ПМ - „ОБС” - Севлиево съотнесени за същия период.

Година	Изчислена СГК SELMA GIS		Измерена средногодишна концентрация		Неопределеност в % спрямо СГН=40 µg/m ³
	рецепторна точка	µm/m ³	ПМ	µm/m ³	%
2007	PT1525	20.58	ПМ	18.1	6.2
2010	PT1525	25.44	ПМ		18.35

Таблица 5.6.3.3.1.Изчислени и измерени СГК на ФПЧ10 в гр.Севлиево (2007-2010)

Неопределеността на резултатите от моделирането за 2007г. и 2010г. е изчислена въз основа на измерванията в ПМ - „ОБС” - Севлиево , при което е постигната неопределеност в размер съответно на 6.2% и 18.35%, спрямо СГН=40 µg/m³.

ПМ - „ОБС” - Севлиево се обезпечава от периодични измервания на мобилна автоматична измервателна станция на ИАОС – Русе. Станцията има система за осигуряване качеството на измерванията. Данните получавани от нея са представителни за централните части на гр. Севлиево. Използваните резултати от измервания в ПМ - „ОБС” за оценката на замърсяването на атмосферния въздух в гр. Севлиево за периода 2007 - 2010 г., отговарят на изискванията за качеството на измерванията и отговарят на изискванията на Приложение № 8 към чл. 13, т. 2 и чл. 22, ал. 2, Наредба №12/2010г. за осигуряване качество на данните, по отношение на времеви обхват на регистриране на измервания от градски фонов пункт в оценявания период.

Резултати от моделирането СГК на ФПЧ10 в гр.Севлиево (2007-2010) отговарят на нормативно изискване за неопределеност и показват очакваната тенденция за приноса на отделните източници на замърсяване към общото замърсяване на гр.Севлиево с ФПЧ10.

6. Анализ на ситуацията

Съгласно съобщение на Европейската комисия за нотификация и удължаване на сроковете за постигането или освобождаване от задължението да се прилагат някои пределно допустими стойности съгласно член 22 от Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по чист въздух за Европа - (SEC(2008)2132) / 26.06.2008, COM(2008) 403 окончателен, точка 4.6.2. подточка 33 – неблагоприятни климатични условия са налице при наличие на следните фактори:

- характерни локални топографски фактори – наличие на долини или когато районът е обграден от високи планини;

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

- слабо разсейване на атмосферните замърсители в резултат на ниски скорости на вятъра (под 1.4 м/сек);

- противостоене на въздушни маси от морски и континентален произход (наличие на температурна инверсия и ниска скорост на вятъра).

При анализа на ситуацията са взети в предвид особеностите, характеризиращи климата на град Севлиево.

6.1. Анализ на влиянието на факторите, които са причина за нарушеното на КАВ

6.1.1. Влияние на топографските условия в района на град Севлиево

Съгласно схемата на ландшафтното регионално райониране на България (География на България, Петров, 1997 г.) Община Севлиево попада в следната ландшафтна структура:

Б. Старопланинска област

VI Централно старопланинска подобласт

43 Севлиевско-Габровски район

Съгласно същата класификация долинните части на Общината, в които КАВ най-пряко е засегнат от антропогенезацията на района се определят като:

Клас – котловинни ландшафти

Тип – ландшафти на умерено континентален, ливадно-степни и лесо ливадно котловинни дъна

Група – ландшафти на ливадно-степните хълмисти дъна на вътрешно планинските котловини с неспоени кватернерни наслаги и с висока степен на земеделско усвояване

Котловинната част на Община Севлиево е изградена от дълбоки речни долини с направление юг-север и значителни по обхват долинни разширения със сложна конфигурация.

На изток от града релефът е предимно хълмист, като котите са между 194,1 и 259,9 м надморска височина.

Низините релефни форми заемат около 16% от площта на Севлиевската котловина и на прилежащи територии на гр. Севлиево, имащи пряко топографско значение за определяне КАВ в Общината.

Районът се намира в умерено континентален климатичен пояс в Севлиевската котловина. Поради котловинният характер на релефа, гр.Севлиево се характеризира с относително студена зима, нерядко придружена за дълго от устойчиви температурни инверсии, горещо лято и голяма температурна амплитуда през годината. Режимът на валежите се характеризира с количествен летен максимум (май-юни) и зимен февруарски минимум. Характерни за Севлиевската котловина са честите и продължителни мъгли, особено покрай река Росица, Преобладаващият пренос на въздушни маси е най-вече от запад, северозапад и в по малка степен от североизток изток.

По отношение на топографските условия в района на град Севлиево може да се обобщи, че в резултат на многогодишната антропогенезация на района и корекции на релефа, част от компонентите на околната среда (в т.ч. КАВ), а също и някои параметри на климата в района са променени, ограничени или унищожени. Естествените релефни форми и ландшафти са заменени от нови категории като: селищна инфраструктура, промишлена зона, комуникационни трасета и антропогенни (прахови) натрупвания от тях. Това създава

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. условия при неблагоприятни климатични условия за задържане на ФПЧ10 във въздуха на района

6.1.2.Неблагоприятни климатични условия

Метеорологичните условия въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух. Нивото на замърсяване на въздуха се определя както от количеството на изхвърляни газове от различни източници, така и от характера на атмосферните условия при тяхното разсейване. За периода 2007-2010г. няма данни за регистрирани неблагоприятните метеорологичните условия (ниска скорост на вятъра и устойчивостта на атмосферата) и превишения на нормите за ФПЧ10 в ПМ - „ОБС” - Севлиево.

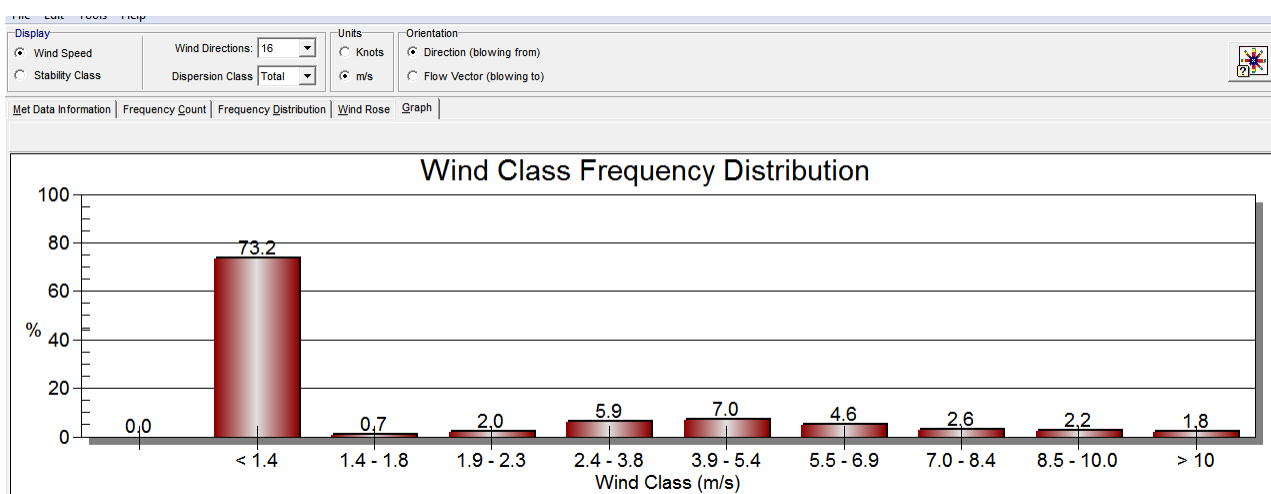
Дисперсионна устойчивост на атмосферата

Въздуха в атмосферата е в непрекъснато вертикално и хоризонтално движение. Така създаващата се атмосферната циркулация в зависимост от устойчивостта си спомага или затруднява разсейването на атмосферните замърсители. Устойчивостта на атмосферата е фактор определящ динамиката на атмосферната циркулация и моментната способност за разсейване на вредни вещества в нея. Устойчивостта на атмосферата зависи от термичната конвекция предизвикана от нагретия от земната повърхност въздух и механичната турбулентност – функция на скоростта на вятъра и орографските особености на релефа.

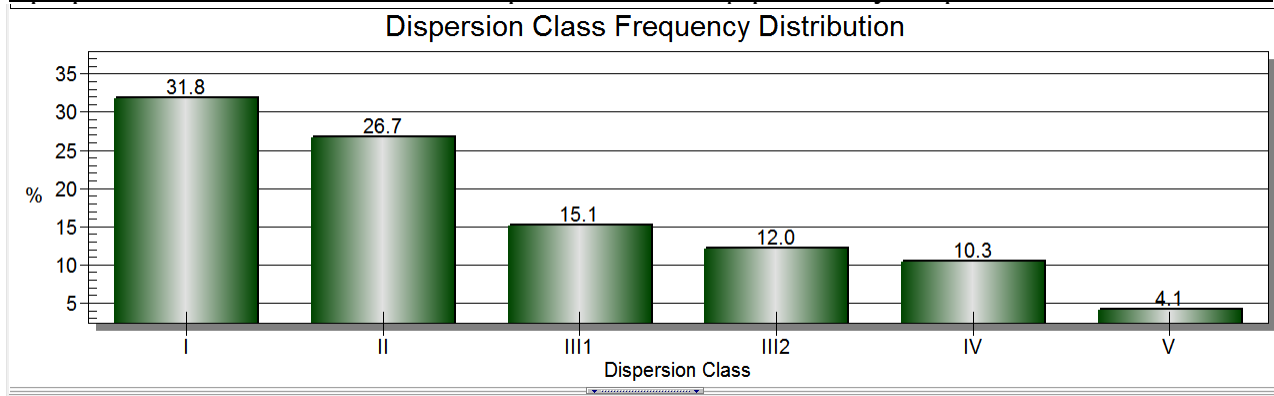
Класовете на дисперсионна устойчивост на атмосферата по класификацията на Klug/Manier е:

- 1: Klug/ Manier I (very stable),
- 2: Klug/Manier II (stable),
- 3: Klug / Manier III / 1 (stable to neutral),
- 4: Klug/ Manier III / 2 (neutral to unstable),
- 5: Klug / Manier IV (unstable),
- 6: Klug /Manier V (very unstable).

Съгласно предоставен от НИМХ-БАН метеорологичен файл с данни (*. AKS), е направен анализ на устойчивостта на атмосферата за района на гр.Севлиево.

Фиг. 6.1.2.1.Клас на устойчивостта на атмосферата по скорост на вятъра за района на гр.Севлиево

Фиг. 6.1.2.2. Дисперсионна устойчивостта на атмосферата за района на гр.Севлиево

В статистически аспект за периода 2007-2010г. в атмосферата на гр.Севлиево се наблюдават 73.2% случай на преобладаващи ветрове с ниска средно дневна скорост под 1.4 м/сек. и тихо време - виж Фиг.6.1.2.1.

За разглеждания период дисперсионната устойчивост на атмосферата се характеризира с класове - силно устойчива – 31.8% (клас I (very stable), по Klug-Manier), стабилна 26,7% (клас II (stable), (stable I, по Klug / Manier), неутрална до стабилна – 15.1% % III / 1 (stable to neutral, по Klug / Manier), неутрална до нестабилна - 12% (клас III 2 (neutral to unstable по Klug-Manier), неустойчива 21.8% (клас IV (unstable, по Klug / Manier), - виж Фиг.6.1.2.2. Диаграмите са получени с програмен продукт View на ЕЕА, като е използван предоставения от НИМХ-БАН метеорологичен файл за периода 2007-2010година.

6.1.3. Характеристика на източниците, причина за нарушението на КАВ

Резултатите от моделирането и от направените периодични измервания на ФПЧ10 в гр.Севлиево показват че няма нарушение на КАВ в района. Емисиите на ФПЧ10 от източниците на замърсяване на въздуха в гр.Севлиево оказват влияние върху КАВ в рамките на приетите норми, което се потвърждава и от направените периодични измервания на ФПЧ10 (т.4.1.2.)

От направеното моделиране на източниците на емисии на ФПЧ10 битовото отопление с най-голям принос и влияние при определяне на КАВ в града. Приносът на битовото отопление за 2007-2010г. е с 80% съответно 77% дялово участие в емисиите на моделираните източници на ФПЧ10. По отношение СГК на ФПЧ10 от битовото отопление за периода се отчита 3% намаление.

Прякото замърсяване на атмосферният въздух от транспортния сектор изчислено чрез модела има малък (16-17%) принос в емисиите на моделираните източници на ФПЧ10.

Оценените с модела промишлени източници на ФПЧ10 имащи отношение към КАВ в гр.Севлиево имат малък (под 4-6%) принос в емисиите на моделираните източници на емисии за града. Тяхното разположение върху територията на града е периферно в производствени зони и работата на изпускащите устройства пряко оказват незначително въздействие върху КАВ на гр.Севлиево.

Фините прахови частици (ФПЧ10) като замърсител на атмосферният въздух не представляват риск за КАВ в района на гр.Севлиево. Това налага и разработването на план

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
за действие с мерки за поддържане на съществуващото състояние на КАВ под установените норми за нивата на ФПЧ10.

6.2. Възможни мерки за подобряване, поддържане и или задържане на КАВ

Възможни мерки за поддържане на съществуващото състояние на КАВ под установените норми за нивата на ФПЧ10 2012 - 2014 в гр.Севлиево са съобразени с:

- източниците на замърсяване на атмосферния въздух с ФПЧ10;
- резултатите от дисперсионното моделиране и приноса на всеки източник в определяне КАВ на града;

- изискванията за едновременно достигане на СГН на ФПЧ10 - $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и на допустимия брой превишавания на СДК (35 дни с концентрации над $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$;

В този смисъл при изготвянето на Плана за действие към програмата са набелязани приоритети и реалистични мерки за изпълнение в оценяваните сектори, чрез които може ефективно да се повлияе на КАВ в гр. Севлиево.

Възможни мерки за подобряване, поддържане и или задържане на КАВ са приоритизирани както следва:

Приоритет 1. Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от битовия сектор;

- Санитаране на панелни жилищни блокове
- Реализиране на проекти за санитаране и прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска -образователна инфраструктура и административни сгради в гр. Севлиево;
- Реализиране на проекти за използване на ВЕИ за отопление в обществени сгради, включително ВЕИ и отопление с биогорива;
- Запознаване на обществеността с въздействието на основните атмосферни замърсители върху здравето на хората и възможностите за лично участие в намаляването на вредните емисии на ФПЧ10;
- Информиране на населението за състоянието на атмосферния въздух и изпълнението на мерките от плана за действие от Общинската програма за КАВ;
- Информационна кампания за разясняване и стимулиране използването на ниско емисионни горива (с по-висока калоричност);
- Въвеждане на изискване за екологично топлоснабдяване при одобряване на проекти и издаване на строителни разрешения.
- Сертифициране и паспортизация за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в общински сгради с разгъната застроена площ над 1000 кв. м.
- Сътрудничество и работа с НПО и граждански организации по конкретни проекти в областта на подобряване на КАВ

Приоритет 2. Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от транспорта

- Оптимизиране на зимното снегочистване и замяна на пясъка с алтернативни реагенти против обледяване на уличната настилка през зимата;
- Усъвършенстване на системата за управление на градския трафик, в т.ч. оптимизиране транспортните маршрути за превоз на товари и стоки;

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

- Ограничаване трафика на тежкотоварни автомобили и техника в ЦГЧ на град Севлиево;
- Забрана за движение на товарни автомобили по определени улици;
- Организация и оптимизиране на броя на паркоместата в ЦГЧ на града;
- Ограничаване на емисиите от транспорта чрез организация и регулиране на движението на МПС
- Въвеждане на МПС с ниски емисии на прах в градския транспорт;
- Въвеждане на изисквания към емисиите от МПС при възлагане на обществени поръчки с използването на транспортни услуги в общината и при възлагане ремонти и модернизация на уличната мрежа да се използват техники, изпълняващи екологичните критерии по отношение на емисии на прах;
- Изграждането на нова и поддръжка на съществуващата пътна инфраструктура;
- Провеждане на информационна кампания по време на
- Провеждане на кампания за насърчаване на велосипедния транспорт

Приоритет 3. Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от промишлеността

- Разрешаване на нови производства единствено при използване на енергии и горива съобразени с екологичните изисквания за НДНТ гарантиращи ниски стойности на емисии;
- Провеждане на строг технологичен и емисионен контрол от страна на органите на МОСВ, МЗ и Общината (в т.ч. и в процеса на инвестиционно проектиране).
- Снижаване емисиите на ФПЧ10 от фирмени площадките с инсталации с издадени комплексни разрешителни до разрешените емисионните норми в тях;
- Стриктен контрол за привеждане дейността на производствени предприятия в съответствие с нормативната уредба за КАВ и опазване на околната среда;
- Контрол за привеждане дейността на производствени предприятия и проверки за изпълнение на условията за КАВ по издадени комплексни разрешителни;

Приоритет 4. Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от други действия за контрол и намаляване на емисиите от прах и ФПЧ10, емитирани от неорганизиранни, площни и други източници

- Актуализиране на общинските наредби, имащи отношение към качеството на атмосферния въздух;
- Оптимизиране на графика за поддръжане чистотата на уличната мрежа и местата за обществено ползване, чрез метене, миене, сметосъбиране и сметоизвозване;
- Мокро метене и миене на уличната мрежа и машинно почистване на натрупващия се пътен нанос на границата между пътното платно и бордюрите
- Периодично ръчно измиване на зони или части от улици, по които по някаква причина се е натрупал значителен пътен нанос
- Закупуване на съвременна техника за поддръжане чистотата на пътната мрежа и въвеждане на технологии за машинно прахосмучене осигуряващо ефективно отстраняване на падналия прах и ниска емисия на прах по време на метенето на улиците;
- Подобряване и подмяна на сметоизвозващите автомобили, контейнерите за сметосъбиране, разширяване на системата за разделно събиране на ТБО;
- Оросяване на улиците през сухи и горещи периоди;

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

- Контрол и проверки на изпълнителите на дейностите по почистване на уличната мрежа;
- Контрол върху извършване на строителните и ремонтните дейности на територията на общината за предотвратяване износа на пръст и отпадъци по улиците на гр. Севлиево (използване на прахозащитни прегради, измиване на гумите, и пр.)
- Благоустрояване на зелените площи, в т.ч. допълнително затревяване и поставяне на бордюри не позволяващи на дъждовната вода да смива почва върху пътните платна и паркингите;
- Провеждане на озеленителни мероприятия върху ерозирали и пустеещи терени в промишлените и градски зони;
- Реализиране на проекти за доизграждане на зелената система на гр.Севлиево: засаждане на едроразмерна и храстова растителност (в т.ч. допълнително затревяване), абсорбиращи праха и аерозолите от въздуха по трасетата с интензивно движение на МПС;
- Засилване на контрола върху камионите, превозващи насипни товари на територията на общината за недопускане на препълване и за използване на покривала;
- Своевременно отстраняване на повредите в целостта на настилките от пътните платна по транспортната мрежа на гр. Севлиево
- Рехабилитация на уличните настилки чрез изпълнение на ефективни отводнителни системи, изнасящи падналия прах (източник на ресуспендиран ФПЧ10);
- Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки и настилките на паркингите за домуване на МПС в жилищните комплекси;
- Благоустрояване на междублокови пространства и премахването на източниците на пътен нанос и емисиите на ресуспендиран ФПЧ10 от тях;

7. Информация за мерките и проектите за подобряване на КАВ, прилагани и реализирани в периода до 2010г.

ОТЧЕТ, 2007 г. за изпълнение на План - програма и мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Севлиево 2003 - 2010 г. съобразно екологичните норми, установени в българското законодателство, Рамковата директива 96/62/ЕС и действащите дъщерни директиви и програми на Европейския съюз, приета с решение № 93 на заседание на Общинския съвет от 21.04 2004 г./протокол № 6/.

РЕАЛИЗИРАНИ МЕРКИ:

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
Мерки за привеждане концентрациите на сероводород до законно установените норми.							
6.1	Целогодишно осъществяване на системен имисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево от пункта за мониторинг на МОСВ (РИОСВ – В. Търново)	Ежедневно се следят и анализират данните като се дава гласност на резултатите чрез местните медии.	РИОСВ – В. Търново Община Севлиево		НФООС , Общинския бюджет	Постоянен	
6.2	Изработване на план програма с времеви график и пунктове на разположение на мобилната лаборатория на РИОСВ – гр. Русе за получаване на по-прецизни и представителни данни за замърсяването на въздуха в гр. Севлиево със сероводород и фини прахови частици	Мобилната лаборатория на РИОСВ – гр. Русе е снабдена със съвременна апаратура. Работи по план определен от МОСВ и резултатите от замерванията си предоставя на РИОСВ гр. В.Търново.	РИОСВ – В. Търново Община Севлиево		НФООС , Общинския бюджет	2004г.	2005г.
6.3	Изграждане на градска пречиствателна станция за отпадни води в гр. Севлиево	Одобрен работен проект. Започване на строителство – пролетта на 2008 година.	ЗОП - търг	11 мил. ECU	ИСПА Общинския бюджет	2004г.	2010г.
6.4	Изграждане на биологично стъпало към фирмената ПСОВ на “Севко”- АД	Отпадните води на “Севко” АД ще бъдат заустени в бъдещата градска пречиствателната станция за отпадни води.	“Севко”- АД	Според проучването	Собствени средства НФООС Външно финансиране	2005г.	2010г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.5	Разработване на етапна програма за реконструкция на канализационната мрежа.гр. Севлиево	Предстои разработване на програма, подготовка на проекти и провеждане на търгове за избор на изпълнител.	“Бяла” ЕООД Община Севлиево РИОСВ		“Бяла” ЕООД Общински бюджет	2004г.	2005г.
6.6	Осъществяване на ежегодна профилактика на канализационната мрежа на гр. Севлиево.	Извършва се профилактика на отделни части от мрежата.	“Бяла” ЕООД	В зависимост от обема на предвидените дейности	“Бяла” ЕООД	Постоянен	
6.7	Рекултивация на старото сметище	Сметището е включено в програма за рекултивация, разработена от МОСВ, като финансирането и изпълнението ще се осъществят от министерството.	Община Севлиево Фирми от гр.Севлиево	330 000 лв.	Външно финансиране	2004г.	2007г.
6.8	Изграждане на регионално депо за ТБО и опасни отпадъци	В експлоатация от септември 2006г.	ЗОП - търг	8 200 00лв.	Външно финансиране НФООС,	2004г.	2008г.
Мерки за приваждане концентрациите на ФПЧ и общ прах до законоустановените норми, и запазване нивата на атмосферните замърсители серен диоксид, азотен диоксид и оловни аерозоли, съобразно новите стандарти за КАВ приети в България.							
6.9	Изготвяне на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Севлиево (според проучване)	Цялостна подмяна на старата дограма с PVCдограма и поставяне на външна изолация на ПГ”Иван Бъчваров”. Цялостна подмяна на старата дограма с PVCдограма на СОУ “Васил Левски”. Цялостна подмяна на старата дограма с PVCдограма на НУ “Кирил и Методий”.	Община Севлиево	Според проучване	Общински бюджет, Външно финансиране	2004г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.10	Реализиране на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Севлиево (според проучване)	Всички сгради вече са газифицирани.	Община Севлиево	Според проучване	Общински бюджет, Външно финансиране	2005г.	2007г.
6.11	Провеждане на информационна кампания сред населението в гр. Севлиево за употреба на повисококачествени въглища или газификациране	Чрез средствата за масово осведомяване "Севлиевогаз" и Общината популяризират газифицирането, като се поддържа сравнително ниска цена на газта за бита.	Община Севлиево	2 000 лв.	НФООС Общински бюджет	2004г.	2005г.
6.12	Поддържане в изправност пътната настилка, и маркировка на селищните и междуселищни пътища в Община Севлиево	За 2007 г. е изкърпена пътната настилка: -В населените места - 17400 м ² -В извън населените места - 23100 м ²	Община Севлиево Пътно управление	В зависимост от обема на предвидените дейности	Общ. бюджет, Републикански бюджет	Постоянен	
6.13	Почистване от натрупан прах на уличната мрежа в гр. Севлиево и поддържане на пътната настилка в добро състояние(по предварителна програма)	487 хил. м ² е измитата и почистена от натрупване на прах по улична настилка към 31.12.2007 г.	Община Севлиево		Общински бюджет	Постоянен	
6.14	Проучване възможностите за газифициране на между селищният транспорт в Община Севлиево (оценка на разходите)	Има изграден пункт за пропан бутан, но се използва само от леки автомобили.	Община Севлиево Транспортни фирми		Собствени средства Външно кредитиране	2004г.	2005г.
6.15	Реконструкция на цеха за производство на месингов блок“Видима”- АД	Извършена е реконструкция.	“Видима” - АД	Според проучването	Собствени средства	2003г.	2004г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.16	Годишна профилактика на вентилационните съоръжения, скрубери и съоръжения за очистка на газове “Видима”- АД	Извършват се периодично.	“Видима” - АД		Собствени средства	Постоянен	
6.17	Мониторинг, поддръжка и подмяна на ръкавните филтри в шлайф полира във “Видима”- АД	Извършват се периодично.	“Видима” - АД		Собствени средства	Постоянен	
6.18	Изграждане на системи за подобряване на КАВ във фирмата (затворен цикъл) “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградени са системите.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	2003г.	2005г.
6.19	Изграждане на електронна програма за контрол чрез предварителна поддръжка на газоочистващите съоръжения (филтри, въздуховоди, скрубери) в “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградена е електронна програма.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	Постоянен	
6.20	Монтиране на нови спрей кабинни в глазурен участък , “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградени са новите кабинни.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	X.2003г.	XII.2003г.
6.21	Поддръжка подмяна на ръкавните филтри към сушилнята и валцовата мелница за суровини “Минерали Индустриали България” ЕООД	Извършва се периодично.	“Минерали Индустриали България” ЕООД		Собствени средства	Постоянен	

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.22	Изграждане на циклон и филтър към разширение II на производствените мощности "Минерали Индустриали България" ЕООД	Изградени са циклон и филтър.	"Минерали Индустриали България" ЕООД		Собствени средства		X.2003г.
6.23	Доизграждане на разпределителни газопроводи до жилищните сгради в гр. Севлиево	Изградени са общо 30 км. газоразпределителни мрежи в гр. Севлиево.	"Севлиевогаз 2000"-АД	Според проучва-нето	Собствени средства		2007г.
6.24	50% газифициране домакинствата в гр. Севлиево	До края на 2007 год. – 3000 домакинства са газифицирани.	Севлиевогаз 2000"-АД	9 000 000 лв.	Средства на домакинствата		2006г.
6.25	Разработване схеми за газифициране на домакинствата в гр. Севлиево чрез ниско лихвени банкови кредити	Още не е намерена приемлива схема за кредитиране на битовата газификацията	"Севлиевогаз 2000"-АД Община Севлиево			2004г.	2005г.
6.26	Изискване на данните от мониторинга на мобилната лаборатория на МОСВ съгласно Закон за достъп до обществена информация и изготвяне на база данни от замерванията за фини прахови частици.		Община Севлиево РИОСВ - гр.ВеликоТърново		Общинския бюджет	2009 г.	2010 г.
6.27	Оптимизиране, организация и регулиране на уличното движение - изграждане на пешеходни зони и вело-алеи.		Община Севлиево	Съгласно проектна КСС	Проекти по ОП-РР Общинския бюджет	Постоянен	
6.28	Реализиране на озеленителни и залесителни мероприятия в селищната система		Община Севлиево	50 000 лв. / годишно	Общинския бюджет	Постоянен	

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.29	Осъществяване на контрол при изпълнение на основни и текущи ремонти, при реконструкции на уличната мрежа, за своевременно измиване на транспортната техника при напускане на обекта, спазване на изисквания за задължително покриване на тежкотоварните камиони при транспортиране на строителни отпадъци и насипни товари.		Инспекторат към Община Севлиево	50 000 лв. годишно	Общинския бюджет	Постоянен	
6.30	Разширяване на обхвата на системата за информиране на населението за КАВ чрез светлинно табло.		Община Севлиево “РДО–Севлиево”ООД	5 000 лв.	Общинския бюджет “РДО–Севлиево”ООД	2009 г.	2009 г.

ОТЧЕТ, 2008 г. за изпълнение на План - програма и мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Севлиево 2003 - 2010 г. съобразно екологичните норми, установени в българското законодателство, Рамковата директива 96/62/ЕС и действащите дъщерни директиви и програми на Европейския съюз, приета с решение № 93 на заседание на Общинския съвет от 21.04 2004 г./Протокол № 6/.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
Мерки за привеждане концентрациите на сероводород до законно установените норми.							
6.1	Целогодишно осъществяване на системен имисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево от пункта за мониторинг на МОСВ (РИОСВ – В. Търново)	Ежедневно се следят и анализират данните като се дава гласност на резултатите чрез местните медии.	РИОСВ – В. Търново Община Севлиево		НФООС , Общинския бюджет	Постоянен	

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.2	Изработване на план програма с времеви график и пунктове на разположение на мобилната лаборатория на РИОСВ – гр. Русе за получаване на по-прецизни и представителни данни за замърсяването на въздуха в гр. Севлиево със сероводород и фини прахови частици	Мобилната лаборатория на РИОСВ – гр. Русе е снабдена със съвременна апаратура. Работи по план определен от МОСВ и резултатите от замерванията си предоставя на РИОСВ гр. В.Търново.	РИОСВ – В. Търново Община Севлиево		НФООС , Общинския бюджет	2004г.	2005г.
6.3	Изграждане на градска пречиствателна станция за отпадни води в гр. Севлиево	В етап на строителство. Срок за завършване 15.05.2009 г.	Alpine Bau	11 мил. ECU	ИСПА Общинския бюджет	2004г.	2010г.
6.4	Изграждане на биологично стъпало към фирмената ПСОВ на “Севко”- АД	Доизграждане на локалната ПСОВ на “Севко” АД и заустване в бъдещата градска пречиствателната станция за отпадни води.	“Севко”- АД	Според проучва-нето	Собствени средства НФООС Външно финансиране	2005г.	2010г.
6..5	Разработване на етапна програма за реконструкция на а канализационната мрежа.гр. Севлиево	Реконструкцията канализационната мрежа в гр. Севлиево е заложена в ИСПА Проект EuropeAid 116767/D/SV/BG “Изработване на инвестиционни проекти за подобряване на мрежите за питейни води и канализация за градовете Ловеч, Монтана и Севлиево,”	“Бяла” ЕООД Община Севлиево РИОСВ		“Бяла” ЕООД Общински бюджет	2004г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
		През февруари 2009 г. ще се представи цялостният план, а през септември 2009 г. – представяне на всички проекти и тръжната документация.					
6.6	Осъществяване на ежегодна профилактика на канализационната мрежа на гр. Севлиево.	Извършва се профилактика на отделни части от мрежата.	“Бяла” ЕООД	В зависимост от обема на предвидените дейности	“Бяла” ЕООД	Постоянен	
6.7	Рекултивация на старото сметище	Рекултивация на старото сметище на гр. Севлиево е заложена в ИСПА Проект EuropeAid 120520/D/SV/BG “Подготовка на работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейностите по закриване на 18 общински сметища разположени на територията на 5 региона: Монтана, Русе, Севлиево, Силистра и Созопол” - фаза идеен проект.	Община Севлиево Фирми от гр.Севлиево	330 000 лв.	Външно финансиране	2004г.	2007г.
6.8	Изграждане на регионално депо за ТБО и опасни отпадъци	В експлоатация от септември 2006г.	ЗОП - търг	8 200 00лв.	Външно финансиране НФООС,	2004г.	2008г.
Мерки за приваждане концентрациите на ФПЧ и общ прах до законоустановените норми, и запазване нивата на атмосферните замърсители серен диоксид, азотен диоксид и оловни аерозоли, съобразно новите стандарти за КАВ приети в България.							

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.9	Изготвяне на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Севлиево (според проучване)	Цялостна подмяна на старата дограма с PVCдограма и поставяне на външна изолация на детска градина "Радост-1". Цялостна подмяна на старата дограма с PVCдограма на детска градина "Слънце". Цялостна подмяна на старата дограма с PVCдограма на ДОВДЛРГ "Велика и Георги Ченчеви". Външна топло-изолация на северната стена на НУ "Кирил и Методий".	Община Севлиево	Според проучване	Общински бюджет, Външно финансиране	2004г.	2005г.
6.10	Реализиране на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Севлиево (според проучване)	Всички сгради вече са газифицирани.	Община Севлиево	Според проучване	Общински бюджет, Външно финансиране	2005г.	2007г.
6.11	Провеждане на информационна кампания сред населението в гр. Севлиево за употреба на повисококачествени въглища или газификациране	Чрез средствата за масово осведомяване "Севлиевогаз" и Общината популяризират газифицирането, като се поддържа сравнително ниска цена на газта за бита.	Община Севлиево	2 000 лв.	НФООС Общински бюджет	2004г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.12	Поддържане в изправност пътната настилка, и маркировка на селищните и междуселищни пътища в Община Севлиево	За 2008 г. е изкърпена пътната настилка: <ul style="list-style-type: none"> • В населените места – 41 250 м² • В извън населените места – 27 380 м² 	Община Севлиево Пътно управление	В зависимост от обема на предвидените дейности	Общ. бюджет, Републикански бюджет	Постоянен	
6.13	Почистване от натрупан прах на уличната мрежа в гр. Севлиево и поддържане на пътната настилка в добро състояние (по предварителна програма)	769 060 м ² е измитата и почистена от натрупване на прах по улична настилка към 31.12.2008 г.	Община Севлиево		Общински бюджет	Постоянен	
6.14	Проучване възможностите за газифициране на междуселищният транспорт в Община Севлиево (оценка на разходите)	Има изграден пункт за пропан бутан, но се използва само от леки автомобили.	Община Севлиево Транспортни фирми		Собствени средства Външно кредитиране	2004г.	2005г.
6.15	Реконструкция на цеха за производство на месингов блок“Видима”- АД	Извършена е реконструкция.	“Видима” - АД	Според проучва-нето	Собствени средства	2003г.	2004г.
6.16	Годишна профилактика на вентилационните съоръжения, скрубери и съоръжения за очистка на газове “Видима”- АД	Извършват се периодично.	“Видима” - АД		Собствени средства	Постоянен	
6.17	Мониторинг, поддръжка и подмяна на ръкавните филтри в шлайф полира във “Видима”- АД	Извършват се периодично.	“Видима” - АД		Собствени средства	Постоянен	
6.18	Изграждане на системи за подобряване на КАВ във фирмата (затворен цикъл) “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградени са системите.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	2003г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.19	Изграждане на електронна програма за контрол чрез предварителна поддръжка на газоочистващите съоръжения (филтри, въздуховоди, скрубери) в “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградена е електронна програма.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	Постоянен	
6.20	Монтиране на нови спрей кабинни в глазурен участък , “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградени са новите кабинни.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	X.2003г.	XII.2003г.
6.21	Поддръжка и периодична подмяна на ръкавните филтри към сушилната и валцовата мелница за суровини “Минерали Индустриали България” ЕООД	Извършва се периодично.	“Минерали Индустриали България” ЕООД		Собствени средства	Постоянен	
6.22	Изграждане на циклон и филтър към разширение II на производствените мощности “Минерали Индустриали България” ЕООД	Изградени са циклон и филтър.	“Минерали Индустриали България” ЕООД		Собствени средства		X.2003г.
6.23	Доизграждане на разпределителни газопроводи до жилищните сгради в гр. Севлиево	Газоразпределителната мрежа в гр. Севлиево е изградена на 100% и е с дължина общо 30 км.	“Севлиевогаз 2000”-АД	Според проучва-нето	Собствени средства		2007г.
6.24	50% газифициране домакинствата в гр. Севлиево	До края на 2008 год. – 3680 домакинства са газифицирани.	Севлиевогаз 2000”-АД	9 000 000 лв.	Средства на домакинствата		2006г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.25	Разработване схеми за газифициране на домакинствата в гр. Севлиево чрез ниско лихвени банкови кредити	Още не е намерена приемлива схема за кредитиране на битовата газификацията	“Севлиевогаз 2000”-АД Община Севлиево			2004г.	2005г.

ОТЧЕТ, 2009 г. за изпълнение на План - програма и мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Севлиево 2003 - 2010 г. съобразно екологичните норми, установени в българското законодателство, Рамковата директива 96/62/ЕС и действащите дъщерни директиви и програми на Европейския съюз, приета с решение № 93 на заседание на Общинския съвет от 21.04 2004 г./протокол № 6/.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
Мерки за привеждане концентрациите на сероводород до законно установените норми.							
6.1	Целогодишно осъществяване на системен имисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево от пункта за мониторинг на МОСВ (РИОСВ – В. Търново)	Ежедневно се следят и анализират данните като се дава гласност на резултатите чрез местните медии.	РИОСВ – В. Търново Община Севлиево		НФООС , Общинския бюджет	Постоянен	
6.2	Изработване на план програма с времеви график и пунктове на разположение на мобилната лаборатория на РИОСВ – гр. Русе за получаване на по-прецизни и представителни данни за замърсяването на въздуха в гр. Севлиево със сероводород и фини прахови частици	Мобилната лаборатория на РИОСВ – гр. Русе е снабдена със съвременна апаратура. Работи по план определен от МОСВ и резултатите от замерванията си предоставя на РИОСВ гр. В.Търново.	РИОСВ – В. Търново Община Севлиево		НФООС , Общинския бюджет	2004г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.3	Изграждане на градска пречиствателна станция за отпадни води в гр. Севлиево	В експлоатация. Издаден Акт 16 от 19.12.2009 г. и Разрешително за ползване от 23.12.2009 г.	Alpine Bau	11 мил. ECU	НФООС, Външно финансиране-ИСПА Общинския бюджет	2004г.	2010г.
6.4	Изграждане на биологично стъпало към фирмената ПСОВ на "Севко"- АД	Доизграждане на локалната ПСОВ на "Севко" АД и заустване в бъдещата градска пречиствателна станция за отпадни води.	"Севко"- АД	Според проучва-нето	Собствени средства НФООС Външно финансиране	2005г.	2010г.
6.5	Разработване на етапна програма за реконструкция на канализационната мрежа.гр. Севлиево	Реконструкцията канализационната мрежа в гр. Севлиево е заложена в ИСПА Проект EuropeAid 116767/D/SV/BG "Изработване на инвестиционни проекти за подобряване на мрежите за питейни води и канализация за градовете Ловеч, Монтана и Севлиево," - Разработен Мастер План.	"Бяла" ЕООД Община Севлиево РИОСВ		"Бяла" ЕООД Общински бюджет	2004г.	2005г.
6.6	Осъществяване на ежегодна профилактика на канализационната мрежа на гр. Севлиево.	Извършва се профилактика на отделни части от мрежата.	"Бяла" ЕООД	В зависимост от обема на предвидените дейности	"Бяла" ЕООД	Постоянен	

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок		
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край	
6.7	Рекултивация на старото сметище	Рекултивация на старото сметище на гр. Севлиево е заложена в ИСПА Проект EuropeAid 120520/D/SV/BG “Подготовка на работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейностите по закриване на 18 общински сметища разположени на територията на 5 региона: Монтана, Русе, Севлиево, Силистра и Созопол” - Изготвени са работните проекти и предстои одобряване, и процедура по ЗОП за избор на изпълнител.	Община Севлиево Фирми от гр.Севлиево	330 000 лв.	Външно финансиране	2004г.	2007г.	
6.8	Изграждане на регионално депо за ТБО и опасни отпадъци	В експлоатация от септември 2006г.	ЗОП - търг	8 200 000 лв.	Външно финансиране НФООС,	2004г.	2008г.	
Мерки за привеждане концентрациите на ФПЧ и общ прах до законоустановените норми, и запазване нивата на атмосферните замърсители серен диоксид, азотен диоксид и оловни аерозоли, съобразно новите стандарти за КАВ приети в България.								

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.9	Изготвяне на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Севлиево (според проучване)	Цялостна подмяна на старата дограма с PVC дограма на кухня на социален патронаж в гр.Севлиево Цялостна подмяна на старата дограма с PVC дограма на ДГ“Мечо Пух”,с.П.Славейков. Цялостна подмяна на старата дограма с PVC дограма на спортна зала “Дан Колов”, гр. Севлиево. Цялостна подмяна на старата дограма с PVC дограма на социални домове в с. Столът и с. Добромирка.	Община Севлиево	Според проучване	Общински бюджет, Външно финансиране	2004г.	2005г.
6.10	Реализиране на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Севлиево (според проучване)	Всички сгради вече са газифицирани.	Община Севлиево	Според проучване	Общински бюджет, Външно финансиране	2005г.	2007г.
6.11	Провеждане на информационна кампания сред населението в гр. Севлиево за употреба на повисококачествени въглища или газификациране	Чрез средствата за масово осведомяване "Севлиевогаз" и Общината популяризират газифицирането, като се поддържа сравнително ниска цена на газта за бита.	Община Севлиево	2 000 лв.	НФООС Общински бюджет	2004г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.12	Поддържане в изправност пътната настилка, и маркировка на селищните и междуселищни пътища в Община Севлиево	За територията на Община Севлиево през 2009 г. е изкърпена 107 000 м ² пътната настилка:	Община Севлиево Пътно управление	В зависимост от обема на предвидените дейности	Общ. бюджет, Републикански бюджет	Постоянен	
6.13	Почистване от натрупан прах на уличната мрежа в гр. Севлиево и поддържане на пътната настилка в добро състояние (по предварителна програма)	1 193 440 м ² е измитата и почистена от натрупване на прах по улична настилка през 2009 г.	Община Севлиево		Общински бюджет	Постоянен	
6.14	Проучване възможностите за газифициране на междуселищният транспорт в Община Севлиево (оценка на разходите)	Има изграден пункт за пропан бутан, но се използва само от леки автомобили.	Община Севлиево Транспортни фирми		Собствени средства Външно кредитиране	2004г.	2005г.
6.15	Реконструкция на цеха за производство на месингов блок“Видима”- АД	Извършена е реконструкция.	“Видима” - АД	Според проучва-нето	Собствени средства	2003г.	2004г.
6.16	Годишна профилактика на вентилационните съоръжения, скрубери и съоръжения за очистка на газове “Видима”- АД	Извършват се	“Видима” - АД		Собствени средства	Постоянен	
6.17	Мониторинг, поддръжка и подмяна на ръкавните филтри в шлайф полира във “Видима”- АД	Извършват се	“Видима” - АД		Собствени средства	Постоянен	
6.18	Изграждане на системи за подобряване на КАВ във фирмата (затворен цикъл) “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградени са системите.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	2003г.	2005г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.19	Изграждане на електронна програма за контрол чрез предварителна поддръжка на газоочистващите съоръжения (филтри, въздуховоди, скрубери) в “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградена е електронна програма.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	Постоянен	
6.20	Монтиране на нови спрей кабинни в глазурен участък , “Идеал Стандарт – България” - АД	Изградени са новите кабинни.	“Идеал Стандарт – България” - АД		Собствени	X.2003г.	XII.2003г.
6.21	Поддръжка и периодична подмяна на ръкавните филтри към сушилнята и валцовата мелница за суровини “Минерали Индустриали България” ЕООД	Извършва се периодично.	“Минерали Индустриали България” ЕООД		Собствени средства	Постоянен	
6.22	Изграждане на циклон и филтър към разширение II на производствените мощности “Минерали Индустриали България” ЕООД	Изградени са циклон и филтър.	“Минерали Индустриали България” ЕООД		Собствени средства		X.2003г.
6.23	Доизграждане на разпределителни газопроводи до жилищните сгради в гр. Севлиево	Газоразпределителната мрежа в гр. Севлиево е изградена на 100% и е с дължина общо 30 км.	“Севлиевогаз 2000”-АД	Според проучва-нето	Собствени средства		2007г.
6.24	50% газифициране домакинствата в гр. Севлиево	До края на 2009 год. – 3767 домакинства са газифицирани.	Севлиевогаз 2000”-АД	9 000 000 лв.	Средства на домакинствата		2006г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.25	Разработване схеми за газифициране на домакинствата в гр. Севлиево чрез ниско лихвени банкови кредити	Още не е намерена приемлива схема за кредитиране на битовата газификацията	“Севлиевогаз 2000”-АД Община Севлиево			2004г.	2005г.
6.26	Изискване на данните от мониторинга на мобилната лаборатория на МОСВ съгласно Закон за достъп до обществена информация и изготвяне на база данни от замерванията за фини прахови частици.	Изпратено е писмо до РИОСВ-гр. Велико Търново-без отговор.	Община Севлиево РИОСВ - гр.В.Търново		Общинския бюджет	2009 г.	2010 г.
6.27	Оптимизиране, организация и регулиране на уличното движение - изграждане на пешеходни зони и вело-алеи.	Реализация на проект „Благоустрояване на централна градска част и извеждане на джижението зад Паметника на Свободата, изграждане на допълнителни паркинги и проучване за изграждане на Вело алея в крайречната зона.	Община Севлиево	Съгласно проектна КСС	Проекти по ОП-РР Общинския бюджет	Постоянен	

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.28	Реализиране на озеленителни и залесителни мероприятия в селищната система	Подмяна на дълготрайната дървесна растителност на ул. „Бор”, гр. Севлиево. Засаждане на 30 бр. бреза на улица „Никола Петков” и 25 бр. в жк. „Юг”. Залесяване на общински земи в крайградско образувание Крушевски баир: -с черен бор на два дка.; -с широколистна растителност и пет дка.	Община Севлиево	50 000 лв. / год.	Общинския бюджет	Постоянен	
6.29	Осъществяване на контрол при изпълнение на основни и текущи ремонти, при реконструкции на уличната мрежа, за своевременно измиване на транспортната техника при напускане на обекта, спазване на изисквания за задължително покриване на тежкотоварните камиони при транспортиране на строителни отпадъци и насипни товари.	През октомври 2009 г., е създадено звено инспекторат към община Севлиево	Инспекторат към Община Севлиево	50 000лв. / год.	Общинския бюджет	Постоянен	
6.30	Разширяване на обхвата на системата за информиране на населението за КАВ чрез светлинно табло.	Общинския бюджет “РДО–Севлиево”ООД	Община Севлиево “РДО–Севлиево”ООД	5 000 лв.	Общинския бюджет “РДО–Севлиево”ООД	2009 г.	2009 г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

ОТЧЕТ, 2010 г. за изпълнение на План - програма и мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Севлиево 2003 - 2010 г. съобразно екологичните норми, установени в българското законодателство, Рамковата директива 96/62/ЕС и действащите дъщерни директиви и програми на Европейския съюз, приета с решение № 93 на заседание на Общинския съвет от 21.04 2004 г./протокол № 6/.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
Мерки за осъществяване на ефективен системен контрол за състоянието на атмосферният въздух в Община Севлиево							
6.1	Целогодишно осъществяване на системен имисионен контрол върху КАВ в Общински пункта за мониторинг гр.Севлиево N	Ежедневно се следят и анализират данните като се дава гласност на резултатите чрез местните медии.	Община Севлиево	10 хил. лв. / год.	Общински бюджет „Идеал стандарт България” АД	Постоянен	
6.2	Закупуване на техническо оборудване и апаратура за ОМП гр. Севлиево	Осигурени консумативи за дейността на пункта през 2010 г.	Община Севлиево	5хил. лв. .	Общински бюджет	2010г.	2012г.
6.3	Осъществяване на имисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево от подвижна лаборатория на ИАОС - МОСВ	За 2010 година община Севлиево не е включена в графика на мобилната лаборатория ИАОС гр.Русе.	ИАОС - МОСВ	Съгласно годишен график на МОСВ	МОСВ	Постоянен	
6.4	Ежегодно отчитане на изпълнението на програмите за ОС и КАВ в Община Севлиево до 31.01 на следващата година.	Изпълнява се	Община Севлиево			Постоянен	
Мерки за привеждане концентрациите на сероводород в атмосферата до законоустановените норми							
6.5	Предотвратяване замърсяването на р.Росица с утайки от канализационната мрежа на гр.Севлиево	Разработена и се прилага „Програма за управление на утайките от ГПСОВ”	“Бяла” ЕООД	-	-	Постоянен	

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№	Мерки	Отчет за изпълнените мероприятия по програмата за КАВ	Отговорна институция	Финансиране		Срок	
				Стойност	Начин на финансиране	Начало	Край
6.6	Осъществяване на ежегодна профилактика на канализационната мрежа на гр. Севлиево.	Изпълнява се	“Бяла” ЕООД	В зависимост от обема на предвидените дейности	“Бяла” ЕООД	Постоянен	
6.7	Газифициране на 50% от домакинствата в гр.Севлиево и подмяна на отоплителните системи на твърдо гориво в тях с такива използващи природен газ	За 2010 г., 4122 домакинства са газифицирани, като 50 от тях са в селата на общината.	Севлиевогаз 2000”-АД Домакинства от гр.Севлиево	2 мил.лв.	Средства на Домакинства-та	2010г.	2012г.
Мерки за привеждане концентрациите на прах в атмосферата до законоустановените норми и запазване нивата на атмосферните замърсители серен диоксид, азотен диоксид и оловни аерозоли, съобразно новите стандарти за КАВ приети в България.							
6.8	Поддържане в изправност пътната настилка, и маркировка на селищните и междуселищни пътища в Община Севлиево	За територията на община Севлиево през 2010 г. е изкърпена 60 367 м2 пътната настилка.	Община Севлиево Пътно управление	В зависимост от обема на предвидените дейности	Общ. бюджет, Републикански бюджет	Постоянен	
6.9	Почистване от натрупан прах на уличната мрежа в гр. Севлиево и поддържане на пътната настилка в добро състояние	1 464 180 м2 е измитата и почистена от натрупване на прах по улична настилка през 2010 г.	„НеоТитан” ООД Община Севлиево	30 хил. лв.	Общински бюджет	Постоянен	
6.14	Модернизация на техническите средства за почистване на обществените места (автомобили метене и миене)	Осигурен автомобил за миене на уличните платна	„НеоТитан” ООД Община Севлиево	100 хил. лв.	„НеоТитан” ООД	2010г.	2012г.
6.15	Повишаване на стандарта на качеството на услугата почистване	Осигурено е техническо оборудване, съгласно предложената офертата на фирмата.	„НеоТитан” ООД Община Севлиево	-	„НеоТитан” ООД	2010г.	2012г.

8. Информация за мерките или проектите за поддържане подобряване на КАВ, приети след влизане в сила Наредба 12/2010 г. (краткосрочни и средносрочни)

Мерки в Плана за действие към програмата за поддържане и подобряване на КАВ съгласно нормите ФПЧ10 за 2012 - 2014 в гр.Севлиево са съобразени с:

- източниците на замърсяване на атмосферния въздух с ФПЧ10;
- результатите от дисперсионното моделиране и приноса на всеки източник в определяне КАВ на града;
- изискванията за едновременно достигане на СГН на ФПЧ10 - $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и на допустимия брой превишавания на СДК (35 дни с концентрации над $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$;

В този смисъл при изготвянето на Плана за действие към програмата са набелязани приоритети и реалистични мерки за изпълнение в оценяваните сектори, чрез които може ефективно да се повлияе на КАВ в гр. Севлиево.

Всяка мярка е обозначена със собствен уникален код на латиница.

8. Информация за мерките и проектите за подобряване, поддържане и или задържане на КАВ, приети след влизане в сила Наредба 12/2010 г. (краткосрочни и средносрочни)

Таблица 8. Мерки и проекти в Община Севлиево за подобряване, поддържане и или задържане на КАВ по отношение съдържание на ФПЧ10 (2012 -2013г.)

Легенда:SV - Севлиево; а - административна мярка; i-информационна мярка; t - техническа мярка; о – организационна № - номер поред приоритет/мярка.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
Краткосрочни мерки - до края на 2012 г.							
1.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от битовия сектор, обществените сгради и търговските обекти на гр.Севлиево;						
	SV_t_1.4	Реализация на проекти за газифициране на жилищни сгради, търговски и административни обекти.	3 - 40 хил. лв./обект	Постоянен	Собствени средства;	Брой газифицирани жилища и обекти	Жилищни кооперации. Община Севлиево
	SV_t_1.5	Санитаране на жилищни блокове	Според проучване	Постоянен	Самофинансиране, програми и фондове	Брой санирани блокове	Жилищни кооперации. Община Севлиево
	SV_t_1.6	Реализиране на проекти за санитаране и прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура и административни сгради в гр. Севлиево;	Според проучване	Постоянен	Общински бюджет, Външно финансиране	Брой проекти и реализирани мерки	Община Севлиево
	SV_i_1.2	Запознаване на обществеността с въздействието на основните атмосферни замърсители върху здравето на хората и възможностите за лично участие в намаляването на вредните емисии на ФПЧ10;	1	2012 г.	Общински бюджет	Брой кампании	Община Севлиево
	SV_i_1.3	Информирание на населението за състоянието на атмосферния въздух и изпълнението на мерките от плана за действие от Общинската програма за КАВ;	1/год.	Постоянен	Общински бюджет	Брой информирани население	Община Севлиево
	SV_t_1.9	Сертифициране и паспортизация за енергийна ефективност, топло съхранение и икономия на енергия в общински сгради с разгъната застроена площ над 1000 кв. м.	Според проучване	2013г.	Общински бюджет, външно финансиране	Брой сгради	Община Севлиево

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_o_1.1	Сътрудничество и работа с НПО и граждански организации по конкретни проекти в областта на подобряване на КАВ	Според проекта	Постоянен	Финансирани по програми и фондове	Брой проекти	Община Севлиево, НПО и граждански организации
2.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от транспорта						
	SV_o_2.2	Оптимизиране на зимното снегочистване и замяна на пясъка с алтернативни реагенти против обледяване на уличната настилка през зимата;	60/год.	2012 г.	Общински бюджет	Използван % алтернативни реагенти	Община Севлиево
	SV_o_2.3	Усъвършенстване на системата за управление на градския трафик, в т.ч. оптимизиране транспортните маршрути за превоз на товари и стоки;		2012 г.	Общински бюджет	Брой маршрути	Община Севлиево
	SV_a_2.4	Ограничаване трафика на тежкотоварни автомобили и техника в ЦГЧ на град Севлиево;		2012 г.	Общински бюджет	Брой ограничения	Община Севлиево
	SV_a_2.5	Забрана за движение на товарни автомобили по определени улици;		2012 г.	Общински бюджет	Брой улици	Община Севлиево
	SV_o_2.4	Организация и оптимизиране на броя на паркоместата в ЦГЧ на града;		2012 г.	Общински бюджет	Брой паркоместа	Община Севлиево
	SV_a_2.6	Ограничаване на емисиите от транспорта чрез организация и регулиране на движението на МПС		2012 г.	Общински бюджет	Брой кръстовища	Община Севлиево
	SV_a_2.7	Въвеждане на условия в обществените поръчки за възлагане ремонти и модернизация на уличната мрежа да се използват техники, изпълняващи екологичните критерии по отношение на емисии на прах;		2012г.	Общински бюджет	Брой поръчки	Община Севлиево
	SV_t_2.11	Изграждането на нова и поддръжка на съществуващата пътна инфраструктура;	2 000/год.	Постоянен	Общински бюджет	км. ремонтирана настилка	Община Севлиево
	SV_i_2.6	Участие в дейностите по честването на Европейската седмица на мобилността, с цел стимулиране на алтернативните начини на придвижване	1	2012г.	Общински бюджет	Брой участници	Община Севлиево
	SV_i_2.7	Провеждане на кампании и мероприятия за насърчаване на велосипедния транспорт	2	2012г.	Общински бюджет	Брой участници	Община Севлиево
3.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от промишлеността на гр.Севлиево						

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_a_3.8	Контрол и проверки за изпълнение на условията за КАВ по издадени комплексни разрешителни в производствени предприятия с издадени (КР);	-	Постоянен	-	Брой проверки	РИОСВ
	SV_t_3.14	Снижаване емисиите на ФПЧ10 от инсталации на фирмени площадките с издадени комплексни разрешителни до разрешените емисионните норми в тях;	-	Сроковете заложен в (КР)	Собствено финансиране	Количество емисии на ФПЧ10	Фирмите оператори на площадките
	SV_a_3.9	Провеждане на строг технологичен и емисионен контрол от страна на органите на МОСВ, за привеждане дейността на производствени предприятия в съответствие с нормативната уредба за КАВ и опазване на околната среда;	-	Постоянен	-	Брой проверки	РИОСВ
	SV_a_3.10	Разрешаване на нови производства единствено при използване на енергии и горива съобразени с екологичните изисквания за НДНТ, гарантиращи ниски стойности на емисии;	-	Постоянен	Собствено финансиране	Брой издадени разрешителни	РИОСВ
	SV_t_3.16	Монтаж или подмяна на физически стари и морално остарели локални пречиствателни съоръжения за прах във вредни производства;	Според проекта	Постоянен	Собствено финансиране	Брой подменени пречиствателни и съоръжения	Производствените предприятия
4.	Други действия за контрол и намаляване на емисиите от прах и ФПЧ10, емитирани от неорганизиран, площни и други източници						
	SV_a_4.11	Актуализация на общинските наредби, имащи отношение към чистотата на атмосферния въздух.	5	2012 г.	Общински бюджет	Брой актуализирани наредби	Община Севлиево
	SV_t_4.17	Осъществяване на периодичен имисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево от мобилна станция на МОСВ (РИОСВ – Русе).	-	Постоянен	-	Брой проверки	МОСВ
	SV_t_4.18	Изграждане на електронна база данни за КАВ	3	2012г.	Общински бюджет	Брой електронни записи	Община Севлиево
	SV_t_4.20	Осъществяване на ежегодна периодична профилактика на отводнителните канавки за повърхностни води през пролетния и есенния сезон.	10	Постоянен	Общински бюджет	Дължина на почистените канавки	Община Севлиево БКС
	SV_t_4.21	Мокро метене и миене на уличната мрежа и машинно почистване на натрупващия се пътен нанос на границата между пътното платно и бордюрите	50	Постоянен	Общински бюджет	Дължина на почистената улична мрежа	Община Севлиево

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_t_4.24	Оросяване на улиците през сухи и горещи периоди;	20	При необходимост	Общински бюджет	Брой улици. площ	Община Севлиево
	SV_a_4.13	Контрол и проверки на изпълнителите на дейностите по почистване на уличната мрежа;	2/год.	Постоянен	Общински бюджет	Брой проверки	Община Севлиево Инспекторат
	SV_a_4.13.1	Контрол върху извършване на изкопни работи и строително - ремонтните дейности за предотвратяване разпиляването на пръст и отпадъци по улиците на гр. Севлиево (използване на прахозащитни прегради, създаване на временни пунктове за измиване на автомобилните гуми, за използване на покривала и пр.)	2/год.	Постоянен	-	Брой проверки	Община Севлиево Инспекторат
	SV_o_4.7	Въвеждането в експлоатация на всеки строителен обект да се предхожда от почистване (при необходимост - от измиване), на площадката и прилежащите площи.	-	Постоянен	Собствени средства на изпълнителите	Брой почистени обекти	Община Севлиево Инспекторат
	SV_t_4.28	Провеждане на озеленителни мероприятия върху ерозирани и пустеещи терени в промишлените и градски зони;	5/год.	Постоянен	Общински бюджет	Брой мероприятия	Община Севлиево
	SV_t_4.29	Реализиране на проекти за доизграждане на зелената система на гр.Севлиево: засаждане на едро размерна и храстова растителност (в т.ч. допълнително затревяване), абсорбиращи праха и аерозолите от въздуха по трасетата с интензивно движение на МПС;	5	2012.	Общински бюджет	Проект	Община Севлиево
	SV_t_4.33	Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки и настилките на паркингите за домуване на МПС в жилищните комплекси;	Според обема на работа	постоянен	Общински бюджет	Декара настилка	Община Севлиево
	SV_t_4.34	Благоустрояване на междублокови пространства и премахването на източниците на пътен нанос и емисиите на ресуспендиран ФПЧ10 от тях;	5/год.	постоянен	Общински бюджет		Община Севлиево
Средносрочни мерки - до края на 2013 г.							
1.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от битовия сектор, обществените сгради и търговските обекти на гр.Севлиево;						
	SV_t_1.5	Санитаране на жилищни блокове	Според проучване	Постоянен	Само финансиране, програми	Брой санирани блокове	Жилищни кооперации. Община Севлиево

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_t_1.6	Реализиране на проекти за саниране и прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура и административни сгради в гр. Севлиево;	Според проучване	Постоянен	Общински бюджет, Външно финансиране	Брой проекти и реализирани мерки	Община Севлиево
	SV_i_1.3	Информирание на населението за състоянието на атмосферния въздух и изпълнението на мерките от плана за действие от Общинската програма за КАВ;	1/год.	Постоянен	Общински бюджет	Брой информирани население	Община Севлиево
	SV_t_1.9	Сертифициране и паспортизация за енергийна ефективност, топло съхранение и икономия на енергия в общински сгради с разгъната застроена площ над 1000 кв. м.	Според проучване	2013г.	Общински бюджет, външно финансиране	Брой сгради	Община Севлиево
	SV_o_1.1	Сътрудничество и работа с НПО и граждански организации по конкретни проекти в областта на подобряване на КАВ	Според проекта	Постоянен	Финансиране по програми и фондове	Брой проекти	Община Севлиево, НПО и граждански организации
2.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от транспорта						
	SV_o_2.2	Оптимизиране на зимното снегопочистване и замяна на пясъка с алтернативни реагенти против обледяване на уличната настилка през зимата;	60 /год.	2013 г.	Общински бюджет	Използван % алтернативни реагенти	Община Севлиево
	SV_t_2.11	Изграждането на нова и поддръжка на съществуващата пътна инфраструктура;	2 000 /год.	Постоянен	Общински бюджет	км. ремонтирана настилка	Община Севлиево
	SV_i_2.6	Участие в дейностите по честването на Европейската седмица на мобилността, с цел стимулиране на алтернативните начини на придвижване	1	2013г.	Общински бюджет	Брой участници	Община Севлиево
	SV_i_2.7	Провеждане на кампании и мероприятия за насърчаване на велосипедния транспорт	2	2013г.	Общински бюджет	Брой участници	Община Севлиево
3.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от промишлеността на гр.Севлиево						
	SV_a_3.8	Контрол и проверки за изпълнение на условията за КАВ по издадени комплексни разрешителни в производствени предприятия с издадени (КР);	-	Постоянен	-	Брой проверки	РИОСВ
	SV_t_3.14	Снижаване емисиите на ФПЧ10 от инсталации на фирмени площадките с издадени комплексни разрешителни до разрешените емисионните норми в тях;	-	Сроковете заложи в (КР)	Собствено финансиране	Количество емисии на ФПЧ10	Фирмите оператори на площадките

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_a_3.9	Провеждане на строг технологичен и емисионен контрол от страна на органите на МОСВ за провеждане дейността на производствени предприятия в съответствие с нормативната уредба за КАВ и опазване на околната среда;	-	Постоянен	-	Брой проверки	РИОСВ
	SV_a_3.10	Разрешаване на нови производства единствено при използване на енергии и горива съобразени с екологичните изисквания за НДНТ, гарантиращи ниски стойности на емисии;	-	Постоянен	Собствено финансиране	Брой издадени разрешителни	РИОСВ
	SV_t_3.16	Монтаж или подмяна на физически стари и морално остарели локални пречиствателни съоръжения за прах във вредни производства;	Според проекта	Постоянен	Собствено финансиране	Брой подменени пречиствателни съоръжения	Производствените предприятия
4.	Други действия за контрол и намаляване на емисиите от прах и ФПЧ10, емитирани от неорганизирани, площни и други източници						
	SV_t_4.17	Периодично осъществяване на системен емисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево	-	Постоянен	-	Брой проверки	МОСВ
	SV_t_4.20	Осъществяване на ежегодна периодична профилактика на отводнителните канавки за повърхностни води през пролетния и есенния сезон.	10	Постоянен	Общински бюджет	Дължина на почистените канавки	Община Севлиево БКС
	SV_t_4.21	Мокро метене и миене на уличната мрежа и машинно почистване на натрупващия се пътен нанос на границата между пътното платно и бордюрите	50	Постоянен	Общински бюджет	Дължина на почистената улична мрежа	Община Севлиево
	SV_t_4.24	Оросяване на улиците през сухи и горещи периоди;	20	При необходимост	Общински бюджет	Брой улици. площ	Община Севлиево
	SV_a_4.13	Контрол и проверки на изпълнителите на дейностите по почистване на уличната мрежа;	-	Постоянен	Общински бюджет	Брой проверки	Община Севлиево Инспекторат
	SV_a_4.13	Контрол върху извършване на изкопни работи и строително - ремонтните дейности за предотвратяване разпиляването на пръст и отпадъци по улиците на гр. Севлиево (използване на прахо защитни прегради, създаване на временни пунктове за измиване на автомобилните гуми, за използване на покривала и пр.)	-	Постоянен	-	Брой проверки	Община Севлиево Инспекторат

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_o_4.7	Въвеждането в експлоатация на всеки строителен обект да се предхожда от почистване (при необходимост - от измиване), на площадката и прилежащите площи.	-	2013 г.	Собствени средства на изпълнителите	Брой почистени обекти преди въвеждането им в експлоатация	Община Севлиево Инспекторат
	SV_t_4.28	Провеждане на озеленителни мероприятия върху ерозирани и пустеещи терени в промишлените и градски зони;	5	Постоянен	Общински бюджет	Брой мероприятия	Община Севлиево
	SV_t_4.33	Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки и настилките на паркингите за домуване на МПС в жилищните комплекси;	Според обема на работа	постоянен	Общински бюджет	Декара настилка	Община Севлиево
	SV_t_4.34	Благоустрояване на междублокови пространства и премахването на източниците на пътен нанос и емисиите на ресуспендиран ФПЧ10 от тях;	5 /год.	постоянен	Общински бюджет		Община Севлиево

9. Информация за мерки в Община Севлиево, които са планирани или се проучват с дългосрочна перспектива до 2014г.

Таблица 9. Мерки и проекти в Община Севлиево за подобряване, поддържане и или задържане на КАВ по отношение на ФПЧ10 (2014г.)

Легенда:SV - Севлиево; а - административна мярка; i-информационна мярка; t - техническа мярка; о – организационна № - номер поред приоритет/мярка.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
Дългосрочни мерки - до края на 2014 г.							
1.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от битовия сектор на гр.Севлиево;						
	SV_t_1.5	Санитаране на жилищни блокове	Според проучване	Постоянен	Само финансиране, програми и фондове	Брой санирани блокове	Жилищни кооперации. Община Севлиево

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_t_1.6	Реализиране на проекти за саниране и прилагане на мерки за енергийна ефективност в общински административни сгради в гр. Севлиево;	Според проучване	Постоянен	Общински бюджет, Външно финансиране	Брой проекти и реализирани мерки	Община Севлиево
	SV_i_1.3	Информирание на населението за състоянието на атмосферния въздух и изпълнението на мерките от плана за действие от Общинската програма за КАВ;	1/год.	Постоянен	Общински бюджет	Брой информирано население	Община Севлиево
	SV_t_1.9	Сертифициране и паспортизация за енергийна ефективност, топло съхранение и икономия на енергия в общински сгради с разгъната застроена площ над 1000 кв. м.	Според проучване	2014г.	Общински бюджет, външно финансиране	Брой сгради	Община Севлиево
	SV_o_1.1	Сътрудничество и работа с НПО и граждански организации по конкретни проекти в областта на подобряване на КАВ	Според проекта	Постоянен	Финансирани по програми и фондове	Брой проекти	Община Севлиево, НПО и граждански организации
2.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от транспорта						
	SV_o_2.2	Оптимизиране на зимното снегочистване и замяна на пясъка с алтернативни реагенти против обледяване на уличната настилка през зимата;	60/год.	2014 г.	Общински бюджет	Използван % алтернативни реагенти	Община Севлиево
	SV_t_2.11	Изграждането на нова и поддръжка на съществуващата пътна инфраструктура;	2000/год.	Постоянен	Общински бюджет	км. ремонтирана настилка	Община Севлиево
	SV_i_2.6	Участие в дейностите по честването на Европейската седмица на мобилността, с цел стимулиране на алтернативните начини на придвижване	1	2014г.	Общински бюджет	Брой участници	Община Севлиево
3.	Намаляване емисиите на ФПЧ10 в атмосферния въздух от промишлеността на гр.Севлиево						
	SV_a_3.8	Контрол и проверки за изпълнение на условията за КАВ по издадени комплексни разрешителни в производствени предприятия с издадени (КР);	-	Постоянен	-	Брой проверки	РИОСВ
	SV_t_3.14	Снижаване емисиите на ФПЧ10 от инсталации на фирмени площадките с издадени комплексни разрешителни до разрешените емисионните норми в тях;	-	Сроковете заложи в (КР)	Собствено финансиране	Количество емисии на ФПЧ10	Фирмите оператори на площадките
	SV_a_3.9	Провеждане на строг технологичен и емисионен контрол от страна на органите на МОСВ за привеждане	-	Постоянен	-	Брой проверки	РИОСВ

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
		дейността на производствени предприятия в съответствие с нормативната уредба за КАВ и опазване на околната среда;					
	SV_a_3.10	Разрешаване на нови производства единствено при използване на енергии и горива съобразени с екологичните изисквания за НДНТ, гарантиращи ниски стойности на емисии;	-	Постоянен	Собствено финансиране	Брой издадени разрешителни	РИОСВ ,
	SV_t_3.16	Монтаж или подмяна на физически стари и морално остарели локални пречиствателни съоръжения за прах във вредни производства;	Според проекта	Постоянен	Собствено финансиране	Брой подменени пречиствателни и съоръжения	Производствените предприятия
4.	Други действия за контрол и намаляване на емисиите от прах и ФПЧ10, емитирани от неорганизирани, площни и други източници						
	SV_t_4.17	Периодично осъществяване на системен имисионен контрол върху КАВ в гр.Севлиево		Постоянен	-	Брой проверки	МОСВ
	SV_t_4.20	Осъществяване на ежегодна периодична профилактика на отводнителните канавки за повърхностни води през пролетния и есенния сезон.	10	Постоянен	Общински бюджет	Дължина на почистените канавки	Община Севлиево БКС
	SV_t_4.21	Мокро метене и миене на уличната мрежа и машинно почистване на натрупващия се пътен нанос на границата между пътното платно и бордюрите	50/год.	Постоянен	Общински бюджет	Дължина на почистената улична мрежа	Община Севлиево
	SV_t_4.24	Оросяване на улиците през сухи и горещи периоди;	20/год.	При необходимост	Общински бюджет	Брой улици. площ	Община Севлиево
	SV_a_4.13	Контрол и проверки на изпълнителите на дейностите по почистване на уличната мрежа;		Постоянен	Общински бюджет	Брой проверки	Община Севлиево Инспекторат
	SV_a_4.13.1	Контрол върху извършване на изкопни работи и строително - ремонтните дейности за предотвратяване разпиляването на пръст и отпадъци по улиците на гр. Севлиево (използване на прахозащитни прегради, създаване на временни пунктове за измиване на автомобилните гуми, за използване на покривала и пр.)	-	Постоянен	-	Брой проверки	Община Севлиево Инспекторат

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

№ Приоритет	Собствен уникален код	Мярка	Необходими средства (хил.лв.)	Срок	Източник на средствата	Индикатори за контрол	Отговорна институция
	SV_t_4.28	Провеждане на озеленителни мероприятия върху ерозирани и пустеещи терени в промишлените и градски зони;	5	Постоянен	Общински бюджет	Брой мероприятия	Община Севлиево
	SV_t_4.29	Реализиране на проекти за доизграждане на зелената система на гр.Севлиево: засаждане на едро размерна и храстова растителност (в т.ч. допълнително затревяване), абсорбиращи праха и аерозолите от въздуха по трасетата с интензивно движение на МПС;	5	2014.	Общински бюджет	Проект	Община Севлиево
	SV_t_4.30	Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки и настилките на паркингите за домуване на МПС в жилищните комплекси;	Според обема на работа	постоянен	Общински бюджет	Декара настилка	Община Севлиево
	SV_t_4.31	Благоустройство на междублокови пространства и премахването на източниците на пътен нанос и емисиите на ресуспендиран ФПЧ10 от тях;	5/год.	постоянен	Общински бюджет		Община Севлиево

9.Дисперсионно моделиране и оценка на прогнозните нива на замърсяване, след прилагане на мерките 2013г.

Освен моделиране за референтната 2007 и 2010 година, беше извършено и прогнозно моделиране за замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 в град Севлиево за 2013 година (Приложение 10). Прогнозното моделиране имаше за цел да визуализира ефекта от някои краткосрочни и средносрочни мерки за поддържане на КАВ, съгласно нормите за ФПЧ10.

В количествено отношение този модел предвижда газифициране на още 20% от жилищните сгради в гр. Севлиево и количествено намаление на емисиите на ФПЧ10 от населението в град Севлиево 2013 година, чрез намалени консумацията на твърди горива..

При анализа на влиянието на битовото отопление е отчетено, че то е един от основните фактори определящо КАВ и спазване норми за ФПЧ10 и това се наблюдава системно по време на отоплителния сезон. В тази смисъл мерките за газификация и провеждане на мероприятия за енергийна ефективност в битовия сектор следва да се приемат като приоритетни.

Представени са и резултатите от сумирането на емисиите от точковите, линейните, площните източници и фоново ниво, очаквани през 2013 г., след прилагането на посочените в програмата мерки (Таблица 9.1).

Замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 през 2013г. запазва дяловата тенденция на източниците, като се наблюдава спад на емисиите от битово отопление и задържане количествата на емисиите от транспортния сектор и промишлеността. Очакваното намаление на емисии на ФПЧ10 от битовия сектор е в резултат на продължаващата газификация на битовия сектор в града и преминаване на повече домакинства към енергопотребление на природен газ в жилищата си.

Година	Източник на емисия	Годишна емисия на ФПЧ10	
		(т/г.)	(%)
2013	Битов сектор (отопление)	52	43
	Промисленост	44	37
	Транспорт	24	20
	Общо	120	100%

Таблица 9.1. Очакван принос на основните източници в общата емисия на ФПЧ10 2013г.

Прогнозния модел на разпределението на замърсяването с ФПЧ10 в град Севлиево през 2013 г. е направена като се вземат под внимание следните фактори:

- изпълнение на в Плана за действие, предложен в настоящата програма;
- изпълнение на мерките в битовия сектор за енергийна ефективност и преминаване от твърдо гориво на газ, електричество или други алтернативни средства за отопление, предложени в настоящата програма,

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

- запазване на тенденцията (от 2010г.) на имисиите от Транспортния сектор до 17 % от имисиите на ФПЧ10 в град Севлиево;
- ограничаване на ефекта на пряко замърсяване на въздуха от промишлеността до 6% принос в имисиите на ФПЧ10 за гр.Севлиево;
- запазване на фоновото замърсяване на нива от 2010г. ;

Модела не изчислява фонове концентрации и изисква допълнително прибавяне на фонове ниво на ФПЧ10. За 2013 г. не може да бъде предвидено фонове ниво на ФПЧ10. На този етап за целите на модела е прогнозирано и определено фонове ниво и замърсяване, което да бъде запазено. Очаква се също фоновото ниво на ФПЧ10, в резултат от прилагането на ограничавачи мерки в регионален и национален мащаб, също да бъдат намалени.

Източник	СГК на ФПЧ 10 Определена в рецепторна точка (РТ1525) $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Принос на различните източници в СГК моделирана стойност – (без) фонове концентрация %	Принос на различните източници в СГК моделирана стойност + (с) фонове концентрация %
Точкови източници (Промисленост)	0.55	6.75	2.28
Линейни Източници (Транспорт)	1.63	20.00	6.75
Площни източници (Битов сектор)	5.97	73.25	24.72
Фонове замърсяване*	16.00		66.25
Общо моделирана стойност	8.15	100.00	-
Общо моделирана стойност + фонове концентрация	24.15	-	100.00

Таблица 9.2. Дисперсионно моделиране на емисиите на СГК на ФПЧ10 за 2013г. и участието на всички източници и фона при формирането на СГК на ФП10 в рецепторна точка (РТ1525)

На база получени резултати за СГК от моделирането в следващата таблица са представени изчисления брой превишения на средно денонощната норма за ФПЧ10.

Година	Изчислен брой превишения на СДН	Брой регистрирани превишения на СДН
2013 г.	24	-

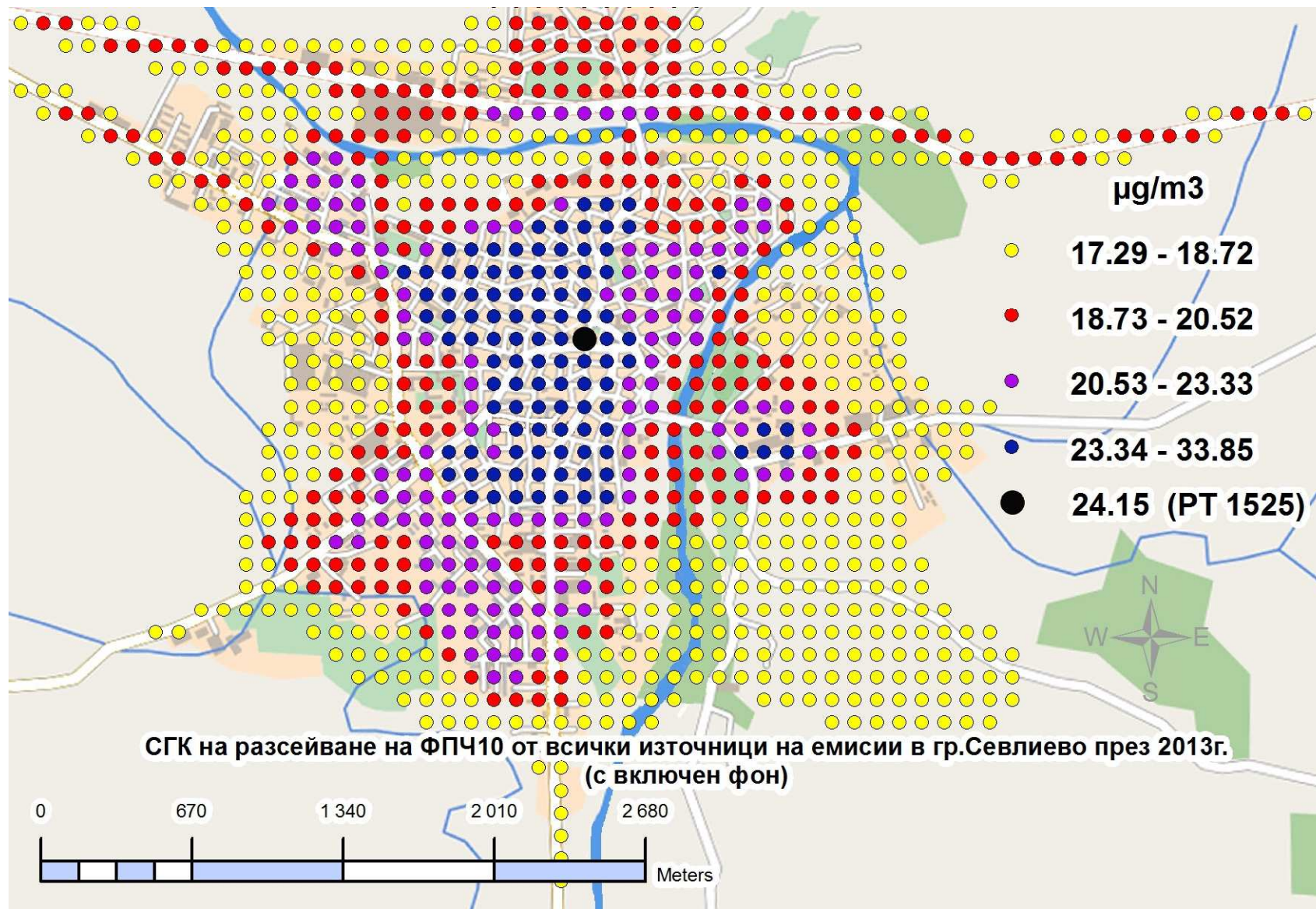
Таблица 9.2.1. Изчислени и бр. превишения на СДН на ФПЧ10 в гр.Севлиево

Резултатът е получен съгласно формулата:

$$\text{Брой на 24-часовите стойности} > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3 = 0.68 * \text{EXP}(\text{ФПЧ10 (СГК)} * 0.147)$$

$$\text{за средногодишна стойност} < 27 \mu\text{g}/\text{m}^3 ,$$

За определяне броя на превишенията на СДН е използвана формулата за изчисляване на краткосрочни стойности от средногодишни концентрации от „Наръчник по оценка на КАВ” на МОСВ, октомври 2002 г. (Приложение 11 - 8).

Фиг. 9.1. Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 всички сектори – 2013г.

10. Информация по т.2 и т.3 от раздел II на Приложение № 15 на Наредба № 12/2010 г.

10. 1.Информация относно етапа на изпълнение на директивите по - т. 2 от раздел II имащи отношение към КАВ

10.1.1.Директива 70/220/ЕИО на Съвета от 20 март 1970 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно мерките, които трябва да бъдат предприети срещу замърсяването на въздуха от газовете на двигателите на МПС

Директивата е хармонизирана в българското законодателство със ЗЧАВ, Закона за движение по пътищата и наредбите към тях.

В чл. 12 на ЗЧАВ нормирането на вредни вещества (замърсители) в отработилите газове от двигатели с вътрешно горене се извършва по показатели: димност, съдържание на въглероден окис, азотни окиси и въглеводороди. В чл. 13 на ЗЧАВ се посочва че нормите за емисии на вредни вещества (замърсители) в отработилите газове от моторните превозни средства се утвърждават

от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията съвместно с министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването.

В Закона за движение по пътищата и Наредба №73/2006 г. /обн. ДВ, бр. 51/2006 г е регламентирано типовото одобряване на нови моторни превозни по отношение на замърсяването на въздуха с емисии от техните двигатели. Съгласно Наредба № 32 от 05.08.19998 г. за периодичните прегледи за проверки на техническата изправност на пътните превозни средства /МПС/ (обн. ДВ, бр. 74/1999 г.). са посочени максимално допустими емисии на вредни вещества (замърсители) в отработените газове от МПС. Компетентен орган по прилагане на цитираните нормативни актове е Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, чрез Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" и определените от Министъра на вътрешните работи служби. Измерване на емисиите от МПС се прави в рамките на годишния технически преглед. Контролните органи не разполагат с мобилни системи за контрол на емисиите на вредни вещества (замърсители) в отработени газове от двигатели с вътрешно горене.

10.1.2.Директива 94/63/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно ограничаването на емисиите на летливи органични съединения (ЛОС), изпускани при съхранението и превоза на бензини от терминали до бензиностанции

Изискванията на директивата са хармонизирани в националното законодателство чрез:

-Наредба №16 за ограничаване на емисиите от летливи органични съединения при съхранение и превоз на бензини.

-Методика за определяне на емисиите на летливи органични (ЛОС) при съхранение, товарене и разтоварване на бензини (утвърдена със Заповед №РД-1238/01.10.2003г. на МОСВ)

Министърът на околната среда и водите съгласувано с министъра на икономиката и енергетиката, с министъра на регионалното развитие и благоустройството и с министъра на транспорта и министъра на здравеопазването издават инструкции по прилагане на наредбата. РИОСВ по места годишно предоставят информация на Министерството на околната среда и водите МОСВ за състоянието на обектите, попадащи в обхвата на наредбата, която се докладва в Европейската комисия (ЕК).

На територията на Община Севлиево има общо 12 бензиностанции. Дейността на обектите е приведена в съответствие с изискванията на Директива 94/63/ЕО за монтиране на

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. технически системи за улавяне на бензиновите пари при зареждане, товарене, разтоварване и съхранение на бензини в резервоарите на бензиностанциите. Всички бензиностанции са оборудвани с устройства за връщане на бензиновите пари в автоцистерните при зареждане на автомобилите с гориво.

10.1.3.Директива 2008/1/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването

На територията на Община Севлиево има общо 3 инсталации, попадащи в обхвата на Директива 2008/1/ЕО.

Операторите на инсталациите предоставят годишни доклади за изпълнение дейностите по спазване условията на съответните комплексни разрешителни ИАОС-МОСВ.

Оператор	Предмет на дейност	№ на КР
“ИДЕАЛ СТАНДАРТ – ВИДИМА” АД	1.“Леярна”, S 2.“Галваничен”, S /Асмега 1/ 3.“Галваничен”, S /Асмега 3/ 4. Декоративни покрития, S	№ 20/2004 г.
	Инсталация за производство на керамични продукти – санитарен фаянс: Тунелни пещи VC (3 бр.) Тунелна пещ FFC (1 бр.) Шатълна пещ VC-RF (1 бр.) Шатълна пещ FFC -RF (1 бр.) Тунелна пещ VC (1 бр.) Тунелна пещ VC-RF (1 бр.)	№ 67/2005 г.
„Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол”, гр. Севлиево	1.Три броя клетки за неопасни отпадъци – от № 1 до № 3; 2.Четиридесет и четири клетки за опасни отпадъци – от № 1 до № 44.	№ 182 – НО/2007г.
“СИБИ”ООД	Автоматична галванична линия ASMEGA Леярен цех	№24/2005, акт.2011 г.

10.1.4.Директива 97/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1997г. за сближаване законодателствата на държавите членки във връзка с мерките за ограничаване емисиите на газообразни и прахообразни замърсители от двигатели с вътрешно горене, инсталирани в извън пътна подвижна техника

Директивата е хармонизирана в националното законодателство чрез Наредба № 10 от 24.02.2004 г. за условията и реда за одобрение на типа на двигатели с вътрешно горене за извън пътна техника по отношение на емисиите на замърсители. Контролен орган по спазването на наредбата е Контролно-техническата инспекция (КТИ) към Министъра на земеделието и храните. С наредбата се регламентира начина на контрола, докладване пред държавите членки и Европейската комисия.

10.1.5.Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 1998г. относно качеството на бензиновите и дизеловите горива

Директивата е хармонизирана в националното законодателство с Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията реда и начина на техния контрол (ПМС № 156 от 15.07.2003 г., обн. ДВ, бр. 66/2003 г., изм. ДВ бр. 69/2005 г., бр.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г. 78/2005 г., бр. 40/2006 г., бр.76/2007 г.). Изискванията на наредбата се прилагат за течни горива от нефтени производи или биогорива: автомобилни бензини; горива за дизелови двигатели; биодизел; газьоли за промишлени и комунални цели; газьоли за извън пътна техника; корабни горива: леки корабни дизелови горива, корабни дизелови горива и корабни остатъчни горива; котелни горива; тежки горива. С Решение №173 от 27.04. 1998 г. на Министерски съвет е приета Национална програма за прекратяване производството и употребата на оловни бензини към 31.12.2003 година.

Компетентен орган по прилагане на наредбата е Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН). Контролът се осъществява чрез Главна дирекция "Контрол на качеството на течните горива" (ГД "ККТГ").

10.1.6.Директива 1999/13/ЕО на Съвета от 11 март 1999 г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения, дължащи се на употребата на органични разтворители в определени дейности и инсталации

Директивата е хармонизирана чрез Наредба №7/2003г. за норми на допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат от употреба на разтворители в определени инсталации. (ДВ бр. 96/2003 г. с изм. и доп.).

В Приложение № 1 от Наредба №7/2003 г. са посочени 15 категории дейности, които попадат в обхвата на Наредбата. Инсталациите, при чиято експлоатацията е налице превишаване на долните прагове за консумация на разтворители (ПСКР), съгл. Приложение №2, изготвят ежегодно План за управление на разтворителите (ПУР), с цел доказване спазване на норми за допустими емисии (НДЕ) или норми за общи емисии (НОЕ). Плановете за управление на разтворителите се утвърждават от РИОСВ.

Контрол по спазването на наредбата се осъществява от регионалните органи на МОСВ – РИОСВ.

10.1.7.Директива 1999/32/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно намаляването на съдържанието на сяра в определени течни горива

Директивата е въведена с Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол (приета с ПМС № 156/15.07.2003 г., ДВ, бр. 66/2003 г., изм. ДВ бр. 69/2005 г., бр. 78/2005 г., бр. 40/2006 г., бр. 76/2007 и бр. 93/2003 г.). Наредбата е в сила от 01.10.2003 г. Компетентен орган по прилагане на наредбата е Председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор ДАМТН чрез Главна дирекция "Контрол на качеството на течните горива" (ГД "ККТГ").

10.1.8.Директива 2000/76/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2000 г. относно изгарянето на отпадъците

Директивата е хармонизирана със Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и Наредба №6 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 78 от 2004 г.).

На територията на Община Севлиево няма инсталации за изгаряне на отпадъци.

10.1.9.Директива 2001/80/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. за ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации

Хармонизирането на Директивата с изискванията на Българското законодателство е направено чрез:

-Наредба № 10 от 6.10.2003 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации. С наредбата се определят норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах (наричан по-нататък само прах), изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (ГГИ). Разпоредбите на тази наредба се прилагат за всички големи горивни инсталации с номинална топлинна мощност, по-голяма или равна на 50 MW , независимо от вида на използваното в тях гориво - твърдо, течно или газообразно.

- НАРЕДБА № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на икономиката, министъра на здравеопазването и министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 64 от 5.08.2005 г., в сила от 6.08.2006 г.). Наредбата установява норми за допустими емисии (НДЕ) на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, с оглед предотвратяване или ограничаване на възможните преки и/или косвени въздействия от емисиите върху околната среда, както и на свързаните с тях потенциални рискове за човешкото здраве. Установените с наредбата НДЕ се прилагат към емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферата от действащи и нови неподвижни източници на емисии, в рамките на даден обект или дейност. Регламентира създаването и поддържането на информационна система с база данни, администрирана от Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС). Информационната система съдържа списъци на обектите и дейностите с неподвижни източници на емисии, като се създават поименни партии на задължените по наредбата оператори, като в тези партии се съхранява информация за вида на дейност; вид, характеристики и количество на използваните основни суровини и горива; вид и количество на произвежданата продукция и/или енергия; вид и количество на годишните емисии на вредни вещества в атмосферата; доклади от собствени периодични и собствени периодични измервания, както и протоколи от контролни измервания на емисиите на вредни вещества. Данните за създаването и поддръжката на информационната система се събират от ИАОС чрез Националния статистически институт, РИОСВ, докладите от резултатите от извършените собствени измервания и контролните измервания на емисиите на вредни вещества.

-Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите от вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. С наредбата се уреждат редът и начинът за извършване на измервания на емисиите (концентрациите на вредни вещества в отпадъчните газове), изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. Установяват се изисквания към средствата и методите за измерване. процедурите за извършване на измервания, включително използваните методи и средства за измерване; регистрирането, обработката, съхранението и предоставянето на резултатите и данните от измерванията на контролните органи.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

10.1.10.Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители

Хармонизиране на изискванията се осигурява чрез:

-Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.

- Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) в т.ч. подзаконовите нормативни актове към него:

Наредба № 1 от 27 юни 2005г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии;

Наредба № 10 от 06.10.2003г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчните газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах от големи горивни инсталации;

Наредба № 4 от 05.07.2004г. за норми за озон и алармени прагове за нивата на озон в атмосферния въздух;

Наредба № 6 от 26.03.1999г. за реда и начина за измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници;

Наредба № 7 от 03.05.1999г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух;

Наредба №14 от 23.09.1997г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места;

Наредба № 7 от 21.10.2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения (ЛОС), изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации;

Наредба № 16 от 12.08.1999г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини;

Съгласно поетите преговорни ангажименти за прилагане на директивата, е разработена и приета Национална програма, осигуряваща достигането на следните прагови стойности за общите годишни атмосферни емисии:

Замърсител	Прагови стойности за 2010г. [в kt/год]	
	По CONF-BG 13/01	По КТЗВДР
Серен диоксид (SO ₂)	836	856
Азотни оксиди (NO _x)	247	266
ЛОС	175	185
Амоняк (NH ₃)	108	108

Таблица10.1.10. Прагови стойности за общите годишни атмосферни емисии

Въз основа на прогнозите за нивата на емисиите и дялът на емисиите на ГГИ в общите годишни национални емисии на SO₂ и NO_x, са определени следните прагови стойности за нивата на разглежданите атмосферни замърсители (стойностите за ГГИ са за сравнение):

Замърсител	Прагови стойности или тавани за 2010г. [kt/год.]	
	Общи годишни емисии	за ГГИ

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Серен диоксид (SO ₂)	380	179,7
Азотни оксиди (NO _x)	247	42,9
ЛОС	175	-
Амоняк (NH ₃)	108	-

Таблица 10.1.10.1. Прагови стойности за емисии на SO₂ и NO_x

Мерките за ограничаване емисиите на азотни оксиди (NO_x) са свързани главно с транспорта.

През февруари 2005г. от Междуведомствена работна група към Министерство на икономиката са разработени и приети комплекс от мерки за поетапно обновяване на автомобилния парк в страната. Друга мярка е по отношение на включването на МПС в списъците на МПС, които могат да извършват обществен превоз на пътници и товари. В тази връзка, със Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози (обн. ДВ, бр. 92 от 2005г.) са въведени ограничения по отношение датата на първа регистрация на превозното средство във връзка с извършването на автомобилни превози, като не трябва да са изтекли повече от: 4 години от датата на първоначална регистрация на МПС при извършване на международен превоз на пътници; 5 години или съответствие на МПС с техническите норми и нормите за «по-зелен и сигурен» автомобил» - при извършване на международен превоз на товари; 10 години или съответствие на МПС с техническите норми и нормите за «по-зелен и сигурен» автомобил» – при извършване на вътрешен превоз на товари; 5 години при извършване на таксиметров превоз на пътници.

Косвени мерки към ограничаване на емисиите на посочените по горе замърсители имат следните национални стратегии и програми:

- Национална краткосрочна програма по енергийна ефективност;
- Програма за прилагане на Директива 96/61/ЕС в Р България;
- Националната програма по чл. 28 ЗУО за управление на дейностите по отпадъците (Протокол №49 от заседанието на МС на 11.12.2003г.).
- Национална програма по енергийна ефективност в транспорта.

10.1.11. Директива 2004/42/ЕО на ЕП и на Съвета от 21 април 2004г. относно намаляването на емисиите от летливи органични съединения, които се дължат на използването на органични разтворители в някои лакове и бои и в продукти за преобядисване на МПС

Изискванията на директивата са хармонизирани в Наредба за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, издадена на основание чл. 11а от ЗЧАВ. Контрол по спазването на наредбата се осъществява от органите на министерство на околната среда и водите.

През 2010 г. на РИОСВ-В.Търново са извършени проверки на 80 обекта. Дадени са разяснения относно задълженията на фирмите за докладване към Информационна система с база данни за инсталации попадащи в обхвата на горе цитираните наредби. Изискваната съгласно чл. 10 от наредбата информация е въведена в информационната система с база данни на ИАОС.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

10.1.12.Директива 2005/33/ЕО на ЕП и на Съвета от 6 юли 2005г. за изменение на Директива 1999/32/ЕО по отношение съдържанието на сяра в корабните горива

Изискванията на Директивата се осигуряват с Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол (приета с ПМС № 156/15.07.2003 г. , ДВ бр. 66/2003 г. с изм. и доп.).

10.1.13.Директива 2005/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно мерките, които трябва да се предприемат срещу емисиите на газообразни и механични замърсители от дизелови двигатели, използвани в превозните средства, и емисиите на газообразни замърсители от бензинови двигатели, зареждани с гориво от природен газ или втечнен нефтен газ, използвани в превозните средства

Изискванията на Директивата се въвеждат чрез Наредба № 78/28.11.2006 г. за одобряване типа на: двигатели със запалване чрез сгъстяване по отношение емисиите замърсяващи газове и частици; двигатели с принудително запалване, работещи на гориво "природен газ" или "втечнен газ", по отношение на емисиите на замърсяващите газове; нови моторни превозни средства, оборудвани с тези двигатели.

Наредбата се издава на основание чл. 138, ал. 4 от Закона за движението по пътищата (ЗДП).

Наредби за одобряване типа на нови автомобили и техните ремаркета, на системи, компоненти, отделни технически възли:

Наредба № 60 от 24 април 2009 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства и техните ремаркета

Наредба № 61 от 26 август 2003 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства по отношение на допустимото ниво на шум и за одобряване типа на изпускателната уредба

Наредба № 66 от 26 август 2003 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства с дизелови двигатели по отношение на емисиите от отработили газове

Наредба № 73 от 15 май 2006 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства по отношение на замърсяването на въздуха от емисии от двигателите

Наредба № 77 от 7 октомври 2003 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства по отношение на емисии на въглероден диоксид и разхода на гориво)

Контрол по спазване изискванията на гореизброените нормативни актове се осъществява от органите на ИА „Автомобилна администрация”

10.1.14.Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006г. относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги

Изискванията на Директивата са хармонизирани чрез Закона за енергийна ефективност, в сила от 14.11.2008 г., обнародван в ДВ. бр.98 от 14.11.2008 г. Закона за енергийна ефективност предвижда разработването и приемането на Национална стратегия за енергийна ефективност на Република България, както и Национални планове за действие за енергийна ефективност.

Органите на местното самоуправление изготвят планове за енергийна ефективност и програми за тяхното изпълнение за определен програмен период. Дейностите за повишаване на енергийната ефективност са свързани с:

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
-енергийно паспортизиране.

-обследване и сертифициране на сгради. Всеки инвестиционен проект за изграждане на нова сграда, реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуваща сграда е необходимо да отговаря на изискванията за енергийна ефективност. Сертифицирането на сгради се извършва след обследване за енергийна ефективност. Лицата извършващи сертифицирането е необходимо да притежават удостоверения.

-проверка за енергийна ефективност на водогрейни котли и климатични инсталации в сгради. Закона въвежда задължителна периодична инспекция.

-обследване на промишлени системи. Във връзка със задълженията за намаляване на трансграничното замърсяване на атмосферата с емисии на вредни газове, както и разрушаване на озона в стратосферата, РИОСВ - В.Търново извършва контрол на дейности и промишлени инсталации - стационарни климатични и хладилни системи, които съдържат и/или употребяват като хладилни агенти определени халогенирани въглеводороди (HFC, HCFC и техните смеси).

10.2. Информация за всички мерки за намаляване на замърсяването на атмосферния въздух, обсъждани на съответното местно, регионално или национално ниво за изпълнение с оглед подобряване, поддържане и или задържане на КАВ - т. 3 от раздел II Наредба 12

10.2.1.Ограничаване на емисиите от неподвижни източници чрез снабдяването на горивни източници с термична мощност от 0,5 до 50 MW (включително на биомаса) с оборудване за намаляване на емисиите на вредни вещества или чрез тяхната подмяна.

По данни, предоставени от Община Севлиево, всички обществени и административни сгради, детски заведения, училища се отопляват с природен газ.

10.2.2.Ограничаване на емисиите от превозни средства чрез по следващо монтиране на оборудване за намаляване на емисиите

Съгласно данни на ОД на МВР – В.Тръново, броят на автомобилите, регистрирани на територията на община Севлиево с монтирани устройства (филтри) за намаляване на емисиите са около 30% от общия автомобилен парк.

Приносът на емисиите от ФПЧ10, емитирани от транспорта, спрямо общото количество на ФПЧ10 в атмосферния въздух на града, към 2010 г. е 1.63 % спрямо общите емисии.

Съгласно действащото българско законодателство, контролът за изправността на автомобилите в движение се извършва в пунктовете за технически прегледи от ИА „Държавна автомобилна инспекция”.

10.2.3.Мерки за ограничаване на емисиите от подвижни източници чрез организация и регулиране на движението на превозните средства

Собствен уникален код	Мярка	Година на изпълнение
SV_o_2.4	Организация и оптимизиране на броя на паркоместата в ЦГЧ на града:	2012 г.

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

SV_o_2.3	Усъвършенстване на системата за управление на градския трафик, в т.ч. оптимизиране транспортните маршрути за превоз на товари и стоки;	
SV_a_2.6	Ограничаване на емисиите от транспорта чрез организация и регулиране на движението на МПС	2012 -2012 г.

10.2.4.Гарантиране употребата на ниско емисионни горива в неподвижните точки и подвижните източници

Код	Мерки (изпълнени, прилагани, предстоящи)	Година на изпълнение
SV_a_3.9	Провеждане на строг технологичен и емисионен контрол от страна на органите на МОСВ, МЗ и Общината за привеждане дейността на производствени предприятия в съответствие с нормативната уредба за КАВ и опазване на околната среда;	Постоянен
SV_a_3.10	Разрешаване на нови производства единствено при използване на енергии и горива съобразени с екологичните изисквания за НДНТ, гарантиращи ниски стойности на емисии;	Постоянен
SV_t_3.16	Монтаж или подмяна на физически стари и морално остарели локални пречиствателни съоръжения за прах във вредни производства;	Постоянен
SV_t_1.9	Сертифициране и паспортизация за енергийна ефективност, топло съхранение и икономия на енергия в общински сгради с разгъната застроена площ над 1000 кв. м.	2014

11.Контрол по изпълнение на програмата

Съгласно чл. 41, ал. 1 от Наредба №12/2010 г. за изпълнението на програмата отговаря Кмета на съответната община, съвместно със заинтересованите физически и юридически лица. Кметът на общината ежегодно внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на настоящата Програма в т. ч. предложения за нейното допълване и актуализиране. Кметът на общината предоставя отчет по изпълнението на програмата на компетентните органи в случаите, когато такъв бъде поискан съобразно указания на МОСВ. Необходимо е отчетът да включва:

1. Доклад за изпълнението на мерките с информация за количеството и начина на изпълнение на отделните дейности; източник и размер на вложените финансови средства;
2. Етапа, до който е достигнал реализацията на мерките;
3. Допълнителни мерки, предложени за прилагане, вследствие отчетените резултати и достигнатите нива на ФПЧ10 в АВ през предходната година.

Към 31.03.2013 г. е необходимо да бъде представен в РИОСВ- В.Търново първият годишен отчет за изпълнението на Програмата

Община Севлиево

Приложения: съгласно текста

**Законодателни изисквания за управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ)
в Община Севлиево**

-Закон за опазване на околната среда обн. ДВ бр.91/25.09.2002 г. изм., бр. 35/3.05.2011 г.;

Чл. 79. (1) Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указанията на министъра на околната среда и водите.

Програмите по ал.1 обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 год.

Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмите чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им.

Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране.

Отчетите по ал.5 се представят за информация в РИОСВ.

-Закон за чистотата на атмосферния въздух обн., ДВ, бр. 45/1996 г. изм., бр. 87/2010г.;

Чл.27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) В случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и на нормите за отлагания, кметовете на общините разработват и общинските съвети приемат програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми по чл. 6 в установените за целта срокове, които са задължителни за изпълнение.

(Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Програмите по ал. 1 са неразделна част от общинските програми за околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда.

(Нова - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Програмите по ал. 1 включват и: целите, етапите и сроковете за тяхното постигане; средствата за обезпечаване на програмата; системата за отчет и контрол за изпълнението и системата за оценка на резултатите; мерките по организиране и регулиране движението на автомобилния транспорт.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Програмата може да се коригира в случаите, когато са се променили условията, при които е съставена.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) За ограничаване на уврежданията върху здравето на населението, когато съществува риск от превишаване на установените норми или алармени прагове, при неблагоприятни метеорологични условия и други фактори общинските органи съгласувано със съответната регионална инспекция по околната среда и водите разработват оперативен план за действие, определящ мерките, които трябва да бъдат

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
предприети с цел намаляване на посочения риск и ограничаване продължителността на подобни явления.

(Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Оперативният план за действие се разработва въз основа на проучвания в района и на утвърдените алармени прагове по чл. 7 и се обсъжда със заинтересуваните лица и с екологичните организации и движения.

(Изм. - ДВ, бр. 27 от 2000 г.) Оперативният план за действие се привежда в изпълнение при необходимост по нареждане на кмета на общината.

-Наредба № 7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (ДВ. бр.45 /1999г. в сила от 01.01.2000г.)

Чл. 8. (1) Оценката на КАВ чрез измервания за определяне нивата на съответните замърсители е задължителна в следните райони:

агломерации съгласно определението по § 1, т. 10 на допълнителната разпоредба;

райони, в които нивата на замърсителите са между съответните горни оценъчни прагове и установените норми;

райони, в които нивата на замърсителите превишават установените норми.

В районите, в които нивата на съответните замърсители са между съответните горни и долни оценъчни прагове, оценката на КАВ се извършва чрез комбинация от измервания, моделиране, инвентаризация на емисиите и други представителни методи за определяне нивата на замърсителите в тях.

В районите, в които нивата на замърсителите не превишават съответните долни оценъчни прагове, оценката на КАВ се извършва чрез комбинация от моделиране, инвентаризация на емисиите и други представителни методи за определяне нивата на замърсителите в тях.

Чл. 31. (1) В районите по чл. 30, т. 1 и 2 се изготвят програми за намаляване нивата на замърсителите и достигане на съответните норми в установените за целта срокове.

Програмите по ал. 1 се изготвят от общинските органи, съгласувано със съответната РИОСВ, в съответствие с разпоредбите на чл. 27 ЗЧАВ.

Програмите по ал. 1 се разработват не по-късно от 18 месеца считано от датата на уведомяване по чл. 30, ал. 2.

В районите по чл. 30, ал. 1, т. 1 и 2, в които е налице превишаване на установените норми за повече от един замърсител, се изработват комплексни програми за достигане на установените норми за всеки отделен замърсител.

В случаите, когато съществува риск от превишаване на установените норми и/или алармените прагове при неблагоприятни метеорологични условия и други фактори, компетентните органи изготвят оперативни планове за действие съгласно чл. 30 ЗЧАВ, указващи мерките, които трябва да бъдат предприети в краткосрочен план, с оглед намаляването на посочения риск и ограничаване продължителността на подобни явления. Тези планове според отделния случай могат да предвиждат мерки за ограничаване, а при необходимост и спиране на определени дейности, които допринасят за превишаването на нормите за КАВ, включително мерки по регулиране движението на автомобилния транспорт, в съответствие с чл. 29 ЗЧАВ.

Чл. 32. (1) Програмите по чл. 31, ал. 1, включително комплексните програми по ал. 4 и оперативните планове за действие по ал. 5, се разработват в съответствие:

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
комплексния подход за опазване на околната среда в нейната цялост от замърсяване;
действащото законодателство в областта на ОВОС;
действащите хигиенно-санитарни норми и изисквания;
действащото законодателство за безопасни и здравословни условия за труд.

(2) Съдържанието на програмите по ал. 1 следва да отговаря на условията на приложение № 5.

-Наредба № 12 от 15.07.2010 за норми за нивата (концентрациите) на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ), олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г.;

Чл. 34 (1) В случаите когато за даден РОУ на КАВ не може да бъде осигурено достигането на нормите за нивата на азотен диоксид или бензин в рамките на установените срокове, определени съгласно Приложение 1, се допуска удължаване с не повече от 5 години на тези срокове за постигане на съответствие при условие, че се разработи съответната програма за достигане на нормите по чл. 27 ЗЧАВ, допълнена с информацията, посочена в раздел II на приложение № 15.

Програмата по ал. 1 следва да осигури постигане на съответствие с нормите не по-късно от новия краен срок.

Програмата по ал. 1, както и всяка друга информация в тази насока, се представя при уведомяването на Европейската комисия в съответствие с изискванията на чл. 36, ал.1.

Чл. 37. (1) В РОУ на КАВ, в които нивата на един или няколко замърсителя превишават установените норми и/или нормите заедно с определените допустими отклонения от тях, се изготвят програми за намаляване нивата на замърсителите и достигане на съответните норми в установените за целта срокове.

Програмите по ал. 1 се изготвят от общинските органи съгласувано със съответната РИОСВ в съответствие с разпоредбите на чл. 27 ЗЧАВ.

Програмите се разработват не по-късно от 18 месеца считано от датата на уведомяване от страна на РИОСВ на съответните общински органи за необходимостта от предприемане на необходимите мерки съгласно чл. 27 ЗЧАВ.

В районите по ал. 1, в които е налице превишаване на установените норми за повече от един замърсител, се изготвят комплексни програми за достигане на установените норми за всеки отделен замърсител.

Чл. 38. (1) В случаите, когато нивата на един или няколко замърсителя превишават установените норми, за които крайният срок за тяхното постигане е изтекъл, програмите по чл. 37, ал. 1 включват подходящи краткосрочни мерки и като минимум информацията, посочена в раздел I от приложение № 15.

(2) Мерките в програмите по ал. 1 следва да са в съответствие с мерките за ограничаване на общите национални емисии съгласно Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух и Програмата за прилагане на Директива 2001/80/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. за ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации (ОВ, Специално българско издание от 2007 г., глава 15, том 07, стр. 210 - 230).

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

Чл. 40 (1) Програмите по чл. 37 , ал. 1, включително комплексните програми по чл. 37, ал. 4 и оперативните планове за действие по чл. 39 , ал. 1 се изработват в съответствие със:

Комплексният подход за опазване на околната среда в нейната цялост от замърсяване;
действащото законодателство в областта на ОВОС;
действащите хигиенно-санитарни норми и изисквания;
действащото законодателство за безопасни и здравословни условия на труд;

(2) Съдържанието на програмите по ал. 1 следва да отговаря на условията на раздел I на Приложение № 15.

Чл. 41 (1) За изпълнение на програмите отговаря кметът на съответната община съвместно с заинтересуваните физически и юридически лица.

(2) Общинските органи съгласувано със съответната РИОСВ извършват контрол за изпълнение на програмите по чл. 37.

- Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места, ДВ. бр.88/1997г. изм. бр. 42 от 29.05.2007 г.;

- Инструкцията, утвърдена със Заповед №РД-996/20.12.2001г. на МОСВ и Ръководство по оценка и управление на КАВ;

- Писма Изх. №91-00-743/02.12.2010г. и Изх№91-00-743/28.01.2011г. на МОСВ с Указания за разработване на общински програми по чл.27 от (ЗЧАВ) и намаляване нивата на замърсителите (в т.ч. - ФПЧ10) в атмосферния въздух;

- Задание на програмния съвет за разработване на програма за оценка и управление КАВ на Община Севлиево 2010г. ;

Приложение 2

Максимален транспортен трафик на основната улична мрежа в гр. Севлиево 2007г.

№	Наименование на улиците	Дължина на участъка (m)	Средна скорост (км./ч.)	Максимален трафик МПС (бр./ч.)			Брой МПС/24ч.
				Леки МПС	Тежки МПС	Общо	
1.	ул. „Софийско шосе”	0.844	50	462	101	563	5414
2.	ул.„Стефан Пешев” 1	0.912	45	462	101	563	5414
3.	ул.„Стефан Пешев” - 2	1.400	40	767	95	862	8290
4.	ул.„В.Гърновско шосе”	2.700	50	184	33	217	2090
5.	ул.„Ченчеви”	1.290	40	118	30	148	1426
6.	ул.„Крайбрежна”	0.905	35	118	30	148	1426
7.	ул.„Никола Петков”	1.923	45	355	19	374	3593
8.	ул.„Св.св.Кирил и Методий”	0.630	30	274	30	304	2918
9.	ул.„Марин Попов” 1	1.032	40	456	51	507	4879
10.	ул.„Марин Попов” 2	0.797	40	342	38	380	3658
11.	ул.„Петко Р. Славейков”	0.585	30	123	7	130	1251
12.	ул.„Опълченска	0.537	30	353	39	392	3773
13.	ул.„Стара планина”	2.742	40	175	38	213	2051
14.	ул.„Иван Преснаков”	0.270	35	175	38	213	2051
15.	ул.„Ген. Никола Генев”	0.498	30	308	34	342	3293
16.	ул.„Росица”	0.707	35	223	25	248	2389
17.	ул.„Васил Левски”	1.076	30	126	22	148	1426
18.	ул.„Акация”	0.509	35	123	25	148	1426
19.	ул.„Магистрална”	5.563	70	612	117	729	7012

Максимален транспортен трафик на основната улична мрежа в гр. Севлиево 2010г.

№	Наименование на улиците	Дължина на участъка (m)	Средна скорост (км./ч.)	Максимален трафик МПС (бр./ч.)			Брой МПС/24ч.
				Леки МПС	Тежки МПС	Общо	
1.	ул. „Софийско шосе”	0.844	50	620	155	775	7440
2.	ул.”Стефан Пешев” 1	0.912	45	620	155	775	7440
3.	ул.”Стефан Пешев” - 2	1.400	40	809	100	909	8726
4.	ул.”В.Търновско шосе”	2.700	50	172	26	198	1900
5.	ул.”Ченчеви”	1.290	40	112	23	135	1296
6.	ул.”Крайбрежна”	0.905	35	112	23	135	1296
7.	ул.”Никола Петков”	1.923	45	374	20	394	3782
8.	ул.”Св.св.Кирил и Методий”	0.630	30	288	32	320	3072
9.	ул.”Марин Попов” 1	1.032	40	481	53	534	5136
10.	ул.”Марин Попов” 2	0.797	40	361	40	401	3850
11.	ул.”Петко Р. Славейков”	0.585	30	126	7	133	1277
12.	ул.”Опълченска	0.537	30	361	40	401	3850
13.	ул.”Стара планина”	2.742	40	177	41	218	2093
14.	ул.”Иван Преснаков”	0.270	35	177	41	218	2093
15.	ул.”Ген. Никола Генов”	0.498	30	315	35	350	3360
16.	ул.”Росица”	0.707	35	229	25	254	2438
17.	ул.”Васил Левски”	1.076	30	112	23	150	1296
18.	ул.”Акация”	0.509	35	112	23	135	1296
19.	ул.”Магистрална”	5.563	70	606	192	798	7675

Приложение 3

**Сектор "Пътна полиция" при ОД МВР гр. Габрово:
Информация за регистрираните МПС - гр. Севлиево (2010 г.)**

Автобуси	135
Влекачи	270
Колесар	4
Колесен трактор	132
Леки автомобили	10734
Мотопеди	661
Мотоциклети	529
Ремаркета и полуремаркета	1028
Самоходно шаси	10
Специални автомобили	116
Специална машина	5
Товарни автомобили	1378.

**Разпределени МПС в автомобилния парк за гр.Севлиево нас леки и тежки автомобили
по вид използвано гориво**

Вид автомобили	Опростена методика
ЛЕКИ АВТОМОБИЛИ (ЛА)	Леки (Лекотоварни) Автомобили Бензинови 50% Дизелови 20% Автомобили с газ 30%
Бензинови ЛА <1.4 l	
Бензинови ЛА 1.4 l – 2.0 l	
Бензинови ЛА >2.0 l	
Дизелови леки автомобили	
ЛА с газ "пропан-бутан"	
Двухактови ЛА на бензин	
ЛЕКОТОВАРНИ АВТОМОБИЛИ (ЛТ) < 3.5 t	Тежкотоварни автомобили (автобуси) Дизелови 80%
Бензинови ЛТ	
Дизелови ЛТ	
ТЕЖКОТОВАРНИ АВТОМОБИЛИ (ТТ) > 3.5 t	
Бензинови ТТ > 3.5 t	
Дизелови ТТ >7.5 t	

Таблица 5.1.4.1. МПС и в

**EEA Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B:
sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010,**

NFR: 1.A.3.b.vi Road vehicle tyre and brake wear,

SNAP: 070700 Road vehicle tyre and brake wear,

ЕФна ФПЧ10 при механичното износване на спирачните накладки и гуми

Tier 1 emission factors						
NFR Source Category		Code	Name			
		1 A 3 b vi	Road vehicle tyre and brake wear			
Fuel		N/A				
Pollutant	Vehicle type	Value	Unit	95% confidence interval		Reference
				Lower	Upper	
TSP	Two-wheelers	0.0083	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0064	0.0103	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Two-wheelers	0.0064	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0047	0.0081	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Two-wheelers	0.0034	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0026	0.0042	EMEP-Corinair B770 v1.0
TSP	Passenger cars	0.0182	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0111	0.0262	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Passenger cars	0.0138	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0083	0.0195	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Passenger cars	0.0074	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0045	0.0107	EMEP-Corinair B770 v1.0
TSP	Light duty trucks	0.0286	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0176	0.0362	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Light duty trucks	0.0216	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0139	0.0272	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Light duty trucks	0.0117	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0071	0.0148	EMEP-Corinair B770 v1.0
TSP	Heavy duty vehicles	0.0777	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0462	0.1318	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Heavy duty vehicles	0.0590	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0500	0.0950	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Heavy duty vehicles	0.0316	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0281	0.0541	EMEP-Corinair B770 v1.0

NFR: 1.A.3.b.vii Road surface wear

SNAP: 070800 Road surface wear

ЕФна ФПЧ10 при абразивното износване на пътната настилка

Tier 1 emission factors						
NFR Source Category		Code	Name			
		1 A 3 b vii	Road surface wear			
Fuel		N/A				
Pollutant	Vehicle type	Value	Unit	95% confidence interval		Reference
				Lower	Upper	
TSP	Two-wheelers	0.0060	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0036	0.0081	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Two-wheelers	0.0030	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0018	0.0041	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Two-wheelers	0.0016	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0010	0.0022	EMEP-Corinair B770 v1.0
TSP	Passenger cars	0.0150	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0090	0.0203	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Passenger cars	0.0075	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0045	0.0101	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Passenger cars	0.0041	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0024	0.0055	EMEP-Corinair B770 v1.0
TSP	Light duty trucks	0.0150	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0090	0.0203	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Light duty trucks	0.0075	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0045	0.0101	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Light duty trucks	0.0041	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0024	0.0055	EMEP-Corinair B770 v1.0
TSP	Heavy duty vehicles	0.0760	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0456	0.1026	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM ₁₀	Heavy duty vehicles	0.0380	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0228	0.0513	EMEP-Corinair B770 v1.0
PM _{2.5}	Heavy duty vehicles	0.0205	g km ⁻¹ vehicle ⁻¹	0.0123	0.0277	EMEP-Corinair B770 v1.0

Not estimated: PAHs, POPs, HCB, PCBs, dioxins and furans. Due to the relatively low chlorine content of asphalt (chlorine is a constituent of POPs, PCBs and HCB), and the fact that abrasion is a relatively low-temperature process which does not promote the formation of PAHs, no significant emission of any of these species is expected. Therefore, no emission factors are proposed for Tier 1.

**EEA Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B:
sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010,**

ЕФна ФПЧ10 при изгаряне на гориво (1.A.3.b.viii)

Table 3-18 Tier 2 emission factors for light-duty vehicles, NFR 1.A.3.b.ii

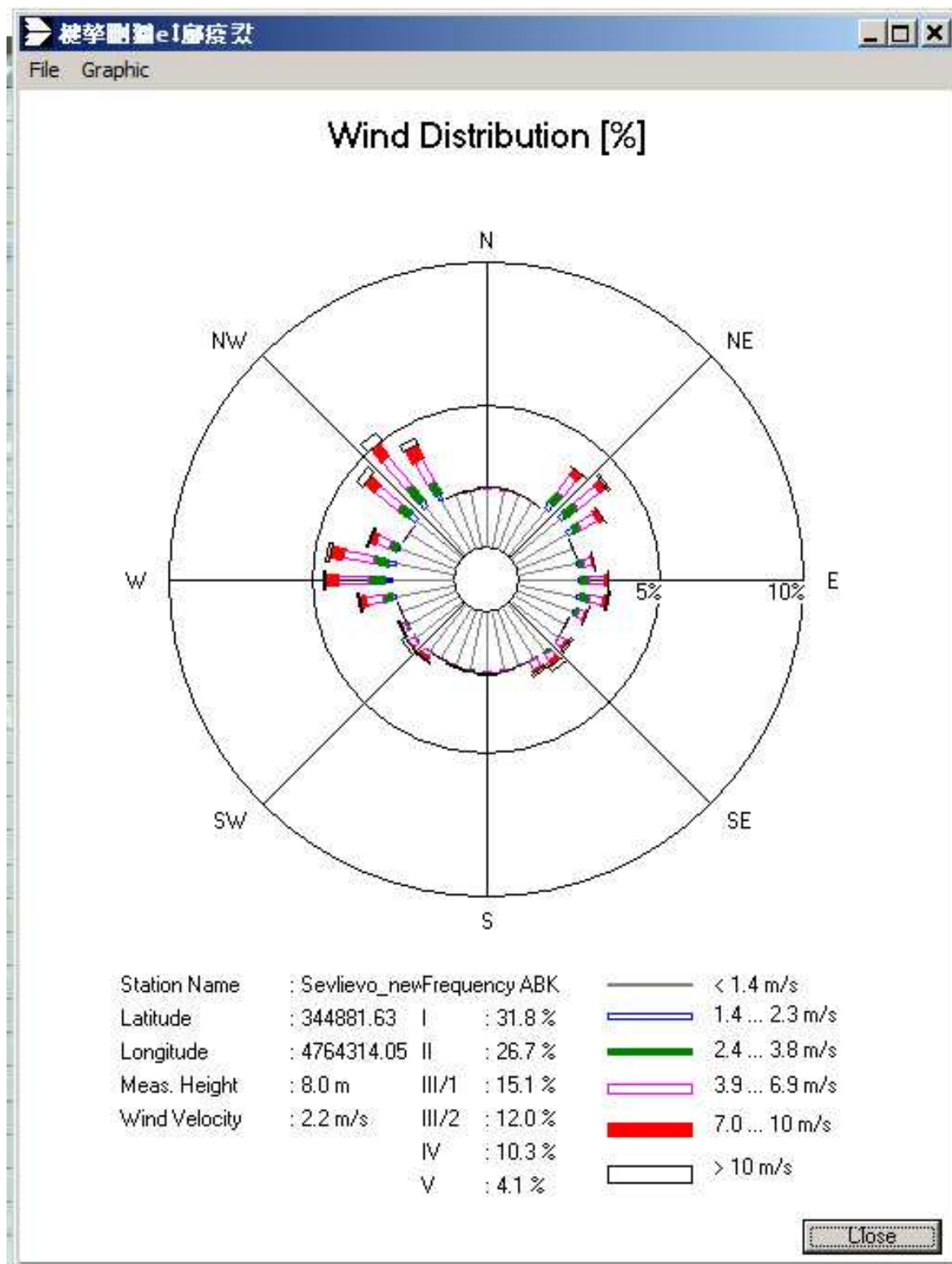
Type	Technology	PM2.5	ID(1,2,3,cd)P	B(k)F	B(b)F	B(a)P
Units		g/km	g/km	g/km	g/km	g/km
Notes		PM2.5=PM10 =TSP				
Gasoline <3.5t	Conventional	0.0023	1.03E-06	3.00E-07	8.80E-07	4.80E-07
Gasoline <3.5t	LD Euro 1 - 93/59/EEC	0.0023	3.90E-07	2.60E-07	3.60E-07	3.20E-07
Gasoline <3.5t	LD Euro 2 - 96/69/EEC	0.0023	3.90E-07	2.60E-07	3.60E-07	3.20E-07
Gasoline <3.5t	PC Euro 3 - 98/69/EC I	0.0011	3.90E-07	2.60E-07	3.60E-07	3.20E-07
Gasoline <3.5t	PC Euro 4 - 98/69/EC II	0.0011	3.90E-07	2.60E-07	3.60E-07	3.20E-07
Diesel <3.5 t	Conventional	0.356	2.54E-06	2.87E-06	3.30E-06	2.85E-06
Diesel <3.5 t	LD Euro 1 - 93/59/EEC	0.117	7.00E-07	1.90E-07	6.00E-07	6.30E-07
Diesel <3.5 t	LD Euro 2 - 96/69/EEC	0.117	7.00E-07	1.90E-07	6.00E-07	6.30E-07
Diesel <3.5 t	PC Euro 3 - 98/69/EC I	0.0783	7.00E-07	1.90E-07	6.00E-07	6.30E-07
Diesel <3.5 t	PC Euro 4 - 98/69/EC II	0.0409	7.00E-07	1.90E-07	6.00E-07	6.30E-07

Table 3-19 Tier 2 emission factors for heavy-duty vehicles, NFR 1.A.3.b.iii

Type	Technology	CO	NM/VO	NOx	N2O	NH3	Pb
Units		g/km	g/km	g/km	g/km	g/km	g/km
Notes			Given as THC-CH4	Given as NO2 equivalent			
Gasoline >3.5 t	Conventional	59.5	5.25	6.60	0.006	0.0019	3.01E-06
Rigid <=7.5 t	Conventional	1.85	1.07	4.70	0.029	0.0029	4.05E-06
Rigid <=7.5 t	HD Euro I - 91/542/EEC I	0.657	0.193	3.37	0.005	0.0029	3.40E-06
Rigid <=7.5 t	HD Euro II - 91/542/EEC II	0.537	0.123	3.49	0.004	0.0029	3.26E-06
Rigid <=7.5 t	HD Euro III - 2000	0.584	0.115	2.63	0.003	0.0029	3.42E-06
Rigid <=7.5 t	HD Euro IV - 2005	0.047	0.005	1.64	0.006	0.0029	3.23E-06
Rigid <=7.5 t	HD Euro V - 2008	0.047	0.005	0.933	0.017	0.0029	3.23E-06
Rigid <=7.5 t	HD Euro VI	0.047	0.005	0.180	0.017	0.0029	3.23E-06
Rigid 12 - 14 t	Conventional	2.13	0.776	8.92	0.029	0.0029	5.92E-06
Rigid 12 - 14 t	HD Euro I - 91/542/EEC I	1.02	0.326	5.31	0.008	0.0029	5.22E-06
Rigid 12 - 14 t	HD Euro II - 91/542/EEC II	0.902	0.207	5.50	0.008	0.0029	5.03E-06
Rigid 12 - 14 t	HD Euro III - 2000	0.972	0.189	4.30	0.004	0.0029	5.24E-06
Rigid 12 - 14 t	HD Euro IV - 2005	0.071	0.008	2.65	0.012	0.0029	4.90E-06
Rigid 12 - 14 t	HD Euro V - 2008	0.071	0.008	1.51	0.034	0.0029	4.90E-06

Метеорологични данни
(НИМХ-БАН)

Роза на ветровете за района на гр. Севлиево (2007-2010г.)

Приложение 6

Входните данни за SELMA GIS – емисии площни източници

Емисии площни източници (битов сектор) гр. Севлиево(2007)

№	Район	Ср.височина на емисионните източници (m)	ФПЧ 10 (kg/h.)
			2007
1	P1_11	21	0.68
2	P2_21	21	1.00
3	P3_31	21	0.74
4	P4_41	8	0.50
5	P5_1	15	0.28
6	P5_2	15	0.32
7	P5_3	15	0.20
8	P5_4	15	0.16
9	P5_5	15	0.44
10	P5_6	15	0.13
11	P5_7	15	0.07
12	P5_8	15	0.95
13	P5_9	15	0.20
14	P5_10	15	0.31
15	P5_11	15	0.15
16	P5_12	15	0.76
17	P5_13	15	0.38
18	P5_14	15	1.10
19	P6_61	8	0.33

Емисии площни източници (битов сектор) гр. Севлиево(2010)

№	Район	Ср.височина на емисионните източници (m)	ФПЧ 10 (kg/h.)
			2010
1	P1_11	21	0.58
2	P2_21	21	0.86
3	P3_31	21	0.63
4	P4_41	8	0.42
5	P5_1	15	0.24
6	P5_2	15	0.27
7	P5_3	15	0.17
8	P5_4	15	0.13
9	P5_5	15	0.38
10	P5_6	15	0.11
11	P5_7	15	0.06
12	P5_8	15	0.82
13	P5_9	15	0.18
14	P5_10	15	0.26
15	P5_11	15	0.13
16	P5_12	15	0.65
17	P5_13	15	0.33
18	P5_14	15	0.94
19	P6_61	8	0.28

Прогнозни емисии площни източници (битов сектор) гр. Севлиево(2013)

№	Район	Ср.височина на емисионните източници (m)	ФПЧ 10 (kg/h.)
			2013
1	P1_11	21	0.46
2	P2_21	21	0.69
3	P3_31	21	0.51
4	P4_41	8	0.40
5	P5_1	15	0.20
6	P5_2	15	0.22
7	P5_3	15	0.14
8	P5_4	15	0.11
9	P5_5	15	0.30
10	P5_6	15	0.09
11	P5_7	15	0.05
12	P5_8	15	0.66
13	P5_9	15	0.14
14	P5_10	15	0.21
15	P5_11	15	0.11
16	P5_12	15	0.52
17	P5_13	15	0.26
18	P5_14	15	0.75
19	P6_61	8	0.28

Входните данни за SELMA GIS – емисии точкови източници

Параметри на изпускащите устройства и стойността на средногодишните емисии на ФПЧ10 от точкови (промишлени) източници в гр. Севлиево(2007-2010)

Емисии на ФПЧ10 от промишлени инсталации в гр. Севлиево(2007г.)

№	Източник на емисии	Параметри на изпускащото устройство				Измерени/изчислени емисии ФПЧ10 (2007г.)
		H (m)	D (m)	V(m/s)	T °C	(kg/h)
“ИДЕАЛ СТАНДАРТ – ВИДИМА” АД						
1.V	Индукц. пещи /3-те пещи Аякс/	14	0.61	11.4	40	0.059
2.V	Индукц. пещи /Фомет - Софийски/	10	0.61	11.4	35	0.082
4.V	Обмазване на сърца	14	0.35	14.6	30	0.007
5.V	Сърцар-формоване/изт./	8	0.3	14.9	30	0.061
6.V	Сърцар-формоване/зап./	8	0.64	3.4	30	0.056
8.V	Кокилно - ръчно леене	10	1	14.7	36	0.369
11.1.V	Дробометни машини (М)	10	0.5	4.0	27	0.037
11.2.V	Дробометни машини	10	0.5	6.0	27	0.049
12.1.V	Дробометни машини (Г) - изток	10	0.5	4.0	27	0.037
12.2.V	Дробометни машини (Г) - запад	10	0.5	6.0	28	0.049
44.V	Тръбна пещ	80	3	0.2	180	0.494
54.V	ШПолир аспирация/зап.	10	1.24	16.8	26	0.607
1.Id	Тунелна пещ VC-3, край	10	0.9	14.3	130	0.088
4.Id	Тунелна пещ FFC, край	10	0.9	12.99	140	0.119
8.Id	Тунелна пещ FFC, среда	10	0.5	8.7	160	0.037
10.Id	Тунелна пещ VC-3, начало	10	0.9	15.64	150	0.251
11.Id	Тунелна пещ VC-2, начало	10	0.9	10.4	147	0.119
14.Id	Тунелна пещ VC-1, начало	10	0.9	13.1	144	0.240
15.Id	Тунелна пещ FFC, начало	10	0.9	11.1	144	0.229
18.Id	Сушилня - VC	5.5	0.5	4.16	98	0.003
22.Id	Сушилня - VC	5.5	0.5	3.2	42	0.004
23.Id	Сушилня - VC	5.5	0.5	6	51	0.008
38.Id	Сушилня - VC	5.5	0.5	4.53	116	0.019
39.Id	Сушилня - VC	5.5	0.5	4.62	81	0.007
57.Id	Шлюзова пещ за повторно изпичане FFC	16	1.1	5	112	0.171

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

58.Id	Шлюзова пещ за повторно изпичане VC	16	1	8	243	0.294
70.Id	Участък отливно - FFC	7	0.5	6.66	30	0.012
71.Id	Участък отливно - FFC	7	0.5	4.7	30	0.013
75.Id	Участък отливно - FFC	7	0.5	4.86	30	0.011
79.Id	Участък отливно - FFC	7	0.5	5.1	30	0.014
80.Id	Участък отливно - FFC	7	0.5	5.18	30	0.015
82.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	3.97	30	0.008
84.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	3.96	30	0.012
85.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	5.3	30	0.016
90.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	4.56	30	0.016
91.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	4.22	30	0.006
92.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	4.86	30	0.007
93.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6	30	0.004
96.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	4.43	30	0.013
99.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	5.4	30	0.008
100.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.6	30	0.019
101.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.45	30	0.005
102.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.1	30	0.011
103.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.6	30	0.015
104.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.6	30	0.022
106.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	7	30	0.007
107.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	5.8	30	0.006
108.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.8	30	0.014
110.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	5.95	30	0.013
114.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	6.18	29	0.019
119.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	5.12	29	0.017
120.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	4.2	30	0.014
121.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	4	29	0.014
122.Id	Участък отливно - VC	7	0.5	5	29	0.014
401.Id	Участък Бяла инспекция	5	0.5	5	17	0.007
403.Id	Участък Бяла инспекция	5	0.5	3.9	28	0.002
407.Id	Участък Бяла инспекция	5	0.5	6	27	0.006
412.Id	Участък Глазиране	5	0.5	7.5	27	0.020
417.Id	Участък Глазиране	5	0.5	6.73	26	0.011
418.Id	Участък Глазиране	5	0.5	6.44	27	0.005
420.Id	Участък Глазиране	5	0.5	6	27	0.012
421.Id	Участък Глазиране	5	0.5	5.8	27	0.012
422.Id	Участък Глазиране	5	0.5	6.6	27	0.010
423.Id	Участък Глазиране	5	0.5	5.9	27	0.016
424.Id	Участък Глазиране	5	0.5	5	27	0.016
"СИБИ" ООД						

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

2-7.S	Шлайф - полир	8	1	8.5	20	0.040
2-8.S	Шлайф - полир	8	1	8.5	20	0.040
2-5.S	Цех леярен	8	1	9.6	20	0.045
2-6.S	Цех леярен	8	1	9.6	20	0.045
1.1.S	Цех галваничен ПСОВ	8	0.5	4.4	20	0.005
3A.S	Шлайф - полир	8	0.8	11.9	20	0.068
3 B.S	Шлайф - полир	8	0.8	3.6	20	0.109
3C.S	Шлайф - полир	6	0.6	5.5	20	0.380
3D.S	Шлайф - полир	6	0.6	18.7	20	0.460
3F.S	Шлайф - полир	6	0.6	6.1	20	0.115
11.S	Участък тигани	8	1	0.4	20	0.004
"МГ АНОДИ ИНТЕРНЕТЪНАЛ" АД						
1AF	Участък АНОДИ точка 1F	9	0.45	26.2	20	0.216
10A	Участък АНОДИ точка 10	10	0.35	14.4	65	0.025

Емисии на ФПЧ10 от промишлени инсталации в гр. Севлиево(2010г.)

№	Източник на емисии	Параметри на изпускащото устройство				Измерени/ изчислени емисии ФПЧ10 (2010 г.) (kg/h)
		H (m)	D (m)	V(m/s)	T °C	
"ИДЕАЛ СТАНДАРТ – ВИДИМА" АД						
1.V	Индукц. пещи /3-те пещи Аякс/	14	0.61	11.4	40	0.102
2.V	Индукц. пещи /Фомет - Софийски/	10	0.61	11.4	35	0.060
4.V	Обмазване на сърца	14	0.35	14.6	30	0.009
5.V	Сърцар-формоване/изт./	8	0.3	14.9	30	0.054
6.V	Сърцар-формоване/зап./	8	0.64	3.4	30	0.026
8.V	Кокилно - ръчно лееене	10	1	14.7	36	0.323
11.1.V	Дробометни машини (М)	10	0.5	4.0	27	0.058
11.2.V	Дробометни машини	10	0.5	6.0	27	0.017
12.1.V	Дробометни машини (Г) - изток	10	0.5	4.0	27	0.057
12.2.V	Дробометни машини (Г) - запад	10	0.5	6.0	28	0.056
44.V	Тръбна пещ	80	3	0.2	180	0.156
53.V	ШПолир аспирация /изт./	10	1.24	16.8	28	0.006
56.1.V	Индукционни пещи /Фомет/	10	0.61	11.4	35	0.058
56.2.V	Индукционни пещи /Фомет/	10	0.61	11.4	35	0.079
56.3.V	Индукционни пещи /Фомет/	10	0.61	11.4	35	0.089
44.V	Тръбна пещ	80	3	0.2	180	5.161
53.V	ШПолир аспирация /изт./	10	1.24	16.8	28	0.303
56.1.V	Индукционни пещи /Фомет/	10	0.61	11.4	35	0.299
56.2.V	Индукционни пещи /Фомет/	10	0.61	11.4	35	4.220

Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.

56.3.V	Индукционни пещи /Фомет/	10	0.61	11.4	35	2.326
1.Id	Тунелна пещ VC-3, край	10	0.9	14.3	130	15.806
2.Id	Тунелна пещ VC-2, край	10	0.9	14.0	140	11.261
3.Id	Тунелна пещ VC-1, край	10	0.9	13.8	120	7.565
4.Id	Тунелна пещ FFC, край	10	0.9	13.0	140	10.417
8.Id	Тунелна пещ FFC, среда	10	0.5	8.7	160	8.408
10.Id	Тунелна пещ VC-3, начало	10	0.9	15.6	150	6.087
11.Id	Тунелна пещ VC-2, начало	10	0.9	10.4	147	0.259
14.Id	Тунелна пещ VC-1, начало	10	0.9	13.1	144	0.338
15.Id	Тунелна пещ FFC, начало	10	0.9	11.1	144	0.701
47.Id	Тунелна пещ VC нова, начало	10	0.9	11.2	110	0.049
51.Id	Тунелна пещ за повторно изпичане VC, начало	10	0.9	10.5	110	5.161
55.Id	Тунелна пещ VC нова, край	10	0.9	12.0	140	0.303
56.Id	Тунелна пещ за повторно изпичане VC, край	10	0.9	15.6	120	0.299
60.Id	Сушилня преди тунелни пещи VC-1,2,3	8	0.6	9.1	82	4.220
62.Id	Преди тунелна пещ VC 2 за изкарване на горещ въздух	7	0.32	1.8	36	2.326
"СИБИ" ООД						
2-9.S	Цех механичен	8	0.6	7.1	20	0.052
2-10.S	Цех механичен	8	0.6	5.9	20	0.045
2-7.S	Шлайф - полир	8	1	8.5	20	0.100
2-8.S	Шлайф - полир	8	1	8.5	20	0.112
2-5.S	Цех леярен	8	1	9.6	20	0.081
2-6.S	Цех леярен	8	1	9.6	20	0.081
1.1-	Цех галваничен ПСОВ	8	0.5	4.4	20	0.027
3.S	Шлайф -полир	8	0.8	6.0	20	0.164
3A.S	Шлайф - полир	8	0.8	11.9	20	0.071
3 B.S	Шлайф - полир	8	0.8	3.6	20	0.100
3C.S	Шлайф - полир	6	0.6	5.5	20	0.630
3D.S	Шлайф - полир	6	0.6	18.7	20	1.580
3F.S	Шлайф - полир	6	0.6	6.1	20	0.175
11.S	Участък тигани	8	1	0.4	20	0.092
"МГ АНОДИ ИНТЕРНЕСЪНАЛ" АД						
1AF	Участък АНОДИ точка 1F	9	0.45	26.2	20	0.120
10A	Участък АНОДИ точка 10	10	0.35	14.4	65	0.089

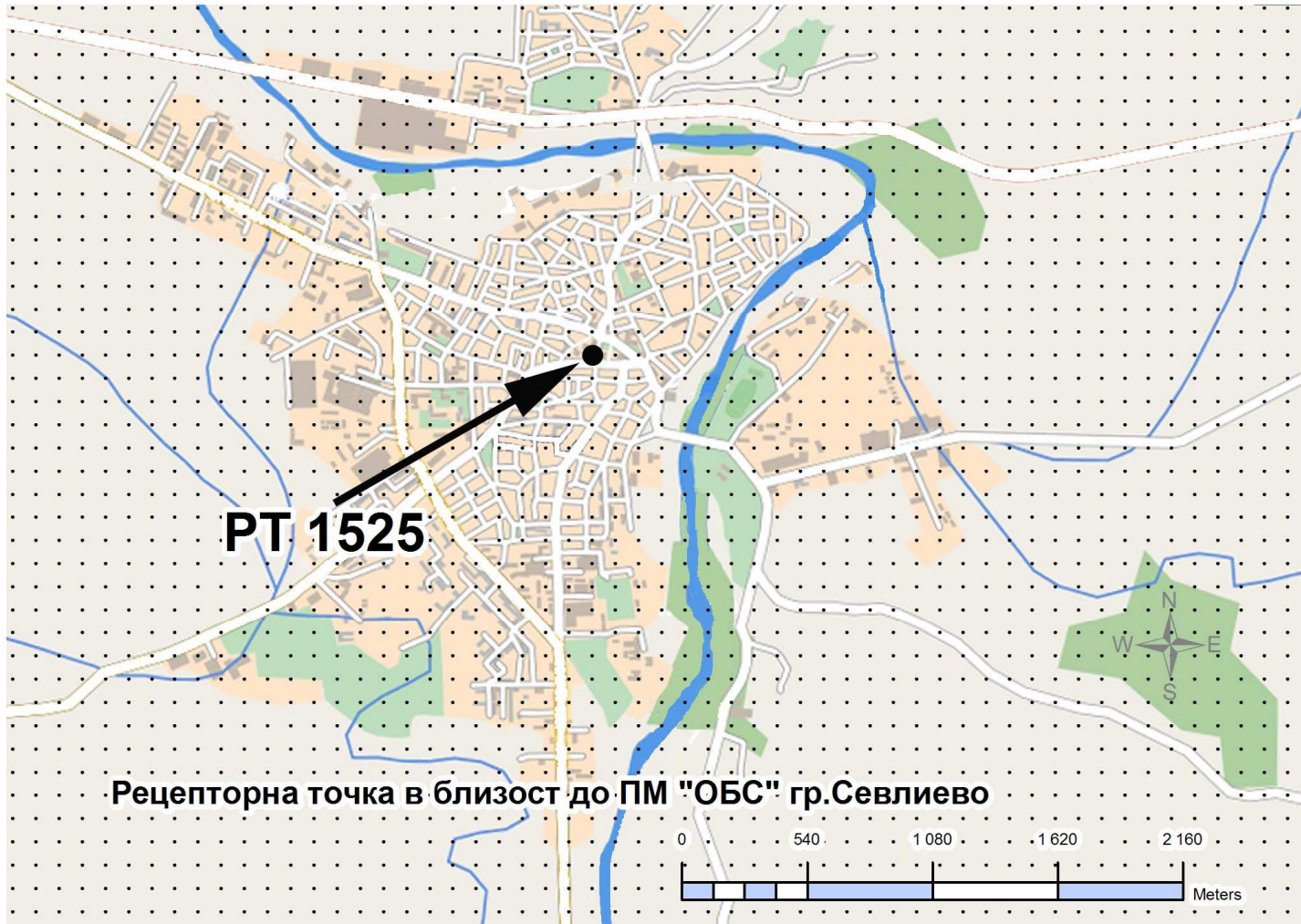
Входните данни за SELMA GIS за емисии от линейни източници
Данни от линейните източници гр. Севлиево2007г.

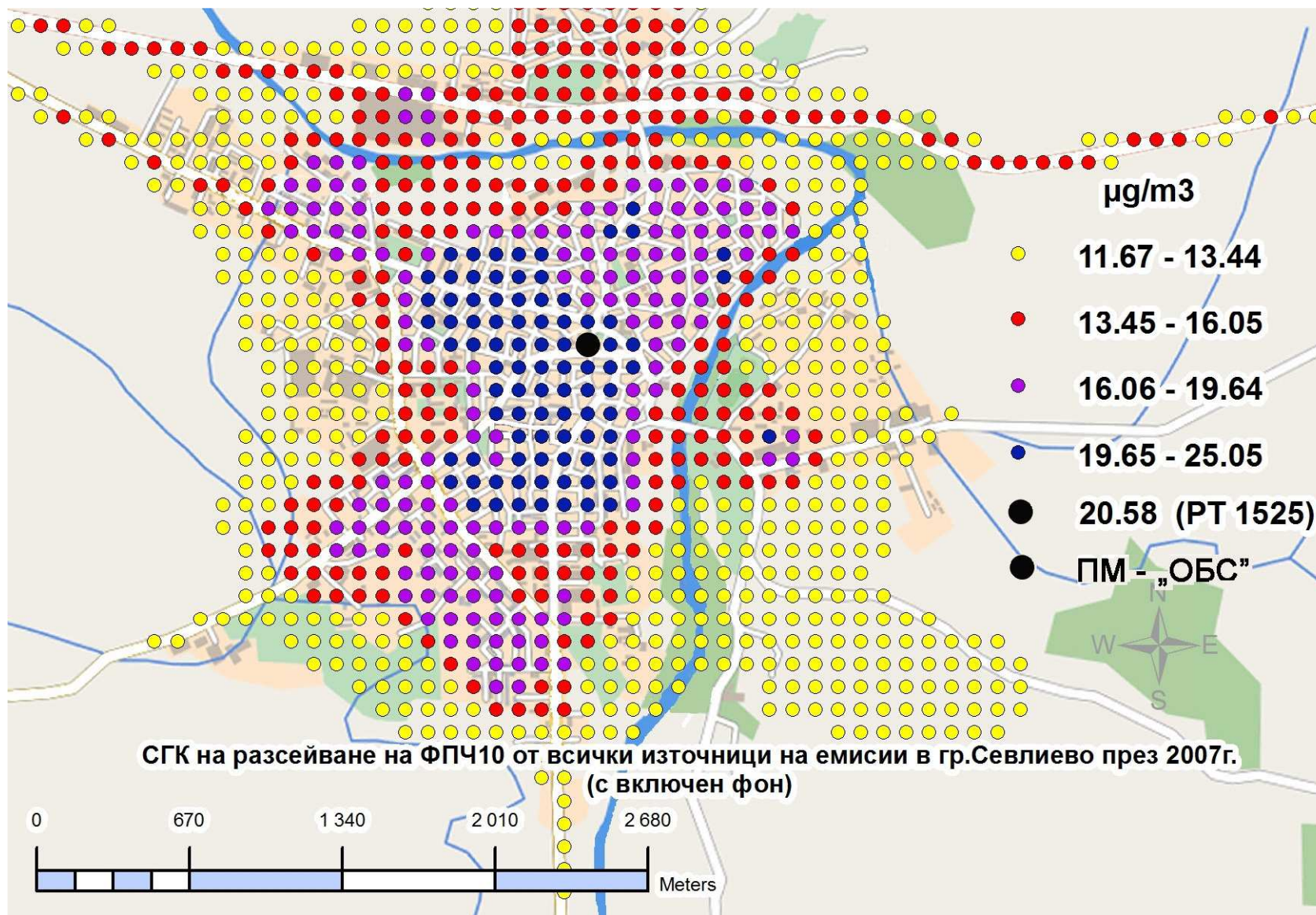
№	Наименование на пътният участък	Средна скорост	Натовареност на пътният участък за денонощие	Съотношение на тежкотоварни МПС >3.5т
		(км./ч.)	(бр.МПС/24ч.)	%
1.	ул. „Софийско шосе”	0.844	5414	18
2.	ул.„Стефан Пешев” 1	0.912	5414	18
3.	ул.„Стефан Пешев” - 2	1.400	8290	11
4.	ул.„В.Търновско шосе”	2.700	2090	15
5.	ул.„Ченчеви”	1.290	1426	20
6.	ул.„Крайбрежна”	0.905	1426	20
7.	ул.„Никола Петков”	1.923	3593	5
8.	ул.„Св.св.Кирил и Методий”	0.630	2918	10
9.	ул.„Марин Попов” 1	1.032	4879	10
10.	ул.„Марин Попов” 2	0.797	3658	10
11.	ул.„Петко Р. Славейков”	0.585	1251	5
12.	ул.„Опълченска	0.537	3773	10
13.	ул.„Стара планина”	2.742	2051	18
14.	ул.„Иван Преснаков”	0.270	2051	18
15.	ул.„Ген. Никола Генов”	0.498	3293	10
16.	ул.„Росица”	0.707	2389	10
17.	ул.„Васил Левски”	1.076	1426	15
18.	ул.„Акация”	0.509	1426	17
19.	ул.„Магистрална”	5.563	7012	16

Данни от линейните източници гр. Севлиево2010г.

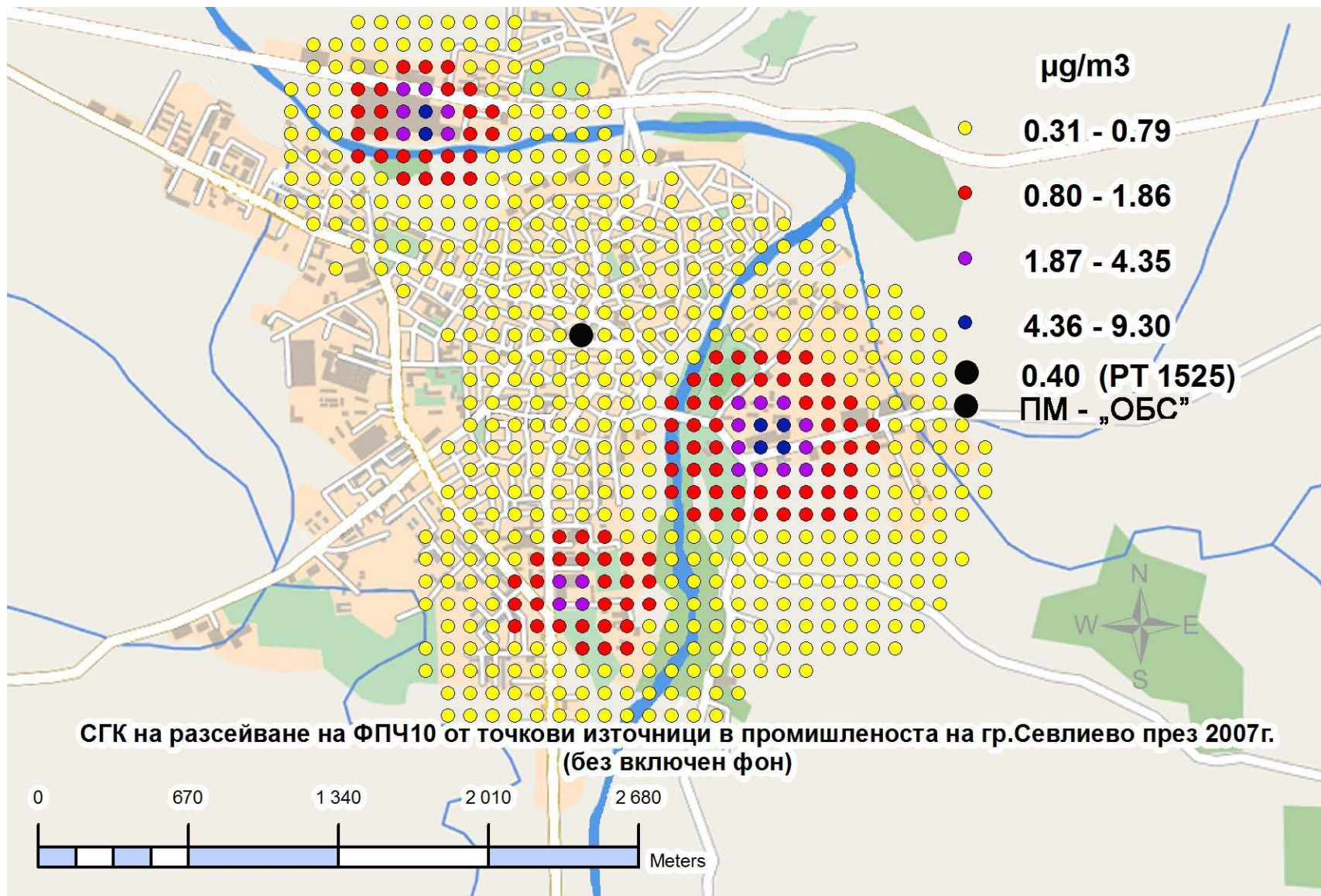
№	Наименование на пътния участък	Средна скорост	Натовареност на пътния участък за денонощие	Съотношение на тежкотоварни МПС >3.5т
		(км./ч.)	(бр.МПС/24ч.)	%
1.	ул. „Софийско шосе”	0.844	7440	20
2.	ул.”Стефан Пешев” 1	0.912	7440	20
3.	ул.”Стефан Пешев” - 2	1.400	8726	11
4.	ул.”В.Търновско шосе”	2.700	1900	13
5.	ул.”Ченчеви”	1.290	1296	17
6.	ул.”Крайбрежна”	0.905	1296	17
7.	ул.”Никола Петков”	1.923	3782	5
8.	ул.”Св.св.Кирил и Методий”	0.630	3072	10
9.	ул.”Марин Попов” 1	1.032	5136	10
10.	ул.”Марин Попов” 2	0.797	3850	10
11.	ул.”Петко Р. Славейков”	0.585	1277	5
12.	ул.”Опълченска	0.537	3850	10
13.	ул.”Стара планина”	2.742	2093	19
14.	ул.”Иван Преснаков”	0.270	2093	19
15.	ул.”Ген. Никола Генев”	0.498	3360	10
16.	ул.”Росица”	0.707	2438	10
17.	ул.”Васил Левски”	1.076	1296	15
18.	ул.”Акация”	0.509	1296	17
19.	ул.”Магистрална”	5.563	7675	24

SelmaGIS - избор на рецепторна мрежа и рецепторна (мониторингова) точка

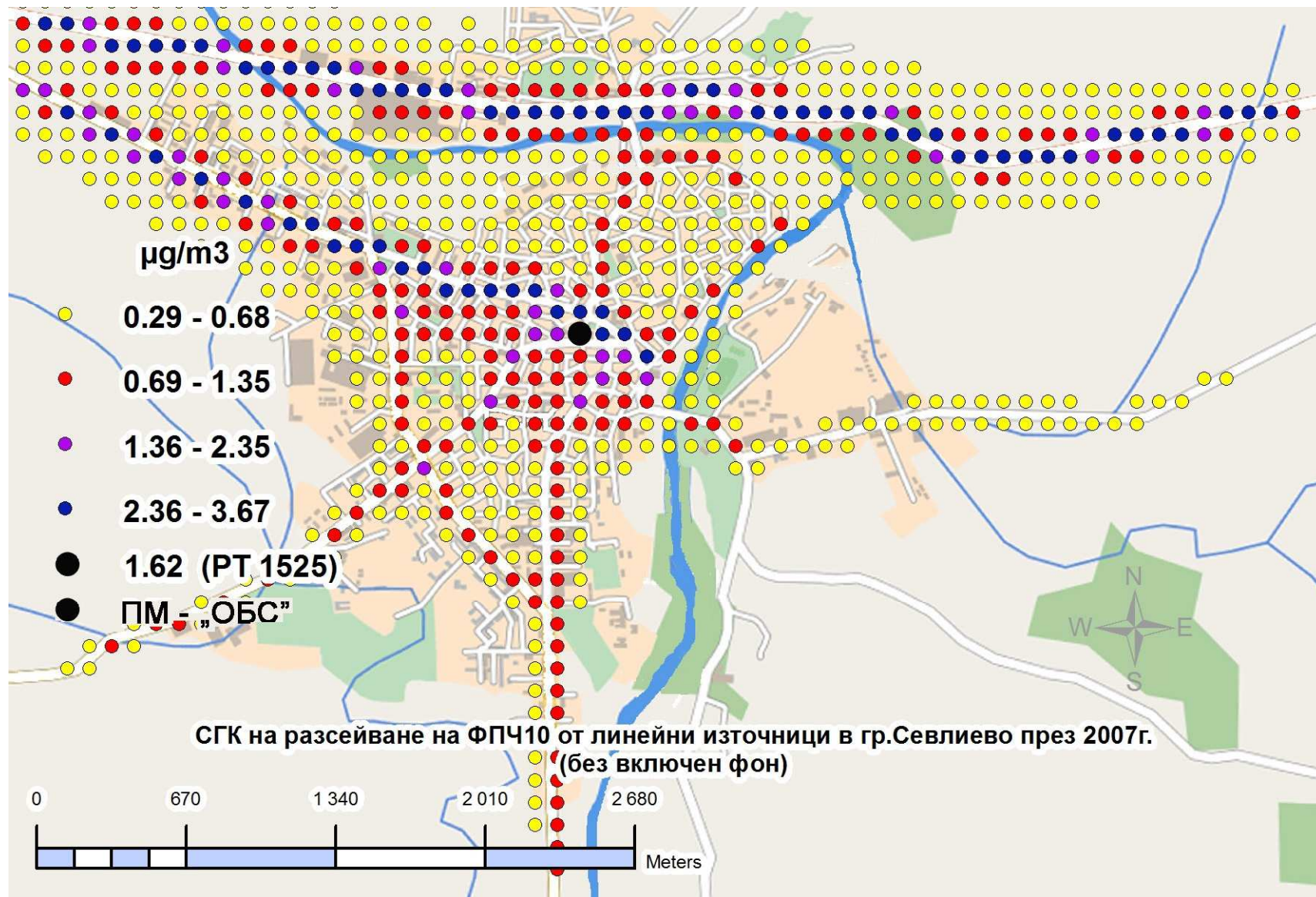

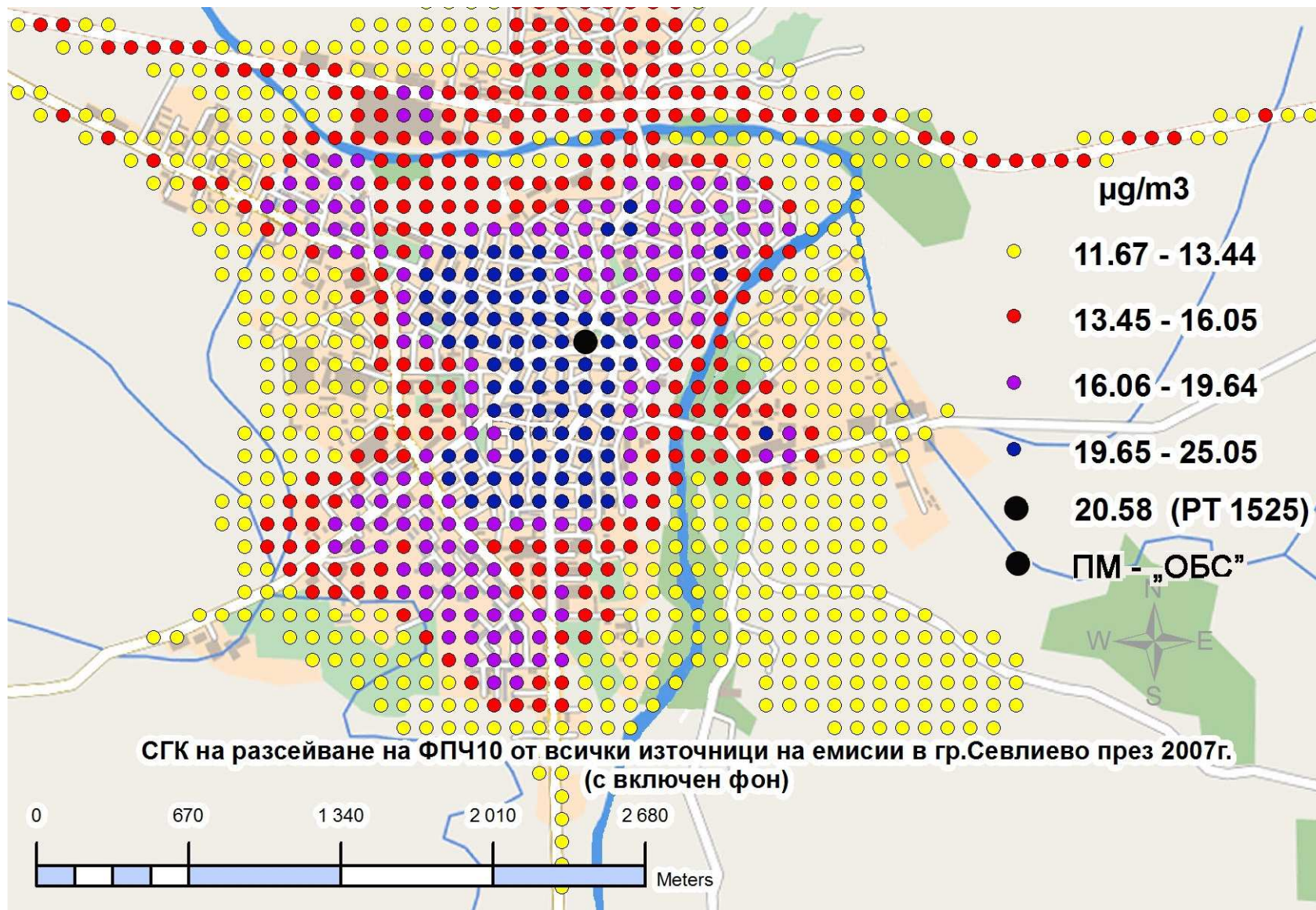
Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 Битов сектор (отопление) – 2007г

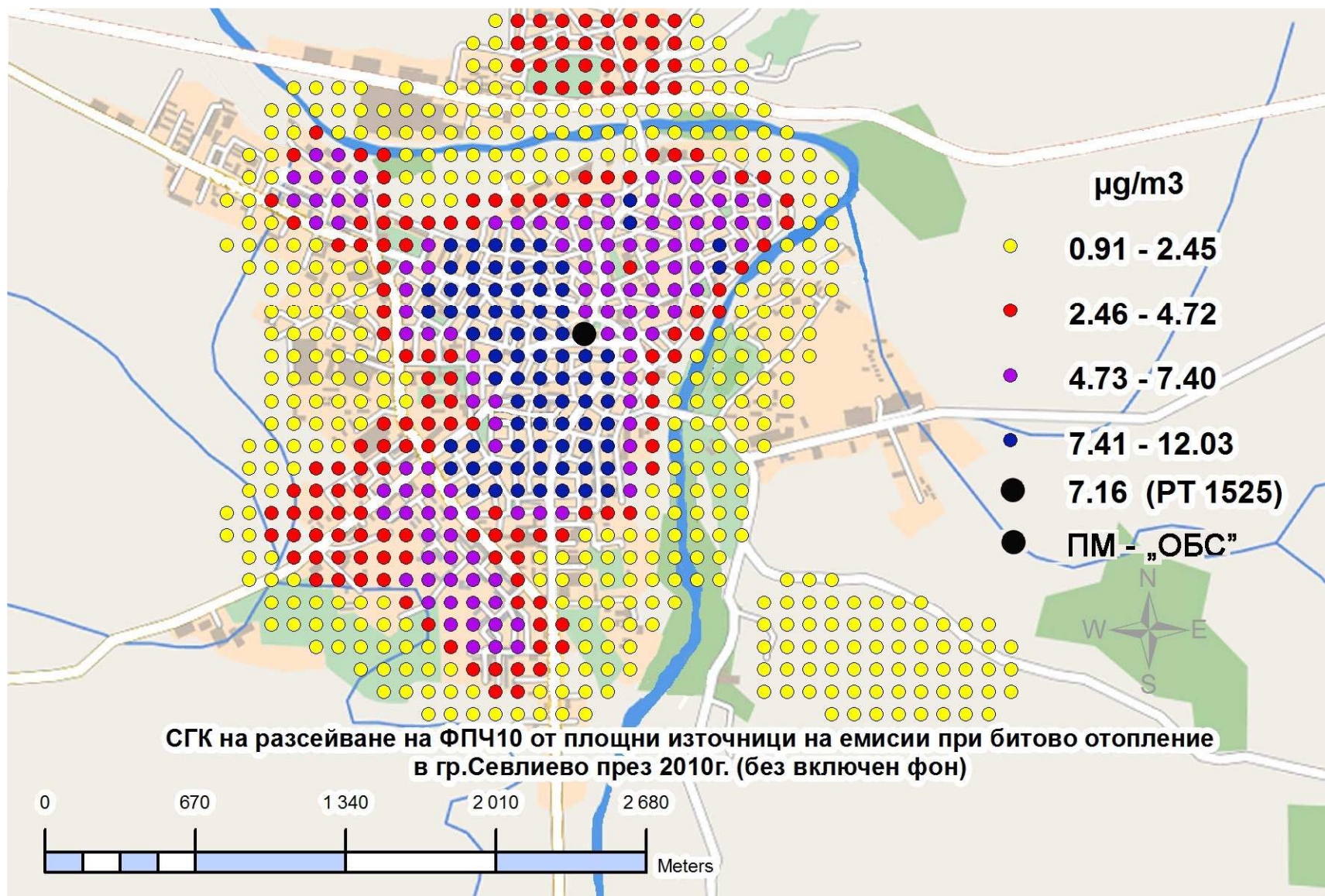
Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 Промисленост – 2007г.

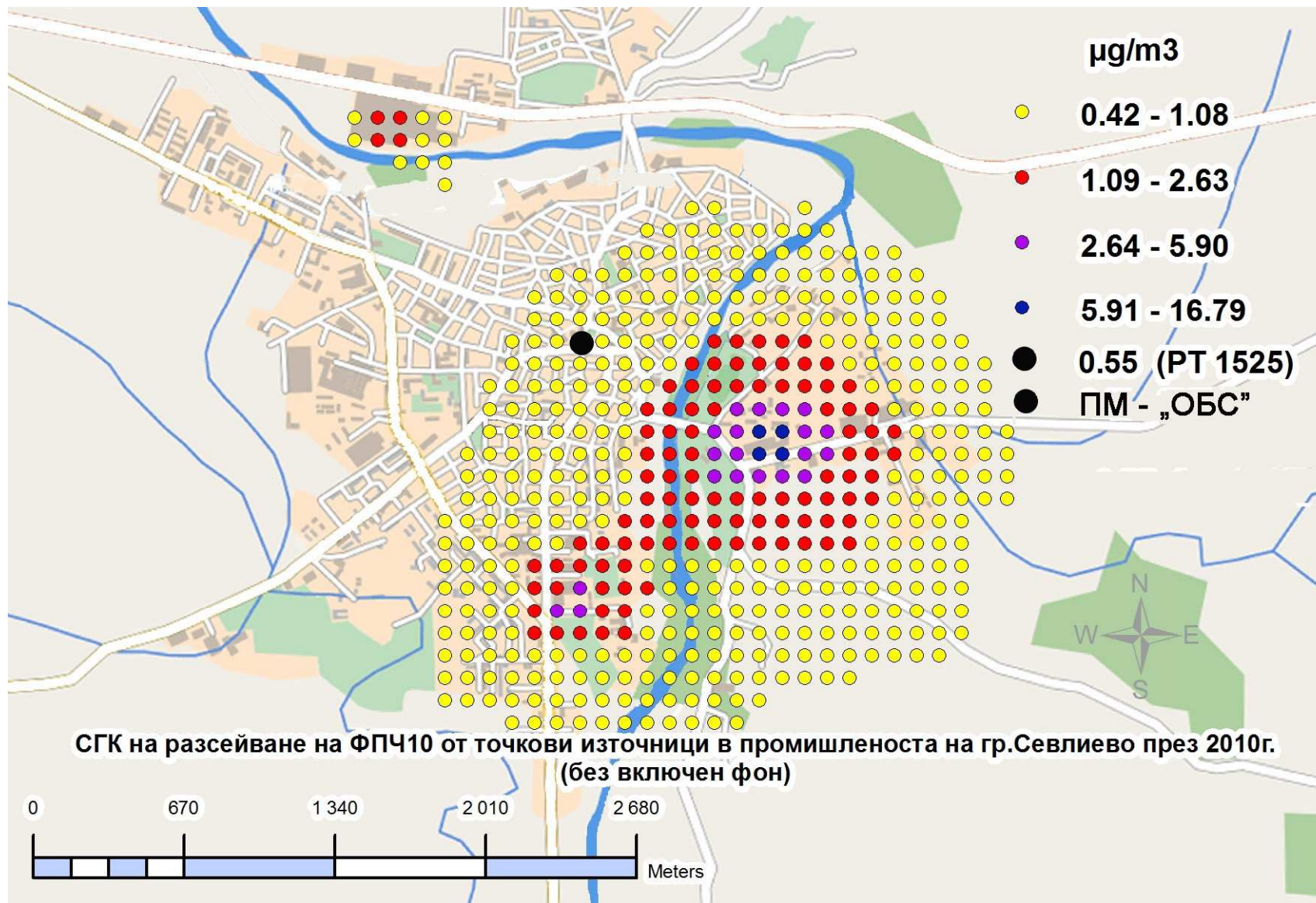
Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 Транспорт – 2007г.

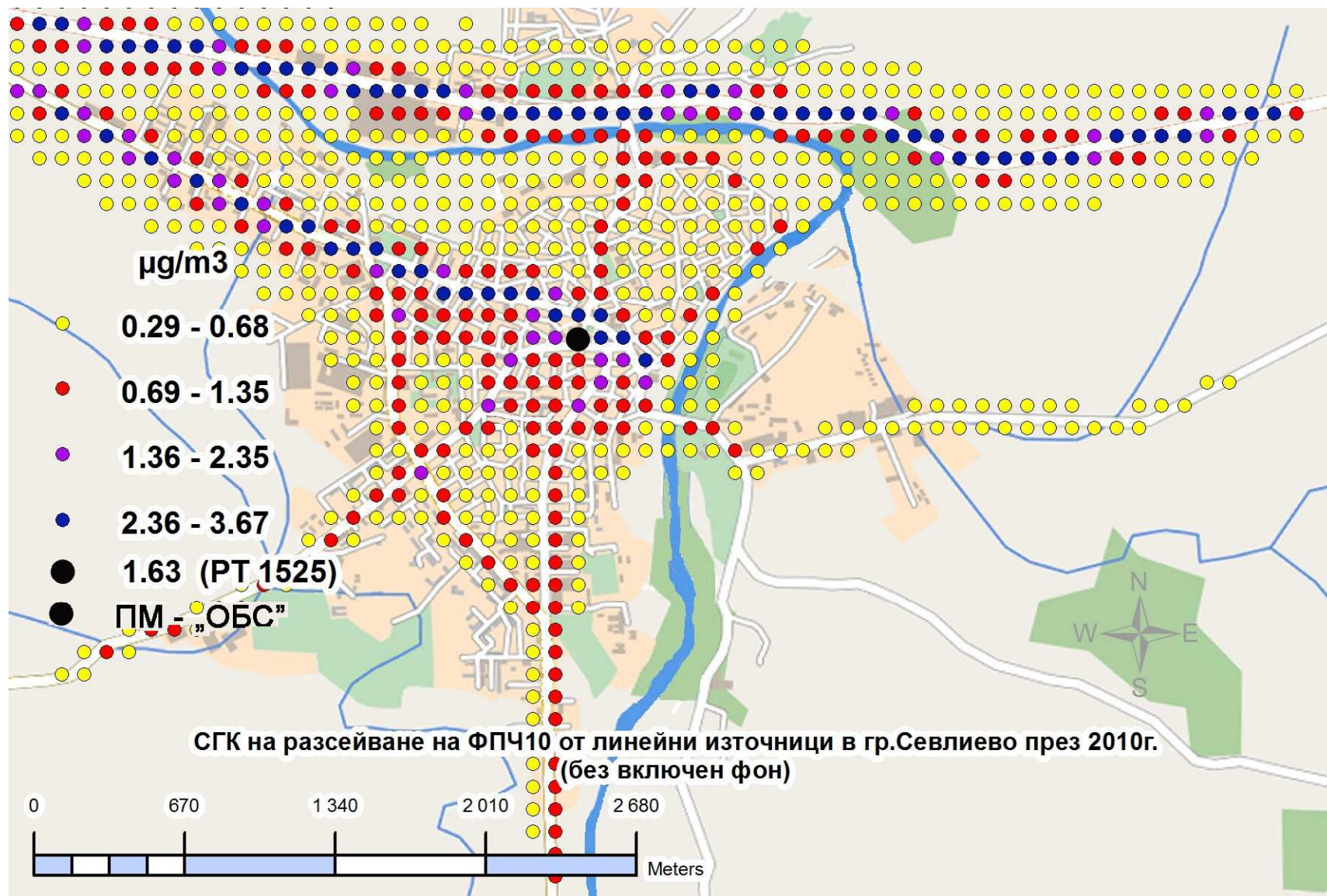
Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 всички сектори – 2007г.

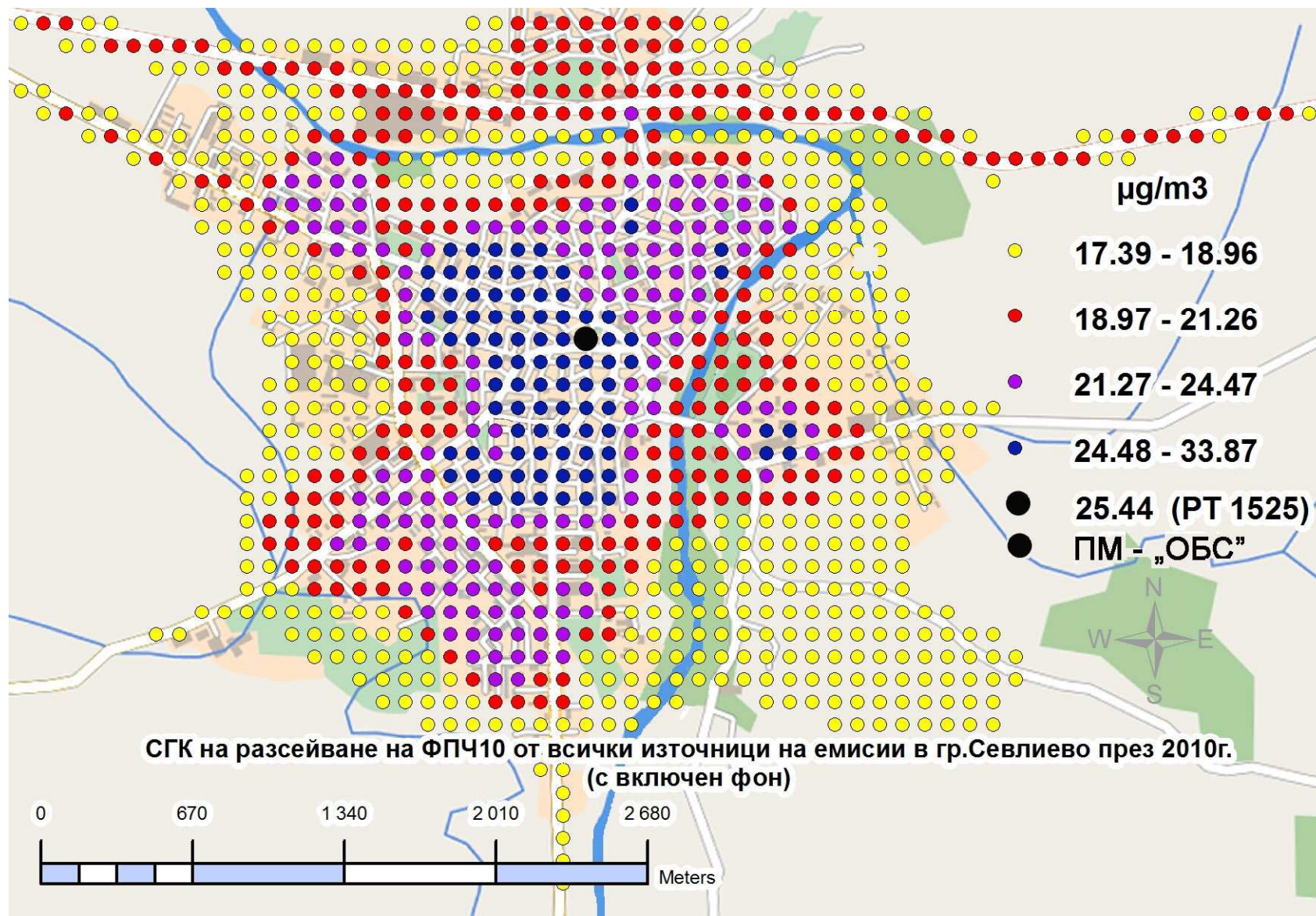
Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 Битов сектор (отопление) – 2010г.

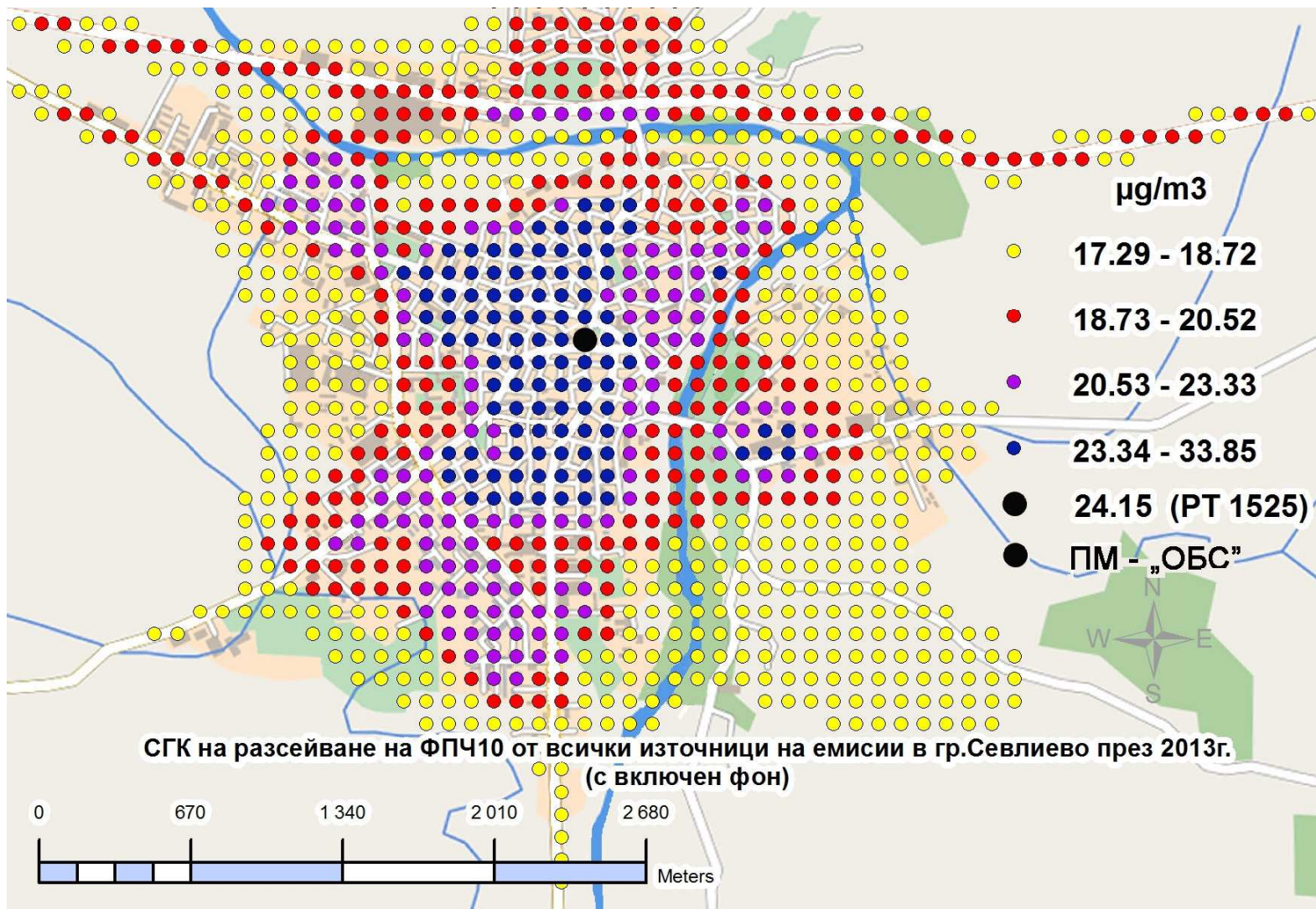
Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 Промисленост – 2010г

Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 Транспорт – 2010г.

Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 всички сектори – 2010г.

Резултатите от моделиране на средно годишни концентрации на ФПЧ10 всички сектори – 2013г.

Списък на използвани документи и проучвания при изготвяне на програмата

1. Климатични области в България, <http://bg.wikipedia.org>;
2. НИМХ-БАН, обобщен архив, „Климатичен справочник" - темп. 1931-1970г., вал. 1931-1985г.,(http://www.stringmeteo.com/synop/bg_climate.php?m1=1&m2=12&station=15530&submit=%CF%CE%CA%C0%C6%C8);
3. Климатичен справочник за НРБългария, т. 2. Влажност на въздуха и др., (1979). Изд. „Наука и изкуство“;
4. Климатичен справочник за България, том 4 Вятър (1982), Изд. „Наука и изкуство“;
5. НИМХ-БАН – метеорологичен файл за гр. Севлиево за периода 2007-2010 година файл: Sevlievo_meteo_NIM_2007_2010.RLT (Приложение 5);
6. Регионална лаборатория при ИАОС-Русе – справки за резултатите от проведен периодичен мониторинг на въздуха в гр.Севлиево (2009г.);
7. ЕМЕР/ЕЕА air pollutant emission inventory guidebook — 2009 ЕМЕР/CORINAIR B216, NFR: 1.A.4.b.i Small combustion SNAP: 020202b, Residential — Combustion plants < 20 MW;
8. Наръчник по оценка и управление качеството на атмосферния въздух на местно ниво за SO₂, PM₁₀, Pb и NO₂., Twinning Project BG99EN02. на МОСВ и немското Министерство за околна среда, опазване на природата и енергийна безопасност, м.Октомври 2002;
9. Агенцията за енергийна ефективност - данни за потребление на топлинна енергия в жилищна сгради в България <http://www.szeda.eu/docs/2011/forum/1.%20Agencia%20po%20energiina%20efektivnost.pdf>);
10. Общ енергиен баланс на домакинствата в България 2007-2010г. (данни на НСИ) <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=30&a1=175&a2=216#cont>).
11. “ИДЕАЛ СТАНДАРТ – ВИДИМА” АД картен материал с местоположение резултати от собствен мониторинг за периода 2007-2010г., данни за инсталацията, годишни доклад по КР (в т. ч. решения и заявление по КР) и балансови изчисления за използвани горива;
12. "СИБИ" ООД картен материал с местоположение резултати от собствен мониторинг за периода 2007-2010г., данни за инсталацията, годишни доклад по КР (в т. ч. решения и заявления по КР);
13. "МГ АНОДИ ИНТЕРНЕСЪНАЛ" АД картен материал с местоположение резултати от собствен мониторинг за периода 2007-2010г., данни за инсталацията;
14. ЕМЕР/ЕЕА air pollutant emission inventory guidebook 2009, <http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-emission-inventory-guidebook-2009/#>;
15. ЕЕА Guidebook 2009, European Environment Agency, Part B: sectoral guidance, 1.A.3.b Road transport update June 2010, <http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-emission-inventory-guidebook-2009/#>;
16. Справки на РЗИ (РИОКОЗ) - Габрово за провеждани преброявания на МПС и оценка шума в гр.Севлиево 2007-2010 г. (Приложение 2);
17. Справка на Агенция ”Пътна инфраструктура” – София за провеждани преброявания на МПС трафика в района на гр. Севлиево (Приложение 2);
18. Ръководство за работа със SelmaGIS (<http://www.lohmeyer.de/Software>);

- Програма за намаляване нивата на замърсяване на атмосферния въздух в гр.Севлиево 2012 – 2014г.
- 19.Ръководството за емисионни фактори при автомобилния транспорт - Handbook Emission Factors for Road Transport, Version HBEFA 3.1 (Jan. 2010);
- 20.AUSTAL2000. Program Documentation of Version 2.4. Janicke Consulting, Federal Environmental Agency, 2009;
- 21.US EPA—www.epa.SVTv/ttn/chief/index.htm
- 22.Omstedt, G. (2007). Estimation and Validation of PM2,5/PM10 Exhaust and Non-exhaust Emission Factors for Practical Street Pollution Modelling, *Atmospheric Environment*, Pages 9370-9385;

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за опазване на околната среда. Обн. ДВ бр. 46 от 2010 г.
2. Закон за чистотата на атмосферния въздух. Обн. ДВ бр. 87 от 2010 г.
3. Наредба № 7 от 3 май 1999 г. на МОСВ и МЗ за оценка и управление качеството на атмосферния въздух. Обн. ДВ бр. 45 от 1999 г.
4. Наредба №12 от 15.06.2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. Обн. ДВ бр.58 от 2010 г.
5. Наредба № 14 от 23 септември 1997 г. на МЗ и МОСВ за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места. Обн. ДВ. бр.14 от 2004г.
6. Наредба № 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и поли циклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух. Обн. ДВ. бр. 42 от 2007 г.
7. Наредба № 16 от 12 август 1999 г. на МОСВ, МП, МТ, МРРБ и МЗ за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. ДВ. бр.9 от 2008г.
8. Наредба № 7 от 21 октомври 2003 г. на МОСВ, МИ, МРРБ и МЗ за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации. Обн. ДВ бр.40 от 28 Май 2010г.
9. Наредба № 1 от 27 юни 2005 г. на МОСВ, МИ, МЗ и МРРБ за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии. Обн. ДВ бр. 64 от 2005 г.
10. Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в районите за оценка и управление на КАВ, в които е налице превишаване на установените норми. Утвърдена със Заповед № РД-996 от 20.12.2001 г. на министъра на околната среда и водите.
11. Методика за определяне емисиите на вредни вещества във въздуха на МОСВ, утвърдена със заповед на Министъра на околната среда и водите № 299 / 16.06.2000 г.
12. Програма за устойчиво развитие на Община Севлиево 2007-2013 г.
13. Програмата за управление на отпадъците на Община Севлиево
14. Писмо на МОСВ изх.№ 91-00-743/02.12.2010 г с указания за разработване на актуализацията на Програма КАВ;
15. Заповед № РД-1046/03.12.2010 г на Министъра на околната среда и водите, получена с писмо изх. № 3977/21.12.2010 г.;
16. Указания на МОСВ, писмо изх. № 91-00-74/28.01.2011 г.;

Община Севлиево